

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTA ÖĞRETİM ANABİLİM DALI
TARİH ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YAYGIN TARİH EĞİTİMİ ARACI OLARAK DUVAR TAKVİMLERİ ÜRETİM
SÜRECİ, İÇERİK ANALİZİ VE KULLANIM BİÇİMLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pelin Zeynep PARLAK

Danışman: Doç. Dr. Bahri ATA

Ankara
Kasım, 2012

JÜRİ ONAY SAYFASI

Pelin Zeynep PARLAK'ın “YAYGIN TARİH EĞİTİMİ ARACI OLARAK
DUVAR TAKVİMLERİ ÜRETİM SÜRECİ İÇERİK ANALİZİ VE KULLANIM
BİÇİMLERİ” başlıklı tezi 21.11.2012 tarihinde, jürimiz tarafından Orta Öğretim Ana Bilim
Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİNİN ADI SOYADI

İMZA

Başkan: Prof. Dr. Refik TURAN

.....

Üye (Tez Danışmanı): Doç. Dr. Bahri ATA

.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KÖKSAL

.....

ÖNSÖZ

Eğitim hayatın her anında hiç durmadan devam eden bir süreçtir. Duvar takvimleri ise bize günün istediğimiz herhangi bir vaktinde çeşitli bilgiler sunmaya hazır bir araçtır.

Bu çalışmanın amacı, yaygın tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimlerinin üretiminde hangi aşamaların takip edildiğini, takvimlerin içeriklerinde hangi konulara yer verildiğini ve duvar takvimlerinin kullanım biçimlerini saptamaktır.

Çalışmada yaygın tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimlerinin üretim aşamalarını, içerdiği bilgileri ve bu takvimleri kullanan, okuyan kişilerin duvar takvimleri hakkındaki görüşleri incelemiştir. Araştırma süresince özellikle duvar takvimlerinin üretimi ile ilgili bilgiler, takvimlerin üretim ve yayım sorumluları ile yapılan mülakatlar sonucu elde edilmiştir. Bu noktada yardımlarını esirgemeyen, Türkiye Takvimi, Takvim Pazarlama Müdürü Sayın Ahmet Yazıcı, Semerkand Takvimi, Pozitif Dağıtım ve Pazarlama Müşteri Hizmetleri Sorumlusu Sayın Cengiz Yüce ve Diyanet Takvimi, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü, Diyanet Takvimi Şubesine teşekkür ederim.

“Yaygın Tarih Eğitimi Aracı Olarak Duvar Takvimleri Üretim Süreci İçerik Analizi ve Kullanım Biçimleri” adlı tez çalışmam süresince göstermiş olduğu hoşgörü ve sabırdan dolayı, desteğini her zaman hissettiğim çok değerli tez danışmanım Doç. Dr. Bahri Ata’ya teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Hayatımın her anında sevgi ve güvenleriyle yanımda olan, sevginin, çok okumanın ve eğitimin iyi insan olma yolunda en önemli adımlar olduğunu bana öğreten aileme çok teşekkür ederim.

Pelin Zeynep PARLAK

ANKARA-2012

ÖZET

YAYGIN TARİH EĞİTİMİ ARACI OLARAK DUVAR TAKVİMLERİ ÜRETİM SÜRECİ İÇERİK ANALİZİ VE KULLANIM BİÇİMLERİ

PARLAK, Pelin Zeynep

Yüksek Lisans, Tarih Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Bahri ATA

Kasım-2012

Anahtar Kelimeler: Yaygın Tarih Eğitimi, Duvar Takvimi

Sayfa Adedi:122

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Bahri ATA

Bu araştırma, yaygın tarih eğitimi aracı olarak, duvar takvimlerinin üretiminde hangi aşamaların takip edildiğini, takvimlerin içeriklerinde hangi konulara yer verildiğini ve duvar takvimlerinin kullanım biçimlerini saptamak amacı ile yapılmıştır

Araştırmada karma araştırma yöntemi kullanılmış olup, araştırmanın evrenini Saatli Maarif Takvimi, Semerkant Takvimi, Diyanet Takvimi, Fazilet Takvimi ve Türkiye Takvimi oluşturmaktadır. Takvim üreticileri ile mülakatlar yapıp, takvim üretimine yönelik bilgiler alınmıştır. Duvar takvimlerinde yer alan tarih konularını belirlemek amacıyla her takvimin içerik analizi yapılmıştır. Takvim kullanıcılarına yönelik anket uygulaması için Balıkesir ili Edremit ilçesinden 15 ve Çankırı ili Merkez ilçesinden 15 kişi olmak üzere toplamda 30 kişi rastgele seçilmiştir.

Araştırma sonucunda duvar takvimlerinin üretiminin aşamalar halinde gerçekleştirildiği ve yayımının yapıldığı, fakat takvimlerde kullanılan ifade, kavram ve tarihlerde bazı yanlışlıklar bulunduğu görülmüştür. 2010, 2011 ve 2012 takvimlerinin içerik analizleri sonucunda takvimlerde yer alan tarih bilgilerinin çoğunlukla birbirinin aynı olduğu fakat her takvimin farklı alanlarda ayrıntılara değindiği bulguları elde edilmiştir. Takvim kullanımına yönelik anket uygulaması sonucunda ise duvar takvimi kullananların, takvimin sunduğu bilgilerden faydalandıkları sonucuna varılmıştır.

Bu araştırmayla Duvar takvimlerinin yaygın eğitim aracı olarak önemi vurgulanmış ve bulgular doğrultusunda etkinliklerinin geliştirilmesi için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

Key words: Non-formal History Education, Wall Calendar

Page numbers: 122

Thesis Director: Assoc. Prof. Dr. Bahri ATA

This research aims to determine the procedures followed for publishing wall calendars, which are used as a non-formal history education method, of their contents and the ways of usage.

Information was gathered from calendar publishers interviewed and mixed research method is used. The center of research is formed by Saatli Maarif Calendar, Semerkand Calendar, Diyanet Calendar, Fazilet Calendar and Türkiye Calendar. The content has been analyzed to determine historical topics of each wall calendar. 30 habitants, 15 from Edremit town of Balıkesir County and 15 from Çankırı County, were randomly selected and asked to fill a questionnaire.

As a result of the research, it is understood that the wall calendars are products of a meticulous work, but some expressions, notions and dates are mistaken. Historical information therein are generally similar but the details vary. However, it is concluded that the readers of calendars benefit from the information provided therein.

By this research, the importance of wall calendars is stressed as a non-formal educational tool, and various proposals are determined for development of efficiency.

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

1. 1. Problem Durumu	1
1. 2. Araştırmanın Amacı	3
1. 3. Araştırmanın Önemi	3
1. 4. Varsayım	3
1. 5. Sınırlılık	4
1. 6. Tanımlar	4
1. 7. İlgili Araştırmalar	4

II. BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Tarih Bilinci	7
2. 2. Yaygın Eğitim	9
2. 2. 1. Yaygın Eğitimde Kullanılan Yardımcı Araçlar	9
2. 3. Takvim	11
2. 3. 1. Takvimlerin Oluşumu	12
2. 3. 2. Takvimlerin Sınıflandırılması	13
a. Ay Takvimleri, Takvimi Kamerî	13
b. Güneş Takvimleri, Takvimi Şemsî	14
c. Ay-Güneş Takvimleri, Takvimi Neyyireynî	14
2. 3. 3. On İki Hayvanlı Türk Takvimi	14
2. 3. 4. Hicri Takvim	15
2. 3. 5. Celalî Takvim	15
2. 3. 6. Rumî Takvim	16
2. 3. 7. Miladi Takvim	16
2. 4. Duvar Takvimi	17
2. 4. 1 Türkiye’de Duvar Takvimlerinin Tarihi Gelişimi	18

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3. 1. Araştırma Modeli	20
3. 2. Evren ve Örneklem	20
3. 3. Veri Toplama Araçları	20

3. 4. Verilerin Toplanması, İşlenmesi ve Değerlendirilmesi	20
IV. BÖLÜM	
4. BULGU VE YORUMLAR	
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik	
Bulgu ve Yorumlar	22
4. 1. 1. Diyanet Takvimi	22
4. 1. 2. Semerkand Takvimi	25
4. 1. 3. Türkiye Takvimi	26
4. 1. 4. Fazilet Takvimi	27
4. 1. 5. Saatli Maarif Takvimi	28
4. 2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik	
Bulgu ve Yorumlar	28
4. 2. 1. Diyanet Takvimi İçerik Analizi	29
4. 2. 2. Semerkand Takvimi İçerik Analizi	36
4. 2. 3. Türkiye Takvimi İçerik Analizi	46
4. 2. 4. Fazilet Takvimi İçerik Analizi	62
4. 2. 5. Saatli Maarif Takvimi İçerik Analizi	81
4. 3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik	
Bulgu ve Yorumlar	89
4. 3. 1. Duvar Takvimi Kullanan Kişilerin Duvar Takvimi ile İlgili	
Görüş ve Düşünceleri	89
V. BÖLÜM	
5. SONUÇ VE ÖNERİ	
5. 1. Sonuç	92
5. 2. Öneri	93
KAYNAKÇA	95
EKLER	98

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo-1. Diyanet Takvimi Yurt İçi Bölgeleri ve Adetleri	24
Tablo-2. Diyanet Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları	29
Tablo-3. Diyanet Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	30
Tablo-4. Diyanet Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları	31
Tablo-5 Diyanet Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları	33
Tablo-6 Diyanet Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı	34
Tablo-7. Semerkand Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları	36
Tablo-8. Semerkand Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	38
Tablo-9. Semerkand Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları	39
Tablo-10. Semerkand Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları	42
Tablo-11. Semerkand Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı	42
Tablo-12. Türkiye Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları	46
Tablo-13. Türkiye Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	47
Tablo-14. Türkiye Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları	52
Tablo15. Türkiye Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları	58
Tablo-16. Türkiye Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı	60
Tablo-17. Fazilet Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları	62
Tablo-18. Fazilet Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	63
Tablo-19. Fazilet Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları	70
Tablo-20. Fazilet Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları	77
Tablo-21. Türkiye Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı	79
Tablo-22. Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları	81
Tablo-23. Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	81
Tablo-24. Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları	82
Tablo-25. Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları	87
Tablo-26. Saatli Maarif Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı	88

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

OECD: Organisation for Economic Co-operation and
Development

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemine, amacına, önemine, varsayımlarına, sınırlılıklarına ve tanımlarına yer verilecektir.

1. 1. Problem Durumu

Eğitimin sözlük anlamı, çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiyedir. Diğer yandan eğitim, İnsanın yeteneklerinin, özellikle ahlak yetilerinin geliştirilmesi için ona yön ve biçim verilmesi; bu yolda yapılan bilinçli ya da bilinçsiz etkilerin tümü olarak da tanımlanmaktadır. Kişiler doğduğu andan ölünceye kadar bir eğitim sürecinin içindedir. Bu eğitim sürecine “Sürekli eğitim- Yaşam boyu eğitim” denir (Küçükahmet,2008).

Yaygın Eğitim; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte, çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim-öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü ifade eder. (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB],2010).

OECD’nin eğitim fırsatlarını insan hayatının tümüne yayma politikaları çerçevesinde “education recurente” “yinelemeli eğitim” yaklaşımı ile tüm kesimlere yaygın eğitim götürülmesinin zorunluluğu belirtilmektedir.

VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde (1990-1994); “Yaygın ve meslek kazandırıcı eğitimin görsel-işitsel araçlarla geniş kitlelere hitap eder hale getirilmesinde ve etkinleştirilmesinde radyo ve TV’den yararlanılması belli esaslara bağlanacaktır. Ayrıca, yeni bir TV kanalı eğitim faaliyetlerine tahsis edilecektir.” maddesine yer verilerek kamu iletişim araçlarının yaygın eğitim aracı olarak kullanılmasına değinilmiştir.

2007-2013 yıllarını kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planında eğitim sisteminin geliştirilmesi ile ilgili olarak; “Eğitim sistemi, insan kaynaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere, yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla ve bütüncül olarak ele alınacak; sistemin etkinliği, erişilebilirliği ve fırsat eşitliğine dayalı yapısı güçlendirilecektir.”

“Eğitimin yaygınlaştırılmasında merkezi idarenin yanı sıra mahalli idareler, gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün katkısı artırılabilecektir.”

“Toplumda yaşam boyu eğitim anlayışının benimsenmesi amacıyla e-öğrenme dahil, yaygın eğitim imkanları geliştirilecek, eğitim çağı dışına çıkmış kişilerin açık öğretim fırsatlarından yararlanmaları teşvik edilecek, beceri kazandırma ve meslek edindirme faaliyetleri artırılabilecektir.” maddelerine yer verilerek yaşam boyu eğitimin önemi vurgulanmıştır.

Öngören (1975) “Kamu İletişim Araçlarının Yaygın Eğitimde Kullanılması” isimli çalışmada, yaygın eğitimde kullanılacak araçları televizyon, radyo, film, film şeridi, dia ve fotoğraf, plak ve ses bandı, radyo-vizyon, ikili radyo televizyon şebekesi, haberleşme uyduları, bilgisayarlar, radyo-link olarak çeşitlendirmiştir. Bu araçların dışında tiyatro, kitap, broşür, dergi, bülten, öğrenim mektupları, gazete, kütüphane, sergi, müzik topluluklarını da yaygın eğitimde kullanılabilecek araçlar olarak sıralamıştır.

Bunlara ek olarak kullanım alanı oldukça geniş olan duvar takvimlerinin içerdikleri tarih bilgileri sebebiyle, yaygın tarih eğitimi aracı olarak düşünülmesi fikrinden yola çıkarak, bu çalışmada;

Yaygın tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimleri nasıl üretilmektedir, içerikleri değişkenlik gösterir mi ve kullanım biçimleri nelerdir? problemine cevap aranacaktır. Çalışmada yol gösterici olarak ;

1. Duvar takvimleri nasıl üretilmektedir?
 - A. Diyanet Takvimi nasıl üretilmektedir?
 - B. Semerkant takvimi nasıl üretilmektedir?
 - C. Türkiye Takvimi nasıl üretilmektedir?
 - D. Fazilet Takvimi nasıl üretilmektedir?
 - E. Saatli Maarif Takvimi nasıl üretilmektedir?
2. Duvar takvimleri içeriklerinde hangi konulara yer vermektedirler?
 - A. Diyanet Takvimi içerik analizi
 - B. Semerkant takvimi içerik analizi
 - C. Türkiye Takvimi içerik analizi

D. Fazilet Takvimi içerik analizi

E. Saatli Maarif Takvimi içerik analizi

3. Duvar takvimi kullanan kişilerin duvar takvimi ile ilgili görüş ve düşünceleri nelerdir?

soruları alt problemler olarak belirlenmiştir.

1. 2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yaygın tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimlerinin üretiminde hangi aşamaların takip edildiğini, takvimlerin içeriklerinde hangi konulara yer verildiğini ve duvar takvimlerinin kullanım biçimlerini saptamaktır.

1. 3. Araştırmanın Önemi

MEB tarafından belirlenen yaygın eğitimin amaçları arasında milli kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı, benimsetici nitelikte eğitim yapmak maddesi yer almaktadır. Bu madde ile paralel olarak konumuz olan duvar takvimleri içerdikleri tarih bilgileri ile bireylere genel kültür ve genel bilgiler vermesi yönünden bir eğitim aracı olarak düşünülebilir ve kullanılabilir.

Bu araştırmanın, özellikle hemen hemen her evde bulunması dolayısı ile başlı başına bir kültür olarak önem taşıyan duvar takvimlerinin, yaygın tarih eğitimi aracı olarak araştırılması sonucunda, üretim sürecinde hangi aşamalardan geçtiğine, içeriğinin belirlenmesinde nelerin göz önünde bulundurulduğuna ve kullanım alanlarıyla ilgili üretici ve kullanıcı görüşlerine dayalı tespitlerde bulunarak, hayatımızın içinde bu derece bulunan ve bizleri bilgilendirici özelliği ile faydalı olan duvar takvimleri ve yaygın eğitime yönelik kullanılabilecek araçlar üzerine gelecekteki çalışmalara yararlı olacağı umulmaktadır.

1. 4. Varsayım

A. Duvar takvimlerinin üretim sürecine yönelik görüşmeler sonucunda yetkililerden alınan bilgiler yeterlidir.

B. Kullanıcı görüşlerine yönelik anket çalışmasında seçilen örneklem grubu evreni yansıtır niteliktedir.

1. 5. Sınırlılık

- A. Araştırma süresi, 2011-2012 öğretim yılıyla,
- B. Ulaşılabilen takvim şirketleri ile,
- C. 2010-2012 yılları arasında yayımlanan, ulaşılabilen takvimlerin içeriğinin incelenmesi ile sınırlıdır.

1. 6. Tanımlar

Duvar takvimi: Duvara asılan, günlük veya aylık durumu ayrı kâğıtlarla gösteren takvim.

Eğitim: Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye.

Tarih: Toplumlari, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan, olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyetleri, kendi iç sorunlarını inceleyen bilim.

Takvim: Zamanı değerlendirmek için kurulmuş düzen, yılları, mevsimleri, ayları, günleri, vakitleri göstermek üzere hazırlanan cetvellerdir (Unat,2004).

Yaygın Eğitim: Örgün eğitim imkânlarından hiç yararlanmamış olanlara, gittikleri okuldan erken ayrılanlara veya örgün eğitim kurumlarında okumakta olanlara ve meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitim.

1. 7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Yaygın Tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimleri üretim süreci içerik analizi ve kullanım biçimleri ile ilgili araştırmalara yer verilecektir. Bu konuyla

ilgisi olan araştırmalar çalışmanın kavramsal çerçevesine destek olabilecek nitelikte çalışmalardır.

Takvim ve takvimcilikle ilgili genelinde takvimin tarihi gelişimine yer veren eserler yazılmakla birlikte bu eserlerde duvar takvimlerine yalnızca bir takvim tr olarak değinilmiştir.

Biray (2009), “ On İki Hayvanlı Trk Takvimi- Zamana ve İnsana Hkmetmek” isimli çalışmasında, takvimin zamanı ölçmenin yanında eski Trklerde kişinin karakterine olan etkisi inancına yönelik bir çalışma yapmıştır.

Furat (2009), “ Yaygın Din Eğitiminde Kitle İletişim Araçlarının Yeri: Televizyon rneği” isimli çalışmasında; kitle iletişim araçları ve özellikle de televizyonu olumlu ve olumsuz yönleriyle birlikte, yaygın din eğitimi açısından ele almıştır. Televizyondan iletilen mesajların doğru anlaşılıp anlaşılmama ya da farklı yorumlanma olasılığına değinmiştir. Eğitim amaçlı programlarda çeşitli yollarla geri dönüşüm alınabileceği gibi, eğitim amacı olmadan yapılan programlar sonucu verilmek istenen mesajın öneminin kaybolabileceği belirtilmiştir.

Unat (2004), “İslam’da ve Trklerde Zaman ve Takvim” çalışmasında takvimin İslam medeniyetindeki kullanımında ibadet vakitlerinin belirlenmesi ihtiyaının etkisinden bahsetmiştir, eski Trklerin kullandıkları On İki Hayvanlı Trk Takvimi, İslamiyet’in kabulü ile kullanılmaya başlanan Hicri- Kameri Takvim, Rumi ve Osmanlılardan günümüze kadar kullanılan “Takvim-i Garbi” adıyla Gregoryen ve günümüzde Miladi takvimlere değinmiştir.

Akgür (2000), “Takvimler” isimli makalesinde takvimin ve takvimi oluşturan kavramların nasıl oluştuğunu -oluşturulduğunu- açıklayıp, takvimleri dört sınıfta toplamış ve bu sınıfların temel özelliklerini belirtmiştir.

Aydüz (2000), “Müneccim Başı Takvimleri ve Tarihi Kaynak Olarak Değerleri” isimli çalışmasında Osmanlı Devleti’nde takvimleri hazırlayan ve astronomik gözlemler yaparak bunları yorumlayan mneccimbaşıları ve bunların hazırladıkları takvimlerin tarihi kaynak niteliğinden bahsetmiştir. Hazırlanan bu takvimlerde o yılda yaşanan olayların not alınması önemlidir.

er (2000), “Trk-İslam-Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Takvimleri” isimli makalesinde takvim kavramının gelişmesi ve gök cisimlerinin hareketi ile zaman ve takvimin birbirleri ile bağlantılarından bahsetmiştir. Orta Asya Trk boylarında ve

Akdeniz medeniyetlerinde takvimlerden ve din toplumlarında takvimlerden bahsetmiştir. Miladi, Hicri ve Rumi takvimler hakkında bilgi verip kısaca tarih çevirme yöntemlerine değinmiştir.

Öngören (1975), “Kamu İletişim Araçlarının Yaygın Eğitimde Kullanılması” isimli çalışmasında yaygın eğitim araçlarının kullanımına yönelik bir çalışmada öncelikle dikkat edilmesi gereken noktalara değinmiştir. Yaygın eğitim araçlarının niteliği ve eğitimde nasıl kullanılması gerektiğine yönelik bilgi vermiştir. Yaygın eğitimde kullanılacak araçları televizyon, radyo, film, plak ve ses bandı, bilgisayar vb. olarak çeşitlendirmiştir ve her aracın eğitimsel yönünü anlatmıştır.

Çakıroğlu (1970), “Takvim Nedir?” isimli halk eğitimi için hazırlanan kitabında takvimlerin insanlar için önemli olayların hatırlanması ve zamanlarının belirlenmesinde kullanıldığından bahsetmiştir. Dünyanın güneşe ya da ayın dünyaya göre konumunun gözlemlenmesi sonucunda zamanın başlıca bölümlere ayrıldığına ve takvim oluşturulurken belirli bir olayın başlangıç kabul edilmesiyle bu başlangıç noktasının takvimleri çeşitlendirdiğine değinmiştir. Konumuzla ilgili olarak ayrıca duvar takvimlerinde yer alan bilgilerden de kısaca bahsetmiştir.

Burçak (1953), “Takvim ve Takvimcilik” isimli çalışmasında duvar takvimlerine diğer çalışmalardan daha derin olarak değinmiş ve örnek olarak “Güneş Takvimi”ni incelemiştir. Bu çalışmada Burçak duvar takvimlerinin hazırlanmasının zahmetinden ve bu takvimlerin verdiği bilgilerin faydasından bahsetmiştir.

Türker (1940), “Takvim ve Tarihi” isimli çalışmasında takvimin zaman ölçme aracı olarak tarihi gelişimi ve çeşitli milletlerce kullanım biçimlerine yönelik bilgiler sunmaktadır. Türker öncelikle gün, hafta, ay yılı ve güneş yılı kavramlarından bahsedip daha sonra takvimin eski milletlerde oluşturulma ve kullanma yöntemlerini anlatmıştır. Eski Türklerde, Çinlilerde, Japonlarda, Hintlilerde, Eski Mısırlılarda, Eski İranlılarda, Yahudilerde, Nıbtelerde, Eski Yunanlılarda, Makedonyalılarda, Selösitlerde, Romalılarda, Araplarda, Selçuklularda ve en geniş olarak Osmanlılarda takvim hakkında bilgi vermiştir. Bunların yanında; Fransa İhtilal Takvimi ve Greguar (Efrensi) takviminden de bahsetmiştir. Kitabın kalan kısmında ise güneş ve ay ayları hakkında bilgilere ve takvimlerde yer alan belli günlerin açıklamalarına yer vermiştir.

II. BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Tarih Bilinci

Tarihin konusu olaylardır. Ancak, geçmişte cereyan eden ve insanlıkla ilgili olan olaylardır. Bunlar, insanın biyolojik ve fizyolojik hareketleri dışında, ortak olan faaliyetlerdir (Memiş,2005:1). Tarih şuuru ise, geçmiş, hal ve gelecek arasında köprüler kurabilme hadisesidir. Geçmiş bir hikâye gibi öğrenip bir tarafa koyma hadisesi değildir. O, geçmiş üzerine yeni basamaklar koyarak geleceğe yükselme şuurudur (Baltacı,2007:3).

Tarih bilincine tarih bilgisi olmadan ulaşılamaz. Tarih üzerine bilgi sahibi olmak ise tarih bilincine sahip olmak demek değildir. Tarih bilinci kendiliğinden ortaya çıkmaz; zaman, mekân ve şartlara bakmak, görüleni yaşanan anın değerleri ile yorumlamak suretiyle doğar. Tarih bilinci sıradan-yalın bir bakışla ortaya gelmez. O tarihte ve tarihin içinden gelen eserlerde, görülmek istenenleri, milli bünyeyi besleyecek şekilde görür, tarihi şahsiyet, olay ve eserler aralığında günü, geleceğe ışık tutacak şekilde yorumlamayla doğar (Kalkan,2007:27).

Bu noktada, Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği Ortaöğretim Kurumları Tarih Programlarında yer alan amaçlara değinmek gerekir. Bu amaçlar;

1.Tarih boyunca kurulmuş büyük medeniyetler, insanlığa hizmet etmiş milletler ve devlet adamları hakkında genel bir tarih kültürü kazandırırken. Türk tarihine, kültür ve medeniyetine geniş ölçüde yer vererek, Türk milletinin dünya tarihindeki önemini, milletler ailesi içindeki şerefli geçmişini ve yerini, insanlığa yaptığı hizmetlerin dünya kültür ve medeniyetinin gelişmesindeki büyük payını öğretip kavratmak, onların milli duygularını daha bilinçli ve köklü kılmak,

2. Türk milletinin zekâ ve kabiliyetini, çalışkanlığını, ilim ve sanatseverliğini, estetik zevkini, insanlık duygusunun yüceliğini benimsetmek ve bu üstün özelliklerin davranış haline gelmesini sağlamak,

3. Tarihte büyük medeniyetler kurmuş, köklü bir geçmişe sahip büyük bir milletin evladı olduklarının sorumluluğunu duyurmak; gelecek için ümit ve güven vererek Türk milletinin dünya milletleri içinde layık olduğu yeri sağlama ve Atatürk'ün

direktifleri uyarınca "Milli kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkarma" yolunda durmadan çalışmaları, sürekli bir çaba göstermeleri ve bu uğurda her fedakârlığı göze alabilmeleri gerektiği bilincini vermek,

4. Bugünü daha iyi değerlendirebilmeleri için geçmiş çağlardaki sosyal, ekonomik ve siyasi olayların sebepleri ve sonuçları üzerinde, günümüzle kıyaslama yaparak düşünme, araştırma ve muhakeme etme yeteneğini geliştirmek,

5. Atatürk'ün "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesinin ve devletimizin bağımsızlığının ancak yurt ve millet bütünlüğümüzün bozulmasına fırsat vermemek ve güçlü olmakla devam ettirilebileceği gerçeğini kavratmak,

6. Tarihi olaylara yön veren kişilerin, yerinde ve zamanında gösterdikleri uzak görüşlülük, yüksek kavrayış, cesaret, fedakârlık ve kahramanlıkları veya uzağı göremeyişleri ve bilinçsiz davranışları nedeniyle olayların ve tarihin akışını nasıl etkilediklerini göstermek,

7. Toplumu yönlendirme Atatürk ve diğer Türk büyüklerinin sadece milli değil, evrensel yönlerini de kavratmak ve takdir ettirmek; milletimize düşen insanlık görevleri bulunduğunu belirtmek ve onlarda insanlığa sevgi, saygı ve hizmet verme duygusunu uyandırmak,

8. Milli bağımsızlığımızın ve demokrasinin değerini kavratmak; yurt ve millet bütünlüğümüzü koruma, milli çıkarlarımızı ve demokrasiyi üstün tutma bilincini, davranışını kazandırmak,

9. Geçmişle içinde bulunduğumuz zaman arasında bağlantı kurdurup gün geçtikçe daha da çoğalarak karmaşık hale gelen yurt ve dünya sorunlarını iyi değerlendiren, sorunlar yaratmak yerine sağduyu ile hareket ederek onlara çözüm getirebilen; milli, manevi ve maddi değerlerimize yürekten bağlı bir kişilik kazandırmaktır.

Tarih derslerinin amaçları geçmiş, bugün ve gelecek arasında bağ kurmaya, yorumlamaya ve böylece tarih bilinci oluşturmaya yönelik amaçlardır.

2. 2. Yaygın Eğitim

MEB'in yaptığı tanıma göre yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da her hangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte, çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim-öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü ifade eder.

Millî Eğitim Temel Kanununun 40. maddesinde yaygın eğitim, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan çıkmış vatandaşları, örgün eğitimin yanında veya dışında eğitmek onlara gerekli bilgi ve becerileri edindirmek, anlayış ve değer yargılarını değiştirerek yeni, geçerli ve gerekli davranışları kazandırmaktır.

Yaygın eğitim, yetişkinlere okuma-yazma öğretmek, temel bilgiler vermek, en son devam ettikleri öğrenim kademesinde edindikleri bilgi ve kabiliyetlerini geliştirmek ve hayatını kazanmasını sağlayacak yeni imkânlar kazandırmak amacıyla verilen okul dışı eğitimidir (MEB).

Okul dışı eğitim adı da verilen eğitim öğrenim çağını geçirmiş ya da hiç öğrenim görmemiş yetişkinlerle belli bir temel eğitimden öteye geçmemiş kimseleri hedef tutan birincilere temel bilgiler vermeye, ikincilere okul sonrası denen daha üst bir eğitim vermeye yönelik eğitim tipidir. Yaygın eğitim ikiye ayrılır: hizmet içi eğitim ve halk eğitimi (Köksal,1975:153).

2. 2. 1. Yaygın Eğitimde Kullanılan Yardımcı Araçlar

Yardımcı ders araçları öğrenim içinde dikkat ve ilgiyi arttırır, öğrenim arzusu ve devamlı bir eğitim gayreti verir (MEB,1988.Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü-Monitör Geliştirme Kursu Ders Notu:3).

Kitle iletişim araçları, yaygın eğitimde önemli bir role sahiptir. Özellikle toplumun her kesiminin eğitim fırsatlarından yararlanamadığı durumlarda, kitle iletişim araçları aracılığı ile temel bilgiler ve temel eğitim halka sunulabilmektedir.

Yaygın eğitim aracı olarak kitle iletişim araçları üzerine yapılan çalışmalarda televizyon ve radyo geniş yer tutmaktadır. Bunlar dışında eğitim, sanat ve belgesel

filmleri, plak ve ses bantları da kullanım şekilleri ve yeterlilikleri açısından değerlendirilmişlerdir.

Kitle iletişim araçlarının işlevleri arasında eğitim işlevi göz önüne alındığında; Medya bilgi aktarırken, doğal olarak, toplumun üyelerinin bilgi düzeylerini, yetenek ve becerilerini daha üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olmaktadır ve kültürün gelişmesine katkı işlevi: Kültürün gerek tanımı ve geliştirilmesinde, gerekse de kültür mirasının korunmasında medyanın önemli görevleri vardır (Tunç,2006:18).

Gazete ile eğitim; radyo ve televizyon yayınlık kazanmadan önce kitle iletişim alanında motor görevi üstlenen gazeteler, birçok ülkede eğitim-öğretim amacıyla yoğun bir şekilde kullanılmıştır (Nizam,2004:10).

Gazeteler, güncel bilgiye ulaşılabilen en kolay kaynaklardan biri olması açısından öğrenme-öğretme amaçlı kullanılabilir. Gazeteler içerdikleri farklı konulardaki (şehir, ülke, dünya, ekonomi, sağlık, bilişim, kültür-sanat, spor, eğitim vb.) haberler, zengin görsel unsurlar (resim, fotoğraf, şema, grafik, harita vb.) ve her düzeyde (okul öncesinden, yükseköğretime) içerdikleri bilgilerle her derste kullanılabilecek bir araçtır. Gazeteler, ders ve ders kitaplarından edinilen bilginin pekiştirilmesinde ve hedeflenen becerilerin kazanılmasında, günlük yayınlanması açısından “her gün yenilenen bir kitap” işlevi görmektedir. Böylece gazete kupürleri, ders kitabından daha ucuz; kesilebilmesi, yapıştırabilmesi, katlanabilmesi açısından da etkili bir kaynaktır. Bu açıdan gazetenin tamamı değil; konu ve içerik ile ilgili gazete kupürünün eğitim açısından kullanımı esas alınmaktadır (MEB,2008).

Televizyon genel yayım için olduğu kadar, eğitimin her dalı için de en etkili sayılan araçlardan biridir (Öngören,1975:129). Evvelce eğitim olanağı bulamamış olan kitlelerin gerek mesleki, gerek teknik, gerekse kültürel bakımdan geliştirilmelerinde radyo ve televizyonun rolü çok büyüktür. Bu suretle eğitimin bir lüks değil hayata dönük ve hayat için yararlı bir şey olduğu da kitlelere gösterilebilir (Köksal,1975:163).

Eğitim aracı olarak sinemanın kamuoyundaki etkisi büyüktür. “İyi ve kötü yaşantı, moda ve çağdaş davranış kalıpları, tarihsel olayların basitleştirilerek kişiselleştirilmesi, ırk, ulus ve sınıflara karşı değişmez tutumlar konusunda küçümsenmeyecek derecede telkinler yapmaktadır”. Özellikle halk eğitimi açısından sinema, genel kültürü arttırıcı bir araçtır. Halkın bilgi, görgü ve davranışlarını değiştirici etkisi büyüktür (Tezcan,1972:174).

Dünya çapında da kitle iletişim araçları, eğitim-öğretim amaçlı kullanılagelmiştir. Bu alanda en kapsamlı projeler Birleşmiş Milletler bünyesinde, BM Eğitim, Kültür ve Bilim organı olan UNESCO ile BM Tarım ve Gıda organı olan FAO tarafından yapılmış ve halen devam etmektedir (Nizam,2010:10-11).

2. 3. Takvim

Zaman, ölçülmüş veya ölçülebilir dönemde, mekânsal boyutlardan yoksun bir süreklilik olarak ya da iki hareket arasındaki geçen süre olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımların yanında aslında zaman kavramı üzerinde kesin bir tanım oluşturulamamıştır.

Zamanın tarifi konusunda tam bir uzlaşmaya varılamasa da ölçülmesi konusunda anlaşmazlık yoktur. Zaman ölçümünde herhangi bir ana ya da aralığa rakamsal bir değer atanır. Zamanın ölçümünde kullanılan bir yöntem olan dinamik ölçüm, gök cisimlerinin çekimsel hareketlerini kullanır. Bu ölçümler sonucu ay ve güneş takvimleri ortaya çıkmıştır.

Zamanı belirleyen iki öge vardır; başlangıç ve zaman birimi. Başlangıç olarak toplumca uzlaşma sağlanan belirli olayların ve birim olarak da herkesin değişmezliğine inanacağı ölçeklerin kullanılması gerekir. ... Zaman birimlerinin değişmez değerler olarak belirlenmesi çok önemlidir. O bakımdan insanlığın gerek cahillik gerekse bilimsellik dönemlerinde değişmeyen zaman birimi olarak gök cisimlerinin asırlardır devam eden düzenli periyodik hareketleri alınmıştır (Üçer,2000:117).

Arapça ilm el-hey'e veya ilm el-felek diye anılan astronomi, matematiksel bilimler (el-'ulûm erriyâdiyye) arasında yer alır ve 'ilm ahkâm en -nucûm veya şinâ'at ahkâm en nucûm (yıldızlardan hüküm çıkarma bilimi veya sanatı) diye anılan astrolojiden ayırt edilmektedir. İslam'dan önce Araplar bilimsel bir astronomiye sahip değillerdi, ancak yıldızlara ilişkin zengin bir bilgi birikimleri vardı (Sezgin,2008:3).

İslam bilim literatüründe ilm-i ahkâm-ı nücûm, sınaat-i ahkâm-ı nücûm veya kısaca ilm-i nücûm, ilm-i hey'et, ilm-i eflak diye adlandırılan astroloji ve astronomi, esas itibariyle on dokuzuncu yüzyıla kadar tek bir ilim olarak telakki edilmiştir (Aydüz,1995:159).

Zayıçe, Arapça Zîç kelimesinden türetilmiş bir kelime olup yıldızların belli bir vakitte bulundukları yeri ve konumu gösteren cetvel manasında kullanılmaktadır

(Aydüz.2000:137). Zic, Satürn gezegeninin otuz iki sene süren bir dolanımını takip ederek meydana getirilen astronomi tablolarında gezegenlerin ve yıldızların hareketleri takip edilerek günlük görünümünün ve geçişlerinin kaydedildiği tablolardır (Aydüz,2000:142).

Yıldızların yerlerini ve dolaşmalarını göstermek için hazırlanmış cetvellere “Zîc” adı verilir. Takvimler Zîc adı verilen astronomi almanaklarında bulunan verilere göre hazırlanırdı (Aydüz,2000:133).

Sözlük anlamıyla takvim, eğriyi doğrultma, düzeltme, kesme, yoluna koyma, biçime koyma anlamlarını taşıyan Arapça kökenli bir isimdir. Bir yılın günlerini, aylarını, sayılı günlerini gösteren, değişik biçimlerde yapılmış çizelge veya defter olarak tanımlanır.

Ansiklopedik tanımıyla takvim; güneş ve ayın hareketlerinden alınan bilgilerin ışığında zamanı yıl, ay, hafta ve gün gibi birimlere ayırarak hesap etmeye yarayan cetveller sistemidir.

Takvim, günlerin durmaksızın akıp giden zaman boyutu içerisindeki sayısal yerlerini belirlemek, günleri bir zaman kalıbına oturtmaktır. Kısaca söylenirse belli bir başlangıca göre, günleri sayarak numaralandırmaktır (Akgür,2000:95).

Takvimin doğru tanımlanabilmesi için;

- Takvimin başlangıç zamanı
- Takvim yılının başlangıç zamanı
- Takvimin zaman birimlerinin

açıkça belirtilmesi gerekir. Böylece günler, aylar, yıllar, yüzyıllar sayılarak doğru zaman tespiti yapılabilir (Üçer,2000:118).

2. 3. 1. Takvimlerin Oluşumu

Geniş anlamıyla takvim, yani zamana kıymet vermek fikri, beşeriyetin zaman ve mekân mefhumlarını idrakiyle başlar. Bu idrakin belirmesinde, gece-gündüz, yaz-kış gibi müşahhas devrî hareketlerin esas olduğu şüphesizdir (Turan,2004:11).

Gün ve mevsimlerin daima birbirinin aynı olmadığı, iklimin tabiattaki tezahürleri daima aynı manzarayı vermediği ve muhtelif coğrafi şartlar içinde

yaşamakta olan kavimlerin meşguliyetleri her yerde tamamıyla birbirine uymadığı için, ilk devirlerde ve ayrı sahalarda yapılmış olan basit taksimat sonradan değişmiş ve daha sağlam esaslara bağlanmasına lüzum görülmüş olabilir. Bu suretle kavimler etraflarındaki manzaralarla iktifa etmeyerek, hareketlerinde daha büyük bir intizama tabi olan güneş, ay, seyyare ve yıldızların birbirleri ile olan münasebetleri üzerine yeni sistemler kurmuşlardır (Arat,1937:3-4).

İlk kavimlerden itibaren gözle takip edilebilen Ay'ın evreleri arasındaki süreler doğal zaman ölçeği alınarak Ay takvimleri oluşturulmuş, Ay'ın yedi günlük evreleri "hafta", hilalden hilale kadar olan süreler ise "ay" olarak tarif edilmiştir (Üçer,2000:118).

Anadolu'da ve Orta Asya Türk kavimlerinde ise toplumun yaşam ve geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığa bağlı olarak takvimler gelişmiştir. İlkbaharda bitkilerin yeşermesi ve hayvanların yavrulanmasıyla başlayan dört mevsimli Güneş takvimleri kullanıldığı anlaşılmaktadır (Üçer,2000:119).

2. 3. 2. Takvimlerin Sınıflandırılması

Takvimler, gökyüzünün en belirgin iki gezegeni olan Güneş ve Ay'ın görünür hareketlerine bağlı olarak, üç sınıfta toplanabilirler:

a. Ay Takvimleri, Takvimi Kamerî

Bu takvim İslamiyet'ten evvel ve sonra Araplar arasında kullanılmış ve diğer İslam medeniyetleri de aynen kabul etmiştir (Türker,1940:9). Ayın bir akşam vakti, batı ufkunda, incecik bir ayçe (hilal) biçiminde ortaya çıkıp, izleyen gecelerde gittikçe büyüyerek dolunay şeklini almasının ardından yeniden küçülüp bir ayçeye dönüşmesi sürecine dayandırılmaktadır (Akgür,2000:98-99). 12 Kameri ay bir kameri yılı teşkil eder. Bir kameri yıl 354 gün, 8 saat, 48 dakika,35 saniye kadar bir müddettir. Bir kameri yılda muharrem 30. safer 29 ve bu suretle müteakiben bir otuz, bir yirmi dokuz olarak hesap edilir ki senede 354 gün eder. 8 saat kesri kalır. Bu kesirler toplanarak 3 yılda bir günü doldurur (Türker,1940:7). Bu takvimde temel zaman birimi ay ayıdır ve ilke olarak 354 ya da 355 günlük bir ay yılını meydana getirir (Akgür,2000:99).

b. Güneş Takvimleri, Takvimi Şemsi

Dünya'nın Güneş etrafındaki dönüş süresini (365 gün, 5 saat, 48 dakika, 46 saniye) yıl olarak esas alan takvimlere “şemsi” takvim denilmiştir.

Yer yuvarlağının Güneş etrafındaki elips yörüngeli hareketine bağlantılıdır. Bir tam dönüş bir yılda gerçekleşir ve dört mevsim bu hareketin sonucunda ortaya çıkar. Dolayısı ile bu takvimlerde yıl temel zaman birimidir ve yaklaşık $365 \frac{1}{4}$ gün çeker (Akgür,2000:98).

Uygulamada yaklaşık 365 gün 6 saat alınmak suretiyle, kalan 6 saat 4 yılda bir 24 saate çevrilerek, normalde 28 çeken şubat'a ilave edilmiş ve 4 ile bölünebilen ve Şubat'ın 29 çektiği bu yıllara da artık yıl denilmiştir.

c. Ay-Güneş Takvimleri, Takvimi Neyyireynî

Ay ayları ile güneş yılları bir arada, iç içe edilerek kullanılır. Bir Güneş yılı 365/6gün, 12 ay ayı 354/5 gün, 13 ay ayı ise 383/4 gün olduğundan, Güneş yılları ile ay ayları arasında, yıllık olarak bir örtüşme sağlanmaz (Akgür,2000:99). Ay-güneş takvimlerinde hem güneş yılları hem ay ayları kullanılır. Aylar kamerî olup seneler güneşin hareketine uydurulmuştur (Türker,1940:9).

Türkler tarih boyunca On İki Hayvanlı Türk Takvimi, Hicri Takvim, Celalî Takvim, Rumi Takvim ve Miladi Takvim kullanmışlardır.

2. 3. 3. On İki Hayvanlı Türk Takvimi

Türkler, tarihleri boyunca Hicri Takvim, Celali Takvim, Rumi Takvim ve en son olarak da Milâdi Takvim gibi çok çeşitli kronolojik sistemler ve takvimleri kullanmış olup, bunların en önemlilerinden biri On İki Hayvanlı Takvim'dir (Günay,2006:239).

Türk kavimlerinin en eski zamanlardan beri, en çok kullandıkları takvim sistemi devrî On İki Hayvanlı takvim sistemidir. On iki yıllık daimi bir devir teşkil eden bu takvimin her yılı muayyen bir hayvana nispet edilir ve her yıl mensup olduğu hayvanın adını alır (Turan,2004:32).

Her yılın başı Nevruz (Mart) ayının 22'sidir. Her on iki yıla, farklı Türk lehçelerinde “müçe, müçel, müçöl, müşel” gibi adlar verilmektedir. Bu on iki yılın her

biri hayvan adları ile anılmaktadır (Biray,2009:672). Bunlar; sıçan, öküz, pars, tavşan, timsah, yılan, at, koyun, maymun, tavuk, köpek, domuz (Üçer,2000:119).

On iki hayvanlı Türk takviminin yılı tamamıyla güneş yılı idi; bu da arzın güneş etrafında hareketi esnasında muayyen bir noktadan iki defa geçişinin ikmali için sarf edilmesi icap eden zamandır... Ki tam 365 gün, 5 saat, 50 dakika, 47 saniye eder (Turan,2004:35).

2. 3. 4. Hicri Takvim

Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinden sonra bu takvim Türk devletleri tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Hicri Takvim, Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicretini başlangıç kabul eden ve Ay'ın Dünya çevresinde dolanımını esas alan bir takvim sistemidir. 1 yıl 354 gündür ve 12 aydan oluşur.

Hicretin vuku bulduğu senenin Muharrem Başlangıcı Cuma günü olup tarihi, Miladinin 622'nci senesi Temmuzunun 16'sına tesadüf eder (Türker,1940:35). Önceleri yıllara önemli olayların adı verilerek yıllık takvimler kullanılmıştır. Örneğin veda senesi, emir senesi, zelzele senesi gibi (Üçer,2000:123).

Hicrî Takvim için Hicret'in esas alınışı ve böyle bir takvimin ortaya çıkışı, ikinci halife Hz. Ömer döneminde, H.17 tarihinde vuku bulmuştur (Günay,2006:244-245). Ramazan, dini bayramlar, kandil günleri hicret takvimine göre hesaplanır (Çakıroğlu,1970:16).

Miladi takvim ile Hicri takvim arasında 622 yıllık bir fark bulunmaktadır. Hicri takvim Türkiye Cumhuriyeti'nde 1 Ocak 1926'da yürürlükten kalkmıştır.

2. 3. 5. Celalî Takvim

Hicrî Kamerî yılın mali işlerde karışıklığa meydan vermesi yüzünden Büyük Selçuklularda Melikşah zamanında takvimde bir inkılâp yapıldı (Türker,1940:36).

Melikşah ve veziri Nizamü'l-mülk, Hicri 467 (Miladi, 1074-1075) yılında bir rasathane yaptırarak içlerine devrin büyük ilim adamlarından olan Ömer b. İbrahim el-Hayyamî (Ömer Hayyam), Ebu'l-Muzaffer İsfizar'i, Meymun İbn Necib Vasitî ve benzeri bilginleri bu rasathanede görevlendirdiler. Sultan Melikşah'ın verdiği talimatla

rasathanedeki bilginler Nevruz'u koç burcunun ilk gününe koymak ve bu günü de takvim başlangıcı yapmak suretiyle bir takvim yaptılar. Bu takvime de Melikşah'ın Celalü'd-devle sanına nisbetle Celalî takvimi denildi (Korkmaz,1999:254.)

Celali takviminde bir yıl 365 gün, 5 saat, 49 dakika, 15 saniye ve 48 salise olarak hesap edilmiştir (Türker,1940:36-37).

2. 3. 6. Rumî Takvim

Osmanlı devletinde mali işlerde kullanılmak üzere Sultan I.Mahmud zamanında kabul edilmiştir. Başlangıç senesi M.S.584'dür ve yılbaşı olarak 1 Mart günü kabul edilmiştir.

Osmanlılar da devlet işlerinde, diğer İslam devletleri gibi Hicri takvim kullanmışlardır. Ancak mali işlerde, özellikle hazinenin gelirleri mevsimlere bağlı olarak toplanıp, giderler ay takvimine göre yapıldığı için devlet sürekli gereğinden fazla ödeme yapıyordu (Üçer,2000:129). Örneğin; Osmanlı hükümeti vergilerin en mühimini tekil eden Aşâr gibi mahsulâtтан ve araziden alınanlarını güneş yılına göre hesap ediyordu. Buna mukabil askerlerin, memurların maaşlarını kameri takvim üzerinden veriyordu. Yani 365 günde temin edilen varidat 354 günde sarf ediliyordu. Bu 11 günlük fark dolayısıyla bütçede açık kalıyordu. Bu açık 33 kameri yılsonunda 1 yıla çıkıyordu (Türker,1940:38). Bu seneye sıvış senesi denirdi. Mali takvim adı verilen bu sistemde yıllar Hicri yıllarla, aylar ise Jülyen takviminin aylarıyla paralel gitmektedir (Üçer,2000:129).

Hem Güneşe, hem hicrete bağlı bir takvim olduğu için Hicri-Şemsi veya Şemsi-Kameri takvim olarak da anılır (Üçer,2000:129).

2. 3. 7. Miladi Takvim

İmparator Julius Caesar döneminde geliştirilen "Jülyen takvimi" ve daha sonra bu sistemi geliştiren Papa III. Gregorius döneminde hazırlanan "Gregoryen takvim" Miladi takvim sistemleridir (Üçer,2000:120).

M.Ö. 7. yüzyılda, Roma Takvimi'nde 1 yıl 10 ay ve 304 gün olarak kabul edildi. Söylentiye göre bu belirlemeyi, Roma'nın kurucusu Rumulus yapmıştır. Bu takvimde birinci ay Martius idi ve Ayların isimleri şöyleydi: Martius (31 gün), Aprilis (30 gün),

Maius (31 gün), Iunius (30 gün), Quintilis (31 gün), Sextilis (30 gün), September (30 gün), Oktober (31 gün), November (30 gün), December (30 gün). Roma'nın ikinci kralı Numa Pompilis (M.Ö. 716-673) döneminde, 1 yıl 12 ay ve 365 gün olarak kabul edildi ve 10 aya Ianuarius ve Februarius ayları eklendi. Yılın başlangıcı Ianurius olarak benimsendi (Unat,2004:21).

Jülyen takvimi, Roma İmparatoru Julius Caesar zamanında M.Ö. 46 yılında Roma'nın kuruluşunun 708. yılında İskenderiye'de yerleşmiş Yunanlı astronom Sosigenes'in tavsiyesi üzerine yapıldı. Birimleri tamamen Güneşin görünen hareketine bağlı olup, Güneş'in ilkbahar ekinoksundan ardı ardına iki geçişi arasındaki süre bir yıl olarak tarif edilmiştir. 365,25 gündür. 0.25 günlük artıklar dört yılda bir güne tamamlanarak normalde 365 gün sayılan yıl süresi dört yılda bir 366 gün sayılmaktadır. (Üçer,2000:120).

M.S. 325 yılında Roma Takvimi'nin başlangıcı olarak Hz. İsa'nın doğumu kabul edildi ve bundan sonra da bu takvim Milâdî Takvim adıyla tanındı (Unat,2004:21).

Jülyen takviminde 365,25 gün alınan yıl süresi esasında 365.2422 gün olduğu için dönencel yıldan 11 dakika daha fazladır. Bu kayma miktarı Papa III. Gregorius döneminde 14 güne ulaşmıştır. Bu hataları telafi edebilmek için düzenlenen yeni sisteme "Gregoryen takvimi" adı verilmiştir (Üçer,2000:121).

2. 4. Duvar Takvimi

Duvar takvimi şekli değişik bir kitaptır (Burçak,1970:11). 20. yüzyıl başlarında yaprakları her gün koparılmak üzere hazırlanmış ve her yaprağın arkasında gündelik yaşam için yararlı bilgiler veren – o gün tarihte olmuş bir olay, hava tahmini, bir anekdot, hatta yemek tarifi vb.- günlük duvar takvimi tipi yaygın olarak kullanılmaktaydı. Ülkemizde de Saatli Maarif Takvimi adıyla bilinen bu tür takvimler uzun yıllar duvarlarda yer almıştır (Bektaş,2000:192).

Duvar takvimciliği, bugün hakikaten bir sanat halini almıştır. Takvim hazırlayanlar bir sene bir odada asılı kalacak ve tercihen bir evin süsü olacak bir takvimi cemiyetin her tabakasına mensup kimselerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tertip etmek zorunda bulunurlar. Bir güne ait bilgileri sığdırmak için ise eldeki imkân bir takvim yaprağının ön ve arka kısımlarından ibarettir. İşte bu iki sayfaya takvimci birçok şeyleri sığdırır (Burçak,1953:5).

Genel olarak bir takvimde bulunması gereken belli başlı bilgiler ikiye ayrılır: Evvela bir günlük zaman ve meteorolojik bilgi. Yani günün hangi gün olduğu, güneşin o gün için hareketi (saatle ve dakikayla), burç, diğer meşhur sene sistemlerindeki karşılığı, rüzgârlar, mevsim itibariyle yağış veya kurak derecesi, ayın hareketi. İkinci grup bilgi takvimin çeşidine göre değişir: cep takvimlerinde günlük not yeri, bir yılda insanın karşılaşabileceği hadiselerle ilgili malumat, tatil günleri, senenin dönüm günleri gibi. Masa takvimlerinde her günün bir evvelki ve bir sonraki senede hangi tarihe tesadüf ettiği, günlük not yeri, duvar takvimlerinde faydalı bilgiler yer alır (Burçak,1953:4-5).

Takvimde birçok tarihi olaylar, tarihi günler yazılıdır. Örneğin: İstanbul'un alınması, Yavuz Sultan Selim'in padişah olması, Atatürk'ün Samsun'a çıkması, Dumlupınar Zaferi, Lozan Barışı, yeni harflerin kabulü gibi. Takvimde dini bayramlar ve öteki dini günler de belirtilmiştir (Çakıroğlu,1970:19).

2. 4. 1. Türkiye’de Duvar Takvimlerinin Tarihi Gelişimi

Kimi araştırmacılar Türkiye’de modern anlamda takvimin tarihini, Mart 1873’e kadar uzanan Ebüzziya takvimleri ve dolayısıyla Ebüzziya Tevfik Bey’le başlatırken, kimileri Naci Kasım tarafından hazırlanan Saatli Maarif Takvimi’nin ilk baskısının ne zaman yapıldığı tam olarak kestirilemese de Ebüzziya takviminden daha önce çıkarılmış olduğu iddiasındadırlar (Yüksel,2010:503).

Ülkemizde, modern anlamda takvimin tarihini, başlangıcı 1873’e kadar uzanan Ebüzziya takvimleri ve Ebüzziya Tevfik Bey’le başlatmak yanlış olmaz. Tevfik Bey Mart 1873’de “siyasi ve edebi bazı malakat ve umumi birtakım malumatı ve bir senelik “vukuatı şamil” olan Salname-i Hadika, Batılıların “almanak” dedikleri bizde ise daha ziyade “salname” (yıllık) kelimesi ile anılan içinde ansiklopedik bilgiler ve ait olduğu yılda meydana gelmiş önemli olaylar hakkında bilgiler bulunan, ülkemizde yayımlanmış ilk eserdir. 1879’da Salname-i Ebüzziya adlı bir takvim yayımlar.1900’e kadar her yıl takvim veya salname isimleri altında takvim yayıncılığını düzenli şekilde sürdürür. 1900’de yayınlanan Takvimü’n nisa kadınlara mahsus olarak yayımlanmış ilk takvimdir. Ebüzziya Tevfik Bey’in 1873-1900 arasında yayımladığı salname, nevsal ve takvimlerin toplamı 22 cilt tutmaktadır.

“Ben otuz senelik tecrübelerime istinaden, diyebilirim ki vasıta-i maarif içinde takvimden müfit, müfit olmakla beraber latif ve münakkah malumat verir âsâr gösterilemez. Biraz okumak bilen kadın, erkek, takvim sayesinde öğrendiğini kimseden öğrenemez.” diyen Ebüzziya Tevfik Bey 27 Ocak 1913’te vefat etmiştir. 1943’ten itibaren Ebüzziya takvimi günlük duvar takvimi olarak yayımlanır.1948’den itibaren “Tasvir Neşriyatı Ziyad Ebüzziya Duvar Takvimi “ adıyla yayımlanmaya devam eder. 1969’da ise son takvim yayımlanır. 1943-1969 arasındaki bu dönemde toplam 28 cilt olarak yayımlanmıştır (Şerifoğlu,2000:45).

İlk Türk “naşir”lerinden Hacı Kasım, İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası’nı 1860 yılında kurar. Hacı Kasım 1901’de öldüğünde ise Maarif Kitaphanesi’nin idaresi, oğlu Naci Kasım tarafından devam ettirilir. Naci Kasım Saatli Maarif Takvimi’ni çıkartmaya başlar. Büyük bir ciddiyetle hazırlanan Saatli Maarif Takvimi Naci Kasım’ın en önemli eseridir (Ünsal,2000:153). Bugün müessesenin başında Naci Kasımın küçük kızı Aydın Geylani Hanım bulunuyor. Aydın Geylani, eşi Muhsin Geylani ve oğulları Ahmet ile Saatli Maarif Takvimi’nin yayını sürdürüyor (Uras,2003.Milliyet.01.01.2003). Saatli Maarif Takvimi İstanbul ve Ankara’ya göre imsakiye bilgilerini verdiği için “saatli” ve insanları bilgilendirmeye yönelik içeriğe sahip olduğundan “maarif” ve yıl, ay, gün bilgisi verdiğiinden “takvim” olma özelliği taşır. Ünsal, Saatli Maarif Takvimini “Okurlarına bir nebze genel kültür de sunan, adeta sürekli “okul sonrası eğitimi” veren, üstelik tutarlı, laik çizgisini hep koruyan portatif bir kürsü” olarak tanımlamıştır.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3. 1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılarak verilerin daha kapsamlı olması sağlanmaya çalışılmıştır. Duvar takvimlerine ilişkin şirket ve kullanıcı görüşlerine dayalı bu çalışmada tarama modeli esas alınmıştır.

Genel tarama modelleri; “çok sayıda elemanlardan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir.” (Karasar,1994:79).

3. 2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın hedef evrenini Türkiye’de basılan duvar takvimleri, ulaşılabilir evrenini Saatli Maarif Takvimi, Semerkant Takvimi, Diyanet Takvimi, Fazilet Takvimi ve Türkiye Takvimi oluşturmaktadır. Takvim kullanıcılarına yönelik anket uygulaması için Belikeseir ili Edremit ilçesinden 15 ve Çankırı ili Merkez ilçesinden 15 kişi olmak üzere toplamda 30 kişi rastgele seçilmiştir.

3. 3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırma tekniklerinden mülakat, anket ve içerik analizi kullanılmıştır.

3. 4. Verilerin Toplanması, İşlenmesi ve Değerlendirilmesi

Birinci problemin çözümü için, duvar takvimi hazırlayıp basan şirketlerin yetkilileri ile mülakatlar yapılarak duvar takvimleri ve şirketler ile ilgili veriler toplanmıştır. Takvim üreticilerine yönelik, araştırmacı tarafından hazırlanan, açık uçlu 12 sorudan oluşan anket üretici şirketlerin genel merkezleri tarafından internet üzerinden cevaplandırılmıştır. Ayrıca takvim şirketleri ile ilgili bilgilerin bir kısmı da üretilen takvimlerin ilk sayfalarından elde edilmiştir.

Takvimlerin içeriğine yönelik ikinci problemin çözümü için takvim yapraklarının ön kısmında yer alan tarih bilgileri ve arka kısmında yer alan “günün tarihi”, “tarihte bugün” bölümlerinden listelenmiş ve daha sonra islam tarihi kronolojisi, osmanlı tarihi kronolojisi, inkılap tarihi kronolojisi ve dünya tarihi kronolojisi esas alınarak hazırlanan tablolar ile takvim yapraklarında yer alan tarih bilgilerinin ait olduğu tarih ünitesi tespit edilmiştir. Konu dağılımı tablolarında yıllara göre değinilen konular gösterilmiş ve daha sonra dağılımlar yorumlanmıştır. Ayrıca takvimlerin tarih anlayışları da karşılaştırılmıştır.

Üçüncü problemin çözümü için, anket çalışması ile duvar takvimi kullananların görüşleri alınmıştır. Araştırmacının hazırladığı çoktan seçmeli ve açık uçlu soruların bulunduğu toplam 14 soruluk bir anket uygulanmıştır.

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak kullanılacak nitel araştırma tekniklerinden mülakat, anket ve dokuman analizinden elde edilecek veriler, betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde, görüşülen bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Çalışmada veriler toplandıktan sonra, bu veriler arasındaki ilişkiler ortaya konularak neticede bütünsel bir sonuca varılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGU VE YORUMLAR

Bu araştırmanın problemini oluşturan, Yaygın tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimleri nasıl üretilmektedir?, Duvar takvimlerinin içerikleri değişkenlik gösterir mi?, Kullanım biçimleri nelerdir? sorularının çözümüne yönelik alt problemler aşağıda sıra ile çözüme kavuşturulmuştur.

4. 1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Bulgu ve Yorumlar

4. 1. 1. Diyanet Takvimi

Diyanet İşleri Başkanlığı, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak hazırlanan Diyanet Takvimi'nin 1972 den beri basımı yapılmaktadır. Başkanlığın oluşturduğu komisyon tarafından hazırlanan konular, konulara vakıf uzmanlar tarafından yazılır ve yapılan ihale sonucu ihaleyi kazanan özel bir firma (matbaa) uygun görülen fiyat karşılığında başkanlığın hazırladığı sözleşme hükümlerine uygun bir şekilde ve başkanlık tarafından kontrolleri yapılarak basımı yapılır ve yine yüklenici firma (matbaa) tarafından yurtiçi illere ve önceden belirlenen ülkelere dağıtımı yapılır. Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü, Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı bu süreci, Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı, Yayın Komisyonu, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Bütçe ve Performans Daire Başkanlığı ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüyle birlikte koordineli yürütür.

Diyanet Duvar Takvimleri'nin hazırlanış ve basım aşamaları daha ayrıntılı olarak şu şekilde belirtilmiştir;

- Konuların ve yazarların tespit edilmesi
- Yazı siparişlerinin verilmesi
- Siparişten sonra en geç 40 gün içinde takvim yazılarının toplanması. Gözden geçirilerek tasnif edilmesi ve Din İşleri Yüksek Kuruluna sevk edilmesi

- Din İşleri Yüksek Kurulu değerlendirmesi sonucunda, olumlu karar çıkar ise, takvimde kullanılacak yazıların seçimi
- Değerlendirme sonucunda fazla yazı çıkar ise bunların ayrıştırılma işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Kullanılmayacak yazıların arşive gönderilmesi
- Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanlığı'ndan (Vakit Hesaplama) kronolojik bilgilerin alınması ve basıma hazır hale getirilmesi.
- Mizanpajının ve tasarımının yapılması
- Basıma hazır hale gelen takvimin ön ve arka yüzünün musahhihler tarafından gözden geçirilmesi
- Takvim arkılığı (karton) resimlerinin seçilmesi
- Bölgelerden gelen satış ve dağıtım taleplerinin tespit edilmesi
- Basım için ihaleye çıkılması ve ihaleyi alan matbaaya basılacak dokümanların teslim edilmesi

Bu aşamadan sonra takvim basılır ve musahhihler tarafından kontrol edilir ve teslim alınması yönünde Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne görüş bildirilir. Giderilebilir hatalı basımlarda, musahhih Kabul Komisyonuna, işe nefaset cezası kesildikten sonra kabul edilmesi yönünde görüş bildirir. Giderilemez hatalarda ise yüklenici firma tarafından iş tekrarı yaptırılır. Yazarlara ait telif ve derleme listesi telif ücreti ödenmek üzere Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne gönderilir. İş kabul edilir, dağıtımı ve satışı Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne yapılarak süreç tamamlanmış olur.

Tirajı 3000000'a ulaşan Diyanet Duvar Takvimi'nin basımına yönelik bazı sayısal veriler ise şu şekildedir;

Diyanet yapraklı duvar takvimi 15 bölge yurtiçi ve Avrupa 10 bölge, Avrasya 2 bölge, ABD- Kanada- Japonya, Avustralya ve Balkan Ülkeleri birer bölge olmak üzere 15 bölge yurtdışı olarak yayınlanır ve dağıtımı yapılır. Diyanet Takvimi yurtiçi 2.374.000 adet, yurtdışı 386.400 adet olmak üzere toplamda 2.760.400 adet olarak basılır.

Takvim yapraklarında yer alan bölümler, takvim yaprağının ön yüzünde Hicrî, Rumî ve Miladi sisteme göre gün, ay, yıl bilgisi, o gün Ay'ın doğuş ve batış saati ayrıca Ay'ın gökyüzünde nasıl görüldüğünü gösteren bir şekildir. Bunun yanında o günün kaçınıcı ayın kaçınıcı günü, yılın kaçınıcı günü olduğu ve yılın bitmesine kaç gün kaldığı bilgisi yer alır. Hazırlandığı bölgeye göre o bölgede yer alan şehirlere ait imsakiye, günün tarihine yönelik bilgi, hadis ve ayetler yer alırken, arka yüzünde her gün mutlaka bir özlü söz bulunmakla beraber, temel din bilgileri, inanç, ibadet, ahlak, siyer, sûreler, gündelik hayata ilişkin bilgiler içermektedir. İnternet üzerinden www.diyamet.gov.tr adresi üzerimden takvim butonu seçildiğinde diyetet takvimine ulaşılabilir.

Tablo 1
Diyamet Takvimi Yurt İçi Bölgeleri ve Adetleri

Yurt İçi Bölge	Adet
1.Bölge (Ankara)	225.000
2. Bölge (İstanbul)	350.000
3. Bölge (İzmir)	93.000
4. Bölge (Antalya-Kıbrıs)	55.000
5. Bölge (Konya)	60.000
6. Bölge (Adana-Mersin)	86.000
7. Bölge (Trabzon-Rize)	52.000
8. Bölge (Bursa-Bilecik-Yalova)	90.000
9. Bölge (Kayseri-Kırşehir-Kırıkkale)	4.000
10. Bölge (Kocaeli-Sakarya-Düzce)	96.000
11. Bölge (Erzurum)	29.000
12. Bölge (Diyarbakır)	44.000
13. Bölge (Batı Anadolu)	500.000
14. Bölge (Orta Anadolu)	450.000
15. Bölge (Doğu Anadolu)	190.000
TOPLAM	2.374.000

Yurt dışı bölgeleri ise; 1. Bölge (Kuzey Almanya), 2. Bölge (Orta Almanya), 3. Bölge (Güney Almanya), 4. Bölge (Fransa 1. Bölge), 5. Bölge (Fransa 2. Bölge), 6. Bölge (Avrupa 1. Bölge), 7. Bölge (Avrupa 2. Bölge), 8. Bölge (Avrupa 3. Bölge), 9. Bölge (Avrupa 4. Bölge), 10. Bölge (Avrupa 5. Bölge), 11. Bölge (Amerika-Kanada), 12. Bölge (Avustralya), 13. Bölge (Asya 1. Bölge), 14. Bölge (Asya 2. Bölge), 15. Bölge (Balkanlar) olarak belirlenmiştir. Takvimlerin fiyatı 3,00 TL. olarak belirlenmiştir.

4. 1. 2. Semerkand Takvimi

2004 yılından beri yayımlanan Semerkand Takvimi'nin hazırlanma ve üretim süreci dokuz aşamadan oluşmaktadır;

- Şablon hazırlanması
- Ön ve arka yazıların hazırlanması
- Yazıların girilmesi
- Tedarik
- Ayna üretimi
- İmsakiye üretimi
- Takvim adetleri belirleme
- Namaz vakitleri alınması
- Takvimin üretimidir.

Semerkand Takvimi kaynak olarak Diyanet İşleri Yayınlarından yararlanmaktadır. Semerkand Takvim Birimi koordinatörlüğünde, takvimlerde yer alacak olan bilgiler, takvimi satan temsilciler ile istişare ederek belirlenmektedir. Takvimde yer almasına karar verilen bilgiler belirli bir sistematik program akışı ile ilerlemektedir.

Semerkand Takvimi yapraklarında yer alan bölümler incelendiğinde, takvim yaprağının ön yüzünde Hicrî, Rumî ve Miladi sisteme göre gün, ay, yıl bilgisi, o gün Ay'ın doğuş ve batış saati ayrıca Ay'ın gökyüzünde nasıl görüldüğünü gösteren bir şekil bulunmaktadır. Bunun yanında o günün kaçınca ayın kaçınca günü, yılın kaçınca günü olduğu ve yılın bitmesine kaç gün kaldığı bilgisi yer alır. Hazırlandığı bölgeye göre o bölgede yer alan şehirlere ait imsakiye, günün tarihine yönelik bilgi, hadis ve ayetler yer alırken, arka yüzünde yer yer; özlü sözler, çeşitli konularda kıssalar, temel din bilgileri, gündelik hayata ilişkin bilgiler, tarihi şahsiyetler hakkında bilgiler ve tarihi olaylar içermekte olduğu görülmektedir. www.semerkandtakvimi.com adresi üzerinden Semerkand Takvimi'ne ulaşılabilir.

Semerkand Takvimi tüm Türkiye'de (esnaf, süper marketler, kamu, şahıslar, matbaalar) kullanım amaçlı üretilen bir takvimdir. 2010 yılı tirajı 5.000.000 olan Semerkand Takvimi, 2011 yılında 7.000.000 ve 2012 yılında da 9.000.000 tiraja ulaşmıştır. Türkiye dışında Semerkant Takvimi Almanya ve Bosna Hersek'te yayımlanmaktadır. Takvimlerin fiyatı hakkında bilgi edinilememiştir.

4. 1. 3. Türkiye Takvimi

Türkiye Takvimi 1982 yılında yayımlanmaya başlanmıştır. Türkiye Takvimi hazırlanırken geçirilen aşamalar;

- Diyanet işlerinden hazırlanacak yılın dini bayram, gün ve geceleri resmen istenmesi
- Şehirlerin namaz vakitlerinin hesabının yapılması
- Takvimin arka ve ön yaprağına konacak yazılan tespit edilmesi
- Vakitler ve yazıların yerlerine yerleştirilmesi
- Takvim yaprağının bir örneğinin basılarak tashih, kontrol yapılması ve daha sonra baskıya verilmesidir.

Türkiye Takvimi yapraklarının ön yüzünde; Hicrî, Rumî ve Miladi sisteme göre gün, ay, yıl bilgisi, İstanbul imsakiyesi yanında hazırlandığı bölgeye göre o bölgede yer alan şehirlere ait imsakiye, gündüz süresinin kaç dakika uzayıp kısaldığı bilgisi, günün sözü, günün tarihine yönelik bilgi, hadis ve ayetler yer alırken, arka yüzünde yer yer; özlü sözler, çeşitli konularda kıssalar, temel din bilgileri, gündelik hayata ilişkin sağlık, istatistik, güncel bilgiler, fıkra, şiir, bulmaca ve makaleler, yemek mönüsü, kız ve erkek isimleri, tarihi şahsiyetler hakkında bilgiler ve tarihi olaylar içermektedir, yazılar konu ile ilgili fotoğraf, şekil, grafik ve tablolarla zenginleştirilmiştir. Takvimdeki Tarih bilgilerini hazırlarken İnternet, okuyucuların gönderdikleri yazılar, ansiklopediler gibi kaynaklardan yararlanılmıştır. Bu yazılar bir komisyon tarafından seçilerek yayına hazır hale getirilmiştir. Ayrıca okuyucuların gönderdikleri mektuplar ve mailler yolu ile okuyucunun isteğine göre yayın muhtevasını belirlenmektedir. Takvimde yer alacak olan bilgilerin düzenlenmesinde yaz-kış yemekleri, tarihi konular, şiirler vs. mevsimine göre, günün tarihine göre bir sıra ile yerleştirilmesine özen gösterilmiştir. www.turktakvim.com adresinden Türkiye Takvimi'ne ulaşılabilir.

Türkiye takviminin müşteri profilini ticaretle uğraşan herkes, her firma oluşturmaktadır. Türkiye takvimi ticaret erbabının logosu kullanılarak basılmakta ve bu firmalar da takvimleri müşterilerine hediye olarak vermektedirler. 2010, 2011 ve 2012 tirajı ortalama 5 – 6 milyon adettir.

Türkiye Takvimi yurt dışında Türkî devletlere blok yazıları halinde gönderilmekte ve onlar kendi dillerine çevirerek yayımını yapmaktadırlar. Türkiye’de ise Rusça, Kazakça, Arnavutça ve Farsça takvim basılıp gönderilmektedir. Takvimlerin fiyatı son iki yıldır KDV dâhil 1,00 TL. olarak belirlenmiştir.

4. 1. 4. Fazilet Takvimi

1970'ten itibaren yayımlanmakta olan Fazilet Takvimi; Türkiye'de 4 Bölge ve yurt dışı için Japonya, Almanya (5 Bölge), Kanada, Amerika, Kazakistan, Arnavutluk, Kırgızistan, Avustralya, KKTC, Avusturya, Kosova, Azerbaycan, Liechtenstein, Başkurdistan, Lüksemburg, Belçika, Makedonya, Bosna Hersek, Malezya, Bulgaristan, Mısır, Çek Cumhuriyeti, Moldova, Danimarka, Norveç, Endonezya, Polonya, Finlandiya, Romanya, Fransa (2 Bölge), Rusya, Güney Afrika Cumhuriyeti, Sırbistan, Gürcistan, Singapur, Hollanda, Sudan, Hong Kong, Tataristan, İngiltere, Tayvan, İspanya, Ukrayna, İsveç, İsviçre, Yeni Zelanda, İtalya, Yunanistan olmak üzere 50 ülke için hazırlanmıştır.

Fazilet Takvimi Türkçe, İngilizce, Arnavutça, Kazakça, Gürcüce, Hollandaca dilleri ile basılmaktadır. Arnavutça'nın yanında, takvimimiz, Arnavutluk için Türkçe olarak da hazırlanmıştır.

Fazilet Takvimi hazırlanırken kullanılan kaynaklar internet sitelerinde ve her takvimin arkasında bir yaprak halinde, verilmiştir. Tarih bilgileri ile ilgili kaynaklar ise aşağıdaki şekilde verilmiştir.

İbn-i Hişâm, es-Sîratü'n-Nebeviyye. İbn-i Hallikân, Vefeyâtü'l-âyân. İbnü'l-esir, el-Kâmil. M.A. Köksal, İslam Tarihi. E.Sabri Paşa, Mirât-ı Haremeyn. Nişancızâde, Mirât-ı Kâinât. A. Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiyâ, Takvimu'l-Edvar. İbnü'l-esir, Üsdü'l-Gâbe. İbn-i abdî'l-berr, el-İstîâb. İbn Hacer-Askalânî, El-İsâbe. İmâm Beyhakî, Menâkıb-i İmâm-ı Şâfiî. Abdülmecid Sivâsî, Menâkıb-i Cihâr-ı Yâr. Taşköprüzâde, Mevzuatü'l-ulum. M. Zihnî, Meşâhîru'n-nisâ. İbnü'l-Adîm, Buğyetü't-taleb fî tarih-i Haleb. Zahidü'l-Kevserî, Lemehâtü'n-nazar. M. Raif, Mirât-ı İstanbul. Zehebî, Siyeru'l-a'lâm. İbn Sa'd, et-Tabakâtü'l-Kübra. İbn-i İyâs, Bedâiyu'z-zuhûr. İ. Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, (Çamlıca Basım Yayın) Tarihi Hakikatler. M. Osmanlı Tarihi, Osmanlı Tarihi, Hicaz Vilayet Salnâmesi. İbn-i Asakir, Tarih-i Dımışk. Mecdi Mehmed Efendi, Şakaik-ı Nu'maniye ve Zeyilleri. Faik Reşad, Külliyyat-ı Letaif.

Lügat ve Ansiklopedi: Ş. Sami, Kâmûs-ı Türkî, Kâmûsu'l-A'lâm. Lügat-ı Nâci. Ahter-î Kebîr. Kâmus-ı Muhîr. Okyanus. Târifât-ı Seyyid Şerif. Rehber ve Laorusse Ansiklopedileri. M. Z. Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri. E. K. Eyüboğlu, Atasözleri ve Deyimler.

Fazilet takvim yaprakları incelendiğinde ön yüzünde Hicrî, Rumî ve Miladî sisteme göre gün, ay, yıl bilgisi, bunun yanında o günün kaçınıcı ayın kaçınıcı günü, yılın kaçınıcı günü olduğu ve yılın bitmesine kaç gün kaldığı bilgisi yer alır. Hazırladığı

bölgeye göre o bölgede yer alan şehirlere ait imsakiye, günün tarihine yönelik bilgi, özlü sözler, hadis ve ayetler yer alırken, arka yüzünde; her gün olmamakla beraber kız ve erkek isimleri, atalar sözü, çeşitli konularda kıssalar, temel din bilgileri, gündelik hayata ilişkin bilgiler, tarihi şahsiyetler hakkında bilgiler ve tarihi olaylar içermektedir. Ayrıca Fazilet Takviminin son sayfalarında takvimin ait olduğu sene takvimin arka sayfasında yer alan konular “Arka Sayfa Fihristi” başlığı altında ay ve günü belirtilerek sıralanmış ve hemen arkasından da takvimin hazırlanışında istifade edilen kaynaklar yazılmıştır.

Fazilet Takvimi yetkilileri ile görüşme sağlanamadığından www.fazilettakvimi.com adresinden edinilen bilgiler kullanılmıştır. Aynı adres üzerinden takvime ulaşmak da mümkündür.

4. 1. 5. Saatli Maarif Takvimi

Saatli Maarif Takvimi hakkında görüşme talebine olumlu cevap alınamadığından takvimin üretim süreci, tirajı, hangi bölgelerde ve ülkelerde yayımlandığına dair bilgi edinilememiştir.

Genel bir bilgi verirse; İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası AŞ. 1860’da Naci Kasım tarafından kurumuştur. Günümüzde Naci Kasım’ın kızı Aydın Hanım ve torunu Ahmet Bey tarafından idare edilen kuruluş Saatli Maarif Takvimi’nin basımına devam etmekte.

Saatli Maarif Takvimi’nin yaprakları incelendiğinde; ön yüzünde Hicrî, Rumî ve Miladi sisteme göre gün, ay, yıl bilgisi, o günün kaçınıcı ayın kaçınıcı günü, yılın kaçınıcı günü olduğu bilgisi yer alır. Ayrıca İstanbul ve Ankara’da güneşin doğuş saatini gösteren iki saat resmi, günün tarihine yönelik bilgi, hava tahminleri özlü sözler yer alırken, arka yüzünde; atasözleri, şiirler, “günün tarihi” başlığıyla o gün olan tarihi olaylar hakkında genel ve kısa bilgiler, yemek listesi, gündelik hayata ilişkin bilgiler, tarih, edebiyat ve bilim insanları hakkında bilgiler içermektedir. Saatli Maarif Takvimi fiyatları takvimin boyutuna göre değişmektedir. Büyük boy takvim KDV dâhil 19 TL ve küçük boy takvim KDV dâhil 14 TL olarak belirlenmiştir.

4. 2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan, duvar takvimleri içeriklerinde hangi konulara yer vermektedirler? sorusuna cevap aramak amacıyla, incelenmek için seçilen

Diyanet, Semerkand, Türkiye takvimlerinin 2010, 2011 ve 2012 takvimlerinde ve de Fazilet ve Saatli Maarif takvimlerinin 2011 ve 2012 takvimlerinde yer alan tarih bilgilerinin İslam Tarihi, Anadolu ve Osmanlı Tarihi ve İnkılap Tarihi kronolojilerinin ne kadarını aktardığını göz önüne sermek amacıyla içerik analizi yapılmıştır.

4. 2. 1. Diyanet Takvimi İçerik Analizi

Diyanet Takvimi yapraklarının ön yüzünde yer alan tarih konularında içeriğin daha çok 571-1983 yılları arasında meydana gelen olaylardan oluştuğu görülmüştür. Bu yıllar arasında İslam Tarihi konularına daha az olmakla beraber, çoğunlukla İnkılap Tarihi konularına yer verilmiştir.

Tablo 2

Diyanet Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları

İslam Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Hiz. Muhammed'in doğumu (571)	x	x	x
Hicret (622)	x	x	x
Mekke'nin fethi (630)	x	x	x
Veda Hutbesi (632)	x	x	x
Hiz. Muhammed'in vefatı (632)	x	x	x
Hiz. Ebu Bekir'in vefatı (634)	x	x	x
Hiz. Ömer'in şehâdeti (644)	x	x	x
Hiz. Osman'in şehâdeti (656)	x	x	x
Hiz. Ali'nin şehid edilmesi (661)	x	x	x
Kerbela Vakası – Hiz. Hüseyin'in şehadeti (680)	x	x	x
Toplam: 10	10	10	10

Diyanet Takvimi yapraklarının ön yüzünde yer alan İslam Tarihi konuları Tablo 2 de sıralandığı gibi, Hiz. Muhammed'in doğumu, Hicret , Mekke'nin fethi ve dört halife ile ilgili genel bilgilerdir. 2010, 2011, 2012 takvimlerinde İslam Tarihi konularında bir değişiklik yoktur.

Takvimde İslam Tarihi konularının sunumu olay ve meydana geldiği tarihin yazılmasıyla yapılmıştır.

“Peygamberimiz Hiz. Muhammed (s.a.s.)'in Doğumu (571 M)”

“Hiz. Peygamber (s.a.s.)'in Vefatı (M.632)”

Tablo 3

Diyanet Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları

Anadolu ve Osmanlı Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Türklerin Anadolu’da ilk fetih günü (1064)	x		x
Malazgirt Zaferi (1071)	x	x	x
Mevlana Celaleddin-i Rumi’nin vefatı (1273)	x	x	x
Türkçenin Resmî Dil olarak kabulü (1277)	x	x	x
Osmanlı Devleti’nin kuruluşu (1299)			x
Osmanlı Devleti’nin kurucusu Osman Bey’in vefatı (1326)	x	x	x
Varna Meydan Muharebesi (1444)	x	x	x
İstanbul’un fethi (1453)	x	x	x
Ayasofya’da ilk cuma namazı kılındı (1453)	x	x	x
Fatih’in hocası Akşamseddin’in vefatı (1459)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed’in vefatı (1481)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim’in Kudüs’ü fethi (1517)	x	x	x
Kutsal emanetlerin Yavuz Sultan Selim’e teslim edilmesi (1517)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim’in vefatı (1520)	x	x	x
Preveze Deniz Zaferi (1538)	x	x	x
Kanunî Sultan Süleyman’ın vefatı (1566)	x	x	x
Mimar Sinan’ın ölümü (1588)			x
Jandarma Teşkilatı’nın kuruluşu (1839)	x	x	x
Rumî Takvim’in kabulü (1840)	x	x	x
Polis Teşkilatı’nın kuruluşu (1845)	x	x	x
Kızılay’ın (Hilal-i Ahmer) kuruluşu (1868)		x	x
Darüşşafaka’nın kuruluşu (1873)		x	x
Darülaceze’nin kuruluşu (1895)		x	x
Toplam: 23	18	20	23

Anadolu ve Osmanlı Tarihi başlığı altında oluşturulan Tablo 3 incelendiğinde Diyanet Takvimi’nde kronolojinin Türklerin Anadolu’ya girişi ile başlatıldığı görülmektedir. Takvimde, Malazgirt savaşı, Türkçe’nin resmi dil olarak ilan edilmesi, Osmanlı Devleti’nin kuruluşu, İstanbul’un fethi gibi ana konulara değinilmiş fakat fazla ayrıntıya girilmemiştir konu sürekliliğine bakıldığında genel olarak devamlılığın sağlandığı görülüyor. 2010 yılında değinilmeyen bazı konular ise 2011 ve 2012 yıllarında takvimde yerini almış, olayların sunumu ise;

“*Türkçe’nin Resmi Dil Olarak Kabulü (M.1277)*”

“*Osmanlı Devleti’nin Kurucusu Osman Bey’in Vefatı (M.1326)*”

“*Varna Meydan Muharebesi (1444)*” şeklinde yapılmıştır.

Tablo 4

Diyanet Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları

İnkılap Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
31 Mart Vak'ası (1909)	X	X	X
Türk Hava Kuvvetlerinin kuruluş günü (1911)	X	X	X
I. Balkan Savaşı'nın başlaması (1913)	X	X	X
II. Balkan Savaşı'nın başlaması (1914)	X	X	X
Çanakkale Savaşının başlaması (1915)	X	X	X
Anafartalar Zaferi (1915)	X	X	X
Çanakkale Zaferleri (1915)	X	X	X
Bitlis'in kurtuluşu (1916)	X	X	X
Muş'un kurtuluşu (1917)	X	X	X
Hakkari'nin kurtuluşu (1917)	X	X	X
Van'ın kurtuluşu (1918)	X	X	X
Trabzon'un kurtuluşu (1918)	X	X	X
Rize'nin kurtuluşu (1918)	X	X	X
Mondros Mütarekesi (1918)	X	X	X
Gümüşhane'nin kurtuluşu (1918)	X	X	X
Erzurum'un kurtuluşu (1918)	X	X	X
Erzincan'ın kurtuluşu (1918)	X	X	X
Bayburt'un kurtuluşu (1918)	X	X	X
Ağrı'nın kurtuluşu (1918)	X	X	X
Sivas Kongresi (1919)	X	X	X
Samsun'un kurtuluşu (1919)	X	X	X
Erzurum Kongresi (1919)	X	X	X
Atatürk'ün Ankara'ya gelişi (1919)	X	X	X
Amasya Tamimi (1919)	X		X
Yeşilay (Hilâl-i Ahdâr)'ın kuruluşu (1920)	X	X	X
TBMM'nin açılışı (1920)	X	X	X
Mustafa Kamal'ın TBMM başkanlığına seçilmesi (1920)	X		X
Şanlıurfa'nın kurtuluşu (1920)	X	X	X
Muğla'nın kurtuluşu (1920)	X	X	X
Kars'ın kurtuluşu (1920)	X	X	X
Kahramanmaraş'ın kurtuluşu (1920)	X	X	X
İğdır'ın kurtuluşu (1920)	X	X	X
Ceride-i Resmiye'nin yayın hayatına girmesi (1920)	X	X	X
Burdur'un kurtuluşu (1920)	X	X	X
İkinci İnönü Zaferi (1921)	X	X	X
Yalova'nın kurtuluşu (1921)	X	X	X
Sakarya Savaşı'nın başlaması (1921)	X	X	X
Sakarya Zaferi (1921)	X	X	X
Kocaeli'nin kurtuluşu (1921)	X	X	X
Kilis'in kurtuluşu (1921)	X	X	X
İstiklal Marşımızın kabulü (1921)	X	X	X
İlk Anayasa'nın TBMM'ce kabul edilmesi (1921)		X	X
Gaziantep'in kurtuluşu (1921)	X	X	X
Çocuk Esirgeme Kurumu'nun kuruluşu (1921)	X	X	X

Artvin'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
Ardahan'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
Antep'e "Gazi" Unvanı'nın verilmesi (1921)	x	x	x
Antalya'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Adapazarı'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Birinci İnönü Zaferi (1921)		x	x
İkinci İnönü Zaferi (1921)	x	x	x
Mersin'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Zonguldak'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Uşak'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Tekirdağ'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Osmaniye'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Mudanya Mütakeresi (1922)	x	x	x
Mardin'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Manisa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Lozan Konferansı başladı (1922)	x		x
Kütahya'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Kırklareli'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
İzmir'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Eskişehir'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Edirne'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bursa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bilecik'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Balıkesir'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Aydın'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Afyon'un kurtuluşu (1922)	x	x	x
Adana'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu (1923)	x	x	x
Lozan Antlaşması'nın imzalanması (1923)	x	x	x
İstanbul'un kurtuluşu (1923)	x	x	x
I. İktisat kongresi (1923)	x	x	x
Ankara'nın başkent oluşu (1923)	x	x	x
Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kuruluşu (1924)	x	x	x
Uluslar arası takvim ve saatin ülkemizde kabulü (1925)	x	x	x
Türk Dil Kurumu'nun kuruluşu (1932)	x	x	x
Türk Kadınına seçme ve seçilme hakkı tanınması (1934)	x	x	x
Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un vefatı (1936)	x	x	x
Lâikliğin Anayasa'ya girişi (1937)	x	x	x
Hatay'ın kurtuluşu (1938)	x	x	x
Atatürk'ün vefatı (1938)	x	x	x
Hatay (Antakya)'nın anavatana iltihakı (1939)	x	x	x
Mareşal Fevzi Çakmak'ın Ölümü (1950)	x	x	x
Maraş'a "Kahraman" unvanının verilmesi (1973)	x	x	x
Birinci Kıbrıs Barış Harekâtı (1974)	x	x	x
İkinci Kıbrıs Barış Harekâtı (1974)	x	x	x
Türkiye Diyanet Vakfı'nın kuruluşu (1975)	x	x	x
Toplam: 90	88	87	90

Tablo 4 incelendiğinde takvim, İnkılap Tarihi konularından 31 Mart Vakası ile başlayıp ardından Balkan Savaşları ile devam etmektedir. Çanakkale Savaşları'nın başlamasının ardından Kurtuluş mücadelesini adım adım takvimden takip etmek mümkündür. 1915-1923 yılları arası mücadelenin seyri takvimde illerin kurtuluş gün ve yılları ile sunulmuştur. Yine takvim takip edildiğinde bölge bölge kurtuluşların yanında TBMM'nin açılması, Mustafa Kemal'in TBMM başkanlığına seçilmesi, Ceride-i Resmiye'nin yayın hayatına girmesi, İstiklal Marşımızın kabulü, ilk anayasanın TBMM'ce kabul edilmesi gibi faaliyetlerin de takvimde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 5

Diyanet Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları

Dünya Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi (1945)	x	x	x
UNESCO'nun kuruluş günü (1946)	x	x	x
Kore Savaşı'nın başlaması (1950)	x	x	x
Kore Savaşı'nın sona ermesi (1953)	x	x	x
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanı (1983)	x	x	x
Toplam:5	5	5	5

Takvimde yer alan 1923 sonrası meydana gelen gelişmeler Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişme aşamalarını gösterirken bir yandan da Tablo 5'te yer alan İkinci Dünya Savaşı, UNESCO'nun kuruluşu, Kore Savaşı ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanına yer vererek Dünya Tarihi'ne de değinmiştir. İnkılâp Tarihi konularının sunumu:

“Çanakkale Zaferleri (1915)”

“Van'ın Kurtuluşu (1918)”

“Amasya Tamimi (1919)”

“Şanlı Urfa'nın Kurtuluşu(1920)”

“UNESCO'nun kuruluş günü (1946)”

“Mareşal Fevzi Çakmak'ın Ölümü (1950)”

“Maraş'a “Kahraman” Unvanı'nın verilmesi (1973)” şeklindedir.

Tablo 6
Diyanet Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı

Konular / Yıllar	2010	2011	2012
İslam Tarihi Konuları	10	10	10
Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	18	20	23
İnkılâp Tarihi Konuları	88	87	90
Dünya Tarihi konuları	5	5	5
TOPLAM	121	122	128

Takvim yapraklarının arkasında yer alan konulara baktığımızda 2010 yılında İslam ve Bilim, Veda Hutbesi, Fatih Ve İstanbul'un Fethi, Türk Tarihinde Ve Kültüründe Nevruz, Cumhuriyetin 87. Yılı, Dil ve Tarih Şuuru, Zafer Bayramı, Yavru Vatan Kıbrıs, Tarihten Gelen Manevi Pırıltı: Mahya, Atatürk'ü Anma Gençlik Ve Spor Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Bayramı, Çanakkale Zaferi, Şehitler Günü, İstiklal Marşı Şairi: Mehmet Akif Ersoy, Suya Resim Yapma Sanatı: Ebru, konu başlıklarıyla kavram ve değerleri açıklamanın yanında kültürel değerleri tanıtıcı bilgiler de sunulmuştur.

2011 yılında konuların daha da genişletildiğini görüyoruz; Türklerin İslam Medeniyetine Katkıları, Veda Hutbesi, İslam'da Kadın, İslam Medeniyeti Vakıf Medeniyetidir, Hz. Peygamberin Vefatı, İslam'ın Altın Çağı: Asr-ı Saadet, Batıda Hz. Muhammed İmajı, Hz. Peygamber ve Davet Mektupları: Bizans İmparatoru Heraklios'a, Türklerin İslam Medeniyetine Katkıları, Kuran-ı Kerim'in Yazılışı, Kuran-ı Kerim'in Çoğaltılması, Müslümanların Kalbini Kanatan Acı: Kerbela Olayı, Hz. Peygamberin Sasani İmparatoruna Mektubu konuları ile İslam Tarihi alanında bilgiler verilmiştir. Ayrıca İslam Tarihi konularında adı geçen birçok kişinin tanıtıldığı başlıklar da bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse; İlk Şehide Hz Sümeyye, Sadakat Sembolü: Hz Hatice, Yiğitlik ve İlim Abidesi: Hz. Ali, Peygamberimizin Amcası Abbas b. Abdülmuttalip (r.a.), Abdullah b. Abbas (r.a.), Halid b. Velid (r.a.), Örnek İnsan: Hz. Muhammed (s.a.s.), Üzeyr (a.s.), Peygamberler Hatibi: Hz. Şuayb (a.s.), Sıddıkiyet ve Teslimiyet Örneği Hz. Ebubekir, Şehitler Sultanı: Hz. Hüseyin bu başlıklardan birkaçıdır.

Bunların yanında Fatih Sultan Mehmed ve İstanbul'un Fethi, Yıldırım Bayezid Niğbolu'da, Âlimin Atının Ayağından Sıçrayan Çamur (Yavuz Sultan Selim-İbni

Kemal Bilime ve Bilim Adamına Verilen Önem), Hacı Bayram Veli, Mevlana'dan Özdeyişler, Mevlâna ve Mesnevi'si, Baharın Habercisi Nevruz, Ahilik ve Ahi Evran başlıkları ile çeşitli kavramlar ve kültürel değerler konusunda bilgiler verilmiştir.

İnkılâp tarihi alanından ise; İstiklal Marşı Şairi: Mehmet Akif Ersoy, Çanakkale Zaferi, (Tarihten Sayfalar) Bir Şeref Tablosu: Galiçya, Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Baryamı, (Tarihten Sayfalar) Atatürk'ü Anma Gençlik Ve Spor Bayramı, Erzurum'un Sembol Kahramanlarından Nene Hatun, Milli Mücadele'nin Kadın Kahramanları, Milli ve Manevi Değerlerimiz, Cumhuriyet Bayramı (29 Ekim 1923), Din, Bilim ve Atatürk, Zafer Bayramı başlıkları yer almaktadır.

2012 yılı takviminde; Din, Bilim ve Atatürk, Milli Mücadelede Din Adamları, Nevruz, Atatürk'ü Anma Gençlik Ve Spor Bayramı, Fatih ve İstanbul'un Fethi, Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Baryamı, Koçi Bey, Hicret, Türklerin İslam Medeniyetine Katkıları Zafer Bayramı, Ahi Evran ve Ahilik, Milli ve Manevi Değerler, Ahmed Yesevî ve Dîvan-ı Hikmet, Mili Çoşkunun Adı: Cumhuriyet Bayramı, Din, Bilim, Uygarlık ve Atatürk, Tezhip Sanatı, Cilt Sanatı başlıkları altında bilgiler sunulmuştur.

Arka yaprak yazılarına örnek olarak;

“Atatürk'ü Anma Gençlik Ve Spor Bayramı

19 Mayıs 1919, milletimizin tarihinde çok önemli bir dönüm noktasıdır. I. Dünya Savaşı sonucu mağlup olan Osmanlı Devleti, 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Mütarekesini imzalamak zorunda kalmış, bu antlaşma ile yurdun birçok bölgesi itilaf devletleri tarafından işgal edilmişti. Yüzyıllardır hür yaşamış milletimizi birleştirip işgal kuvvetlerine karşı harekete geçirecek, düşmanları yurttan kovacak bir organizmeye ihtiyaç vardı. Bu inançla, Mustafa Kemal Paşa, Harbiye Nazırı tarafından kendisine teklif edilen 9. Ordu Müfettişliği görevini kabul ederek 16 Mayıs 1919 tarihinde Bandırma Vapuru ile Samsun'a hareket etmiştir. Mustafa Kemal'in Milli Mücadeleyi başlatmak üzere, Samsun'da karaya bastığı gün olan 19 Mayıs 1919 tarihi; 20 Haziran 1938' de Milli Bayram olarak kabul edilmiştir. Gençliğe son derece güvenen Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın başlangıç günü olan 19 Mayıs 1919 gününü gençliğe “Gençlik ve Spor Bayramı” olarak armağan etmiştir. Gençlik, toplumumuzun ümidi ve yarınlarıdır. Onların sağlıklı, mutlu ve geleceklerinden umutlu olmaları, milletçe yarınlarımızdan emin olmanızı sağlayacaktır. Onları yetiştirirken her türlü olumsuzluklardan uzak iç ve dış tehlikelerden arındırılmış bir ortam hazırlamalı, onları her türlü zararlı alışkanlıklara, terör ve şiddete bulaştırmak isteyenlere karşı korumalı, sevgi, barış, kardeşlik vb. insani değerlerin olduğu bir eğitim verilmelidir. Yeni nesiller 19 Mayıs'ı, Atatürk'ü Anma ve Gençlik Spor Bayramı olarak kutlarken; bu olayın taşıdığı manayı ve gerektirdiği tarih şuurunu kavramalıdır.”
(Diyanet Takvimi, 19.05.2010 tarihli yaprağın arkası)

“Fatih Sultan Mehmed ve İstanbul'un Fethi

Fatih Sultan Mehmed, 29 Mart 1432'de Edirne'de doğdu. Babası Sultan II. Murad, annesi Humâ Hatun'dur. Henüz çocuk yaşta iken ileri düzeyde eğitim alarak, farklı alanlarda kendisini geliştirdi. Aldığı eğitim kalitesi ve şahsi kabiliyetleriyle

temayüz eden II. Mehmet, genç yaşta yönetime geçti ve büyük başarılarla imza attı. 1453 yılında İstanbul'u fethedip 1100 yıllık Doğu Roma İmparatorluğu'nu ortadan kaldırarak, "Fatih" unvanı aldı. Bu fetih ile Orta Çağ'ı kapatıp Yeni Çağ'ı açtı. Peygamberimizin; "İstanbul elbette feth olunacaktır. Onu fetheden kumandan ne güzel kumandan, O'nun ordusu ne güzel ordudur." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 335) müjdesine mazhar oldu. 3 Mayıs 1481 günü vefat etti ve Fatih Camii'nin yanındaki kendi adıyla anılan türbeye defnedildi." (Diyanet Takvimi, 19.05.2010 tarihli yaprağın arkası)

"İslam'ın Altın Çağı: Asr-ı Saadet

Asr-ı Saâdet, "mutluluk çağı" demektir. Kavram olarak, Peygamberimize vahyin gelişinden onun irtihaline kadar olan süreyi kapsayan zaman dilimi olarak tanımlanmaktadır. Bu süreyi "Hulefa-i Raşidin" dediğimiz dört halife dönemi sonuna kadar uzatan âlimler olduğu gibi, buna, Emevi halifesi Ömer bin Abdülaziz dönemini dâhil edenler de vardır. Asr-ı Saâdet, Rasûlüllah'ın, İslam'ı insanlığa tebliğ ettiği ve bizzat yaşayarak öğrettiği kutlu dönemdir. Tartışmasız olarak İslam'ın altın çağıdır. İslam'ın eksiksiz ve en güzel yaşandığı, dinimizin güzelliklerinin en iyi sergilendiği bu dönem, daha sonra yaşayan Müslümanlara da en önemli kaynak olmuştur." (Diyanet Takvimi, 11.06.2011 tarihli yaprağın arkası)

"Ahi Evran ve Ahilik

Ahîlik, XIII. Yüzyılda, Anadolu'da kurulan dînî ve toplumsal yönü bulunan bir teşkilattır. Ahî Evran olarak anılan Nası-rüddin Mahmud (ö.1262) tarafından kurulduğu kabul edilmektedir. Bütün prensiplerini Kur'an ve Sünnet'ten alan Ahîlik, iş yerlerinde usta, kalfa ve çırak münasebetlerini, buna bağlı olarak da iktisadî hayatı düzenler. Aynı zamanda tasavvufî yönü de bulunan Ahîlik, özellikle merkezî otoritenin zayıfladığı, anarşi ve kargaşanın ortaya çıktığı dönemlerde siyâsî ve askerî alanda da büyük bir etkiye sahip olmuştur. Anadolu'da köylere kadar yayılan Ahîlik pek çok devlet adamını, askerî zümre mensuplarını, kadı ve müderrisleri, tarikat şeyhlerini bünyesinde toplamıştır." (Diyanet Takvimi, 29.05.2011 tarihli yaprağın arkası)

4. 2. 2. Semerkand Takvimi İçerik Analizi

Semerkant Takvimi yapraklarında 571-2004 yılları arasında meydana gelen gelişmelere yer verilmiştir.

Tablo 7

Semerkand Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları

İslam Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Peygamberimiz (s.a.s.)'in doğumu (571)	x	x	x
Hiz. Ali'nin doğumu (598)	x	x	x
Hiz. Hatice annemizin vefatı (620)	x	x	x
İlk ezanın Hiz. Bilal-i Habeşi tarafından okunması (622)	x	x	x
Hicret için yola çıkılması (622)	x	x	x
Peygamberimizin Medine'ye girişi (622)	x	x	x
Peygamber Efendimizin Kuba Mescidine gelişi (622)	x	x	x
Bedir Savaşı (624)	x	x	x

Uhud Savaşı (625)	x	x	x
Hız. Hasan'ın doğumu (625)	x	x	x
Hız. Hüseyin'in doğumu (625)	x	x	x
Hendek Savaşı (627)	x	x	x
Hudeybiye Antlaşması (628)	x	x	x
Huneyn Gazvesi (630)	x	x	x
Mekke'nin Fethi (630)	x	x	x
Hız. Peygamber (s.a.s.)'in vefatı (632)	x	x	x
Hız. Ebu Bekir'in halife seçilmesi (632)	x	x	x
Hız. Peygamber (s.a.s.)'in Mekke'de "Veda Hutbesi"ni iradı (632)	x	x	x
Hız. Ebu Bekir'in vefatı (634)	x	x	x
Hız. Ömer (r.a.)'in şehâdeti (644)	x	x	x
Hız. Osman (r.a.)'in şehâdeti (656)	x	x	x
Hız. Ali'nin halife seçilmesi (656)	x	x	x
Hız. Muaviye'nin vefatı (660)	x	x	x
Hız. Ali'nin şehadeti (661)	x	x	x
Hız. Aişe annemizin vefatı (678)	x	x	x
Kerbela Vakası (680)			x
Hız. Hüseyin'in şehadeti (680)	x	x	x
Tarık b. Ziyad'ın İspanya'yı fethi	x	x	x
Emevi halifesi Ömer b. Abdülaziz'in vefatı (720)	x	x	x
Toplam: 29	28	28	29

Tablo 7 incelendiğinde, İslam Tarihi'ne Hz. Muhammed'in doğumu ile başlayan Semerkant Takvimi, İslam Tarihi'nde yer alan kişilerin doğum ve vefatlarına yer verdiği görülmektedir.

"Peygamberimiz (s.a.s.)'in doğumu (571)"

"Hz. Ali'nin doğumu (598)"

"Hz. Peygamber (s.a.s.)'in vefatı (632)"

"Hz. Ebu Bekir'in vefatı (634)"

"Hz. Ali'nin şehadeti (661)"

Ayrıca Hicret, Bedir Savaşı, Uhud Savaşı, Hendek Savaşı, Hudeybiye Antlaşması, Huneyn Gazvesi ve Kerbela Vakası takvimde yer alan konulardır. 2010, 2011 ve 2012 takvimlerinde yer alan konuların değişmediği, yalnızca Kerbela Vakası'nın 2012 takviminde eklendiği gözlenmiştir.

Tablo 8

Semerkand Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları

Anadolu ve Osmanlı Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Selçuklu Devleti'nin kurtuluşu (1040)	x	x	x
Dandanakan Zaferi (1040)	x	x	x
Malazgirt Zaferi (1071)	x	x	x
Nizamülmülk'ün şehadeti (1092)	x	x	x
Mevlana Hazretleri'nin doğumu (1207)	x	x	x
Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin vefatı (1273)	x	x	x
Türkçenin Resmî dil olarak kabulü (1277)			x
Osmanlı Devleti'nin kuruluşu (1299)	x	x	x
Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in vefatı (1326)			x
Birinci Kosova Zaferi (1389)	x	x	x
Ankara Savaşı (1402)	x	x	x
Varna Meydan Muharebesi (1444)			x
İstanbul'un fethi (1453)	x	x	x
Ayasofya'da ilk cuma namazı kılındı (1453)			x
Fatih'in hocası Akşemsetdin'in vefatı (1459)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed'in Vefatı (1481)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim'in Kudüs'ü fethi (1517)			x
Kutsal emanetlerin Yavuz Sultan Selim'e teslim edilmesi (1517)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim'in vefatı (1520)			x
Preveze Deniz Zaferi (1535)	x	x	x
Ebussuud Efendi'nin vefatı (1574)	x	x	x
Mimar Sinan'ın vefatı (1588)	x	x	x
II. Viyana kuşatması (1683)	x	x	x
Fransız İhtilâli (1789)	x	x	x
Kafkas kartalı Şeyh Şamil'in vefatı (1871)	x	x	x
Darülaceze'nin kuruluşu (1895)			x
Bosna Hersek'in Osmanlı'dan ayrılışı (1908)	x	x	x
Haydarpaşa/Medine demiryolunun açılışı (1908)	x	x	x
Toplam: 28	21	21	28

Tablo 8 incelendiğinde, takvimde 1040 yılı ile başlatılan Anadolu ve Osmanlı Tarihi konuları genel olarak ele alındığı görülmektedir. Osmanlı Devleti'nin kuruluşu, Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in vefatı, Birinci Kosova zaferi, Ankara Savaşı, Varna Meydan Muharebesi, İstanbul'un fethi, Fatih Sultan Mehmed'in Vefatı, Yavuz Sultan Selim'in Kudüs'ü fethi, Kutsal emanetlerin Yavuz Sultan Selim'e teslim edilmesi, Yavuz Sultan Selim'in vefatı, II. Viyana kuşatması takvimde yer verilen olaylardır.

Bu olayların sunumu ise yine aynı olarak;

“Selçuklu Devleti'nin kurtuluşu (1040)”

“Türkçenin Resmî dil olarak kabulü (1277)”

“Osmanlı Devleti’nin kuruluşu (1299)”

“İstanbul’un fethi (1453)”

“Fatih Sultan Mehmed’in Vefatı (1481)” şeklinde yapılmıştır.

Konuların yılla göre dağılımına bakıldığında Türkçenin Resmî dil olarak kabulü, Osmanlı Devleti’nin kurucusu Osman Bey’in vefatı, Varna Meydan Muharebesi, Ayasofya’da ilk cuma namazı kılındı, Yavuz Sultan Selim’in vefatı, Darülaceze’nin kuruluşu 2012 yılında eklenen konulardır, bunların dışında konularda değişim yoktur.

Tablo 9

Semerkand Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları

İnkılap Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
31 Mart Vak’ası (1909)			x
İkinci Balkan Savaşı’nın başlaması (1914)			x
Birinci Dünya Savaşı’nın başlaması (1914)	x	x	x
Osmanlı’nın 1. Dünya Savaşına katılması (1914)	x	x	x
Sarıkaş Şahitleri günü (1915)	x	x	x
Hilal-i ahmer adının Kızılay’a çevrilmesi (1915)	x	x	x
Çanakkale Zaferleri (1915)	x	x	x
Bitlis’in kurtuluşu (1916)	x	x	x
Muş’un kurtuluşu (1917)	x	x	x
Hakkâri’nin kurtuluşu (1917)	x	x	x
Varto ve Gevaş’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Van’ın ve Muradiye’nin kurtuluşu (1918)	x	x	x
Vakfikebir’in kurtuluşu (1918)	x	x	x
Trabzon’un ve Yomra’nın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Rize’nin kurtuluşu (1918)	x	x	x
Pazar’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Mondros Mütarekesi (1918)	x	x	x
Karlıova Fındıklı ve Ilıca’nın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Gümüşhane’nin kurtuluşu (1918)	x	x	
Gökçeada’nın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Erzincan’ın kurtuluşu (1918)	x	x	
Erciş ve Gürpınar’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Eleşkirt’in kurtuluşu (1918)	x	x	x
Doğubayazıt, Diyadin ve Patnos’un kurtuluşu (1918)	x	x	x
Bingöl Solhan’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Bayburt’un ve Ahlat’ın kurtuluşu (1918)	x	x	
Aşkale’nin kurtuluşu (1918)	x	x	x
Ardahan’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Akçaabat’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Ağrı’nın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Erzurum’un kurtuluşu (1918)	x	x	x
Samsun’un kurtuluşu (1919)	x	x	x
Erzurum Kongresi (1919)	x	x	x

Sivas Kongresi (1919)	x	x	x
TBMM'nin açılışı (1920)	x	x	x
Şanlıurfa'nın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Pozantı'nın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Kozan'ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Konya'nın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Kırklareli'nin kurtuluşu (1920)	x	x	x
Kars'ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Karadeniz Ereğli'nin kuruluşu (1920)	x	x	x
Kahramanmaraş'ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
İğdır'ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Burdur'un kurtuluşu (1920)	x	x	x
Zonguldak'ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Birinci İnönü Zaferi (1921)			x
Yalova'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Sapanca'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Sakarya Zaferi (1921)	x	x	x
Kilis'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
İzmit'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
İstiklal Marşımızın kabulü (1921)	x	x	x
İkinci İnönü Zaferi (1921)			x
Gaziantep'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
Antep'e "Gazi" Unvanı'nın verilmesi (1921)			x
Artvin'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
Antalya'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Adapazarı'nın ve Kandıra'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Aydın'ın kurtuluşu (1922)			x
Büyük Taarruz (1922)	x	x	x
Balıkesir'in kurtuluşu (1922)			x
Emirdağ ve Ezine'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Uzunköprü'nün kurtuluşu (1922)	x	x	x
Uşak'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Tekirdağ'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Tarsus, Seyhan ve Adana'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Şarköy ve Mürefte'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Nazilli, Kuyucak, Susurluk, Pazaryeri, Domaniç, Alaşehir, Gördes ve Salihli'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Son Osmanlı Sultanı Vahdeddin'in sürgün edilişi (1922)	x	x	x
Saltanatın kaldırılması (1922)	x	x	x
Saimbeyli'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Silivri, Saray ve Çorlu'nun kurtuluşu (1922)	x	x	x
Osmaniye'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Muratlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Mudanya, Urla ve Kırkağaç'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Meriç ve Keşan'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Mardin'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Manyas Mustafakemalpaşa Bergama ve Dikili'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x

Manisa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Mudanya Mütakeresi (1922)		x	x
Lâpseki'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Kütahya'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Kırklareli'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Koçaz ve Demirköy'ün kurtuluşu (1922)	x	x	x
Tavşanlı, Dursunbey, Emet, Ödemiş, Sındırgı, Selendi, Eşme, Burhaniye, Bayramiç, Buharkent'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Silivri, Saray ve Çorlu'nun kurtuluşu(1922)	x	x	x
İznik'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
İzmir, Menemen, Edremit, Orhanlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
İçel/ Mersin'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Gelibolu ve Eceabat'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
İznik'in kurtuluşu (1922)			x
Eskişehir'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Enez ve Havsa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bursa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bozcaada, Erdek, Biga ve Çan'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bilecik'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bayramiç, Mihalıççık, Sivrihisar'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Babaeski ve Pehlivan köy'ün kurtuluşu (1922)	x	x	x
Aydın'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Afyon'un kurtuluşu (1922)	x	x	x
Çanakkale'nin kurtuluşu (1922)	x	x	
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu (1923)	x	x	x
İstanbul'un kurtuluşu (1923)	x	x	x
Tekke ve zaviyelerin kapatılması (1925)	x	x	x
Sultan Vahdettin'in vefatı (1926)	x	x	x
Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesi (1935)	x	x	x
Milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un vefatı (1936)	x	x	x
Atatürk'ün vefatı (1938)		x	x
İskenderun'un kurtuluşu (1938)	x	x	x
Hatay'ın kurtuluşu (1938)	x	x	x
Hatay (Antakya)'nın anavatanına iltihakı (1939)			x
Maraş'a "Kahraman" Unvanı'nın verilmesi (1973)			x
Birinci Kıbrıs Barış Harekâtı (1974)			x
Necip Fazıl'ın vefatı (1983)	x	x	x
Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatı (1993)	x	x	x
Toplam: 115	102	104	111

Tablo 9'a göre, Semerkand Takvimi'nde yer alan İnkılâp Tarihi konularına bakıldığında ağırlıklı olarak İl ve ilçelerin kurtuluş günlerine yer verildiği görülmektedir. Böylece takvim takip edildiğinde bölge bölge kurtuluş mücadelesinin ilerleyişi açıkça anlaşılabilmektedir.

Mudanya Mütakeresi ve Atatürk'ün vefatı takvime 2011 yılında eklenmiştir. Ayrıca 31 Mart Vak'ası, İkinci Balkan Savaşı'nın başlaması, Birinci İnönü Zaferi, İkinci İnönü Zaferi, Antep'e "Gazi" Unvanı'nın verilmesi, Aydın'ın kurtuluşu, Balıkesir'in kurtuluşu, İznik'in kurtuluşu, Hatay (Antakya)'nın anavatanı iltihakı, Maraş'a "Kahraman" Unvanı'nın verilmesi, Birinci Kıbrıs Barış Harekâtı konuları takvimde 2012 yılında ele alınmıştır.

Tablo 10
Semerkand Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları

Dünya Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi (1945)			x
Kore Savaşı'nın başlaması (1950)			x
Kore Savaşı'nın sona ermesi (1953)			x
Yahudilerin Mescid-i Aksa'yı yakması (1969)	x	x	x
Mostar Köprüsünün yeniden açılışı (2004)	x	x	x
Toplam:5	2	2	5

Tablo 10'da yer alan İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi, Kore Savaşı'nın başlaması, Kore Savaşı'nın sona ermesi, Yahudilerin Mescid'i Aksa'yı yakması ve Mostar Köprüsünün yeniden açılışı takvimde yer verilen Dünya Tarihi ile ilgili konulardır.

Tablo 11
Semerkand Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı

Konular / Yıllar	2010	2011	2012
İslam Tarihi Konuları	28	28	29
Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	21	21	28
İnkılâp Tarihi Konuları	102	104	111
Dünya Tarihi konuları	2	2	5
TOPLAM	153	155	173

Takvim yapraklarının arkasında yer verilen konulara baktığımızda, 2010 yılında; İlk Müslümanlar, İlk Müslüman Hz Hatice, Hz Hatice'nin vefatı, Hz Ebubekir, O'nun zamanında Avrupa Devletleri, Osman Gazi'ye vasiyet, Çanakkale zaferi, Fatih Sultan Mehmet'e babasından öğüt, Ayasofya'da ilk Cuma, Süleymaniye Camii, 6. yy.da

Avrupa’da genel durum, Osmanlı tokadı, Amerika tarihinde ilk vergi başlıklarıyla sunulan tarih bilgileri göze çarpmaktadır.

Bunların yanında; Osmanlı’nın hükümrânlık yılları ve Osmanlı’da ilkler başlığı altında bilgilendirme yapılmıştır. Bu bilgilerin sunumu aşağıdaki gibidir.

“Osmanlı’da İlkler

Osmanlıların ilk beylik merkezleri ve ilk başşehirleri Söğüt kasabasıdır. Daha sonra sırasıyla Yenişehir, Bursa, Edirne ve İstanbul başşehir oldu.

Osman Bey’in ele geçirdiği ilk kale Koca Hisar Kalesi’dir. (1285)

Osman Bey’in ilk askeri antlaşması 1306 yılında Ulubad tekfurı ile yapılan antlaşmadır.”

(Semerkand Takvimi 25.05.2010 tarihli yaprağın arkası)

“Osmanlı’da İlkler

İlk daimi ordu 1328 yılında Orhan Gazi’nin emriyle kurulmuş olup bu orduya “yaya”adı verilmiştir.

Osmanlı padişahlarından İstanbul’u ilk kuşatan Yıldırım Bayezid’dir (1391)

Osmanlı tarihinde savaş meydanında şehid olan ilk (ve tek) padişah I. Murad’dır (1389) (I. Kosova Savaşı).

İstanbul’a defnedilen ilk padişah Fatih Sultan Mehmed’dir. ”

(Semerkand Takvimi 15.06.2010 tarihli yaprağın arkası)

“Osmanlı’nın Hükümrânlık Yılları

Bulgaristan (545 yıl), Yunanistan (400 yıl), Sırbistan (539 yıl), Karadağ (539 yıl), Bosna-Hersek (539 yıl), Hırvatistan (539 yıl), Romanya (490 yıl), Macaristan (160 yıl), Ukrayna (308 yıl), Azerbaycan (25 yıl), Ermenistan (20 yıl)”

(Semerkand Takvimi 6.10.2010 tarihli yaprağın arkası)

“Osmanlı’nın Hükümrânlık Yılları

Irak (402 yıl), Suriye (402 yıl), İsrail (402 yıl), Filistin (402 yıl), Ürdün (402 yıl), Suudi Arabistan (399 yıl), Yemen (401 yıl), Umman (400 yıl), Birleşik Arap Emirlikleri (400 yıl), Katar (400 yıl), Kuveyt (381 yıl), Lübnan (402 yıl).”

(Semerkand Takvimi 25.10.2010 tarihli yaprağın arkası)

“Onun Zamanında Avrupa Devletleri

6. yüzyıl Avrupa’sı, cehaletin ve zulmün karanlığında, kanlı savaşlar içinde yaşıyordu. Avrupalılar ilim ve medeniyetten çok uzakta idiler. Ne onların dünya hakkında ne de dünyanın onlar hakkında doğru dürüst bilgisi vardı. Vücutları pis kafaları bir takım kuruntularla doluydu. Temizlikten ve su kullanmaktan çekiniyorlardı. Daha, kadının insan mı yoksa hayvan mı olduğu münakaşa ediliyordu.

Başta Fransa ve Almanya olmak üzere Orta ve Batı Avrupa’yı ellerinde bulunduran Frenkler, her bölgede kendilerine has kanunlar tatbik etmekteydiler. Eskiden Batı medeniyetinin beşiği sayılan İtalya, haksızlığın, anarşi ve çöküntünün kurbanı olmuştu.

Britanya adaları ise 5. asrın başlarında İngiller adıyla tanına Alman asıllı Anglo-sakson deniz korsanlarının istilasına uğramıştı. Hırsızlık ve çapulculukla meşgul olan bu korsanlar 6. asırda tamamen yerli halkı mağlup ederek Britanya adalarına

hakim oldular. Bundan sonra buraya “İngiller Ülkesi” manasına gelen İngiltere denilmeye başlandı.”

(Semerkand Takvimi 27.05.2010 tarihli yaprağın arkası)

2011 yılı takviminde arka yüz yazıları; Hz. Hüseyin, Hicret, Akabe Biatı 1-2, Medine yolunda 1-2, Uhud Savaşı, Huneyn Savaşı, İslam medeniyeti, Doğu Türkistan, Osmanlı’nın Başarısının Sırrı–Osmanlı Hoşgörüsü, Bosna Hersek’te refah dönemi - Osmanlı dönemi, Birinci Dünya Savaşı, Fatih’in Manevi Mimarı Efsane miymiş? , Büyük Ermenistan hayali, Savaşın Yenildiği Yer 1-2, Bir Onbaşı, Bir İngiliz Zırhlısı, Evliyalar Yurdu Anadolu, Sakarya Zaferi başlıkları ile sunulmuştur.

Ayrıca “Hatırlayalım” başlığı ile farklı günlerde farklı tarih konularına değinilmiştir. Örneğin; Çanakkale, Mimar Sinan, Özal’ın vefatı, Selçuklu Devleti’nin kuruluşu, Osmanlı’da ıslahat ve misyonerler bu konulardandır. Konuların sunumu aşağıdaki gibidir.

“Hz. Hüseyin

Miladi 626’da Medine’de dünyaya geldi. Allah Resulü’nün ikinci torunudur. Küçük yaşta dedesi ve annesi vefat ettiler. Allah Resulü’nün (s.a.v.) yadigarı Kerbela’da şehid edildi.”

(Semerkand Takvimi 11.01.2011 tarihli yaprağın arkası)

“ Osmanlı’nın Başarısının Sırrı

1526 yılında kazanılan Mohaç Zaferi ile Balkanlar’da kesin ve mutlak Türk egemenliği başlamıştır. Bundan sonradır ki Anadolu’dan seçme aileler Batı Trakya, Bulgaristan, Makedonya, Eski Yugoslavya ve Romanya’ya yerleştirilmiştir.

Balkanlar’ın fethinin bu kadar çabuk olması ve yıllarca ciddi bir muhalefetle karşılaşmaksızın devam etmesi, birtakım siyasi, sosyal ve kültürel sebeplerle açıklanmaya çalışılmıştır. Bunun en baş sebebi herhalde Osmanlı idaresiyle gelen adalet ve eski zulüm düzeninin kalkması idi. Mesela Bizans idaresi zamanında yılda dört-altı ay efendisinin tarlasında ücretsiz çalışmak zorunda kalan Ortodoks Hristiyan köylüsü yeni toprak rejimi sayesinde bu ağır yükten kurtarılmış, İslam hukuku hükümleri gereği, yalnız vergi (haraç, ispence) vermekle mükellef tutulmuştur.

Osmanlı idaresinin Balkanlara yerleşmesi gerçek bir inkılâp meydana getirmiş ve Ortodoks Hristiyanlar, Katoliklerle eşdeğerde gördükleri feodalizmden bu sayede kurtulmuşlardır. Osmanlılar Balkan yarımadasına siyasi ve ticari bir bütünlük kazandırmış ve ayrıca bölgeye Pax Ottomanica (Osmanlı Barışı) olarak bilinen 200 yıllık bir barış getirmiştir.”

(Semerkand Takvimi 27.01.2011 tarihli yaprağın arkası)

“Savaşın Yenildiği Yer

Tarihçiler Çanakkale’den “savaşın yenildiği yer” diye bahsediyorlar. Metrekareye 6000 merminin, toprağa 251000 vatan evladının düştüğü yer Çanakkale...

3 Kasım 1914’ten 9 Ocak 1919 tarihine kadar süren Çanakkale savaşlarının istatistik bilgilerine beraberce göz atalım:

Yaklaşık bir yıl süren çarpışmalar sonucunda İtilaf devletleri 252000 kayıp verirken, Osmanlı Devleti 251000 şehid verdi.

3 Kasım 1914'te Seddülbahir Kalesindeki cephaneliğe yapılan saldırıda beş subay seksen üç er şehid oldu. Bunlara "ilk şehidler" deniyor.

19 Mayıs 1915'te cepheye katılan 100 kadar İstanbul Tıp Fakültesi Öğrencisi üç saat içinde şehid düştü. İstanbul Tıp Fakültesi 1921 yılına kadar hiç mezun veremedi. (Anadolu'daki birçok okul aynı durumda).

Savaşta karşılıklı siperlerin mesafesi 5 metreye kadar düştü. Çatışmalar bu halde devam etti.

Çanakkale Savaşı'nda altmış İngiliz uçağına karşılık yirmi iki Türk uçağı bulunuyordu."

(Semerkand Takvimi 19.02.2011 tarihli yaprağın arkası)

"Savaşın Yenildiği yer 2

Çanakkale Savaşına rakamların diliyle bakmaya devam edelim:

İngilizler 205000, Fransızlar 47000 kayıp verirken, İtilaf devletlerinin toplam kaybı 252000 olarak tespit edildi.

İngiltere (sömürge askerleri dahil) savaşa 469000 askerle katıldı.

O gün için 700000 Türk askeri bulunuyordu.

10000 askerimiz kayıp olarak kayıtlara geçti.

Savaşta 57. alayın bütün mensupları şehit düştü. Bir daha 57. alay kurulmadı. Bu alayın sancağı halen Avustralya savaş müzesinde sergilenmektedir.

En çok şehid veren ilk beş ilin sıralaması şöyle: Bursa 3274, Balıkesir 3003, Konya 2683, Kastamonu 2527, Denizli 2258

Savaş sırasında Saroz Körfezine 300 kadar yunan askeri çıkarıldı, ancak bular korktukları gerekçesi ile geri gönderildi.

Bu listeyi uzatmak mümkün ama yedi düvele, "Çanakkale Geçilmez!" dedirten destanı listelerle bilmek imkânsız. Ve biz imkânsız denilenin mümkün kılındığı Çanakkale'yi bilmek zorundayız."

(Semerkand Takvimi 20.02.2011 tarihli yaprağın arkası)

"Biliyor musunuz?

Avrupa karanlık ortaçağı yaşarken Müslümanlar adalet ve huzur içindeydi. Medreseler, okullar, hanlar, hamamlar, camilerle doluydu şehirler. Özellikle de kütüphaneler vardı. Bağdat'ta sadece bir kütüphanede 1,5 milyon kitap vardı. O sırada bütün Avrupa'da 65000 civarında kitap vardı. Onların büyük bir kısmı İncil'di."

(Semerkand Takvimi 14.10.2011 tarihli yaprağın arkası)

2012 yılında ise tarih konularına daha az değinilmiş ve konular daha çok ders verici nitelikte ele alınmıştır. Takvimde yer alan başlıklar ise şu şekilde sıralanabilir; İslam medeniyetinin üstünlüğü, Akşemseddin'in konuşması, Fatih'in konuşması, Fatih'in ordusu, Selçuklu Devleti'nin kuruluşu, Sultan Vahdettin'in vefatı, Erzurum'un kurtuluşu, Osmanlı padişahlarının el becerileri ve bunların yanında Çanakkale Savaşları ile ilgili anekdotlar yer alır. Bu başlıklar altındaki sunumlar ise aşağıdaki gibidir.

“Hatırlayalım

Erzurum şehrimiz Rus zulmünden bugün kurtulmuştu. Ruslar ve Ermeniler binlerce masumun canına kıymışlardı. Allah bir daha o günleri yaşatmasın. İstiklal Marşımız da bugün kabul edilmişti. Mehmet Akif’in deyimiyle, “Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmayın.”

(Semerkand Takvimi 12.03.2012 tarihli yaprağın arkası)

“Biliyor musunuz?

16. yüzyılda Osmanlı Devleti’nin maliye ve ekonomiye dair kayıtları modern teknoloji ile donanmış günümüz Türkiye’sinden katbekat ilerdedir.”

(Semerkand Takvimi 07.04.2012 tarihli yaprağın arkası)

“Hatırlayalım

Selçuklu Devleti tarihinde bugün kurulmuştu. Çalkantılarla uğraşan İslam coğrafyası bu büyük devletle iki yüzyıl biraz da olsa rahatlayacaktı. Şehirler kurulacak, medreseler açılacak, büyük âlim ve mutasavvıflar bu devlet himayesinde yetişecekti.”

(Semerkand Takvimi 24.05.2012 tarihli yaprağın arkası)

4. 2. 3. Türkiye Takvimi İçerik Analizi

Türkiye Takvimi içeriğiyle ilgili tablolara bakıldığında en geniş içeriğe sahip olduğu görülmektedir. Takvimde yer alan konular arasında 2008 yılında meydana gelen olaylar da vardır, böylece Türkiye Takvimi günümüze en yakın bilgileri de sunmuş bulunuyor.

Tablo 12

Türkiye Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları

İslam Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Peygamberimiz (s.a.s.)’in doğumu (571)	x	x	x
Hiz. Ali’ni doğumu (598)	x		x
Peygamberimiz (s.a.v.)’in Hicreti (622)	x	x	x
Mekke’nin fethi (630)	x	x	x
Peygamberimizin Veda Hutbesi’ni iradı (632)	x	x	x
Peygamberimizin irtihali (632)	x	x	x
Hiz. Ebu Bekir’in halife seçilmesi (632)	x	x	x
Hiz. Ebu Bekir’in irtihali (634)	x	x	x
Hiz. Ömer’in şehadeti (644)	x	x	x
Hiz. Osman’ın şahadeti (656)	x	x	x
Hiz. Ali’nin halife seçilmesi (656)	x	x	x
Hazreti Ali’nin Kufe Camii’nde şehit edilmesi(661)	x	x	x
Hiz. Aişe’nin vefatı (678)	x	x	x
Hiz. Hüseyin’in Kerbela’da şehadeti (680)	x	x	x
Tarik bin Ziyad’ın İspanya’yı fethi (711)	x	x	x
Halife Harun Reşid’in vefatı(809)	x	x	x
Toplam: 16	16	15	16

Tablo 12’ye bakıldığında, Türkiye Takvimi’nin de diğer takvimler gibi İslam Tarihi konularını Hz. Muhammed’in doğumu ile başlattığı görülür. Takvimde Hicret, Mekke’nin fethi, Veda hutbesi, Dört halifenin vefatları, İspanya’nın fethi gibi konulara yer verildiği görülmektedir.

Konuların sunumu ;

“Peygamberimiz (s.a.s.)’in doğumu (571)”

“Peygamberimiz (s.a.v.)’in Hicreti (622)”

“Hz. Ebu Bekir’in irtihali (634)”

“Hz. Ömer’in şehadeti (644)”

“Hz. Osman’ın şahadeti (656)”

“Tarık bin Ziyad’ın İspanya’yı fethi (711)” şeklinde yapılmıştır.

Tablo 13

Türkiye Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları

Anadolu ve Osmanlı Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Ayasofya’nın yapılışı (537)	x	x	x
Gazneli Sultan Mahmud’un vefatı (1030)	x	x	x
Selçuklu Devleti’nin kuruluşu (1040)	x	x	
Kars’ın Selçuklular tarafından fethi (1064)	x	x	x
Malazgirt Zaferi (1071)	x	x	x
Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan’ın vefatı (1072)	x	x	x
Türk Deniz Kuvvetleri’nin kuruluşu (1090)	x	x	x
Nizamü’l-mülk’ün şehadeti (1092)	x	x	x
Haçlıların Kudüs katliamı (1099)	x	x	x
Sultan Salahaddin-i Eyyubi’nin vefatı (1193)	x	x	x
Cengiz Han’ın vefatı (1227)	x	x	x
Sultan Alaeddin Keykubad’ın vefatı (1236)	x	x	x
Hz. Mevlana’nın vefatı (1273)	x	x	x
Türkçe’nin resmi dil olarak kabulü (1277)	x	x	x
Nasrettin Hoca’nın vefatı (1284)	x	x	x
Osmanlı Devleti’nin kuruluşu (1299)	x	x	x
Türklerin Rumeli’ye geçişi (1354)	x	x	x
Kara Kuvvetleri’nin kuruluşu (1363)	x	x	x
Sırpsındığı Zaferi (1364)	x	x	x
İbn-i Batuta’nın vefatı(1369)	x	x	x
1. Kosova Zaferi ve Sultan 1. Murat Han’ın şehadeti (1389)	x	x	x
Yıldırım Bayezid Han’ın Niğbolu Zaferi (1396)	x	x	x
Ankara Savaşı (1402)	x	x	x
Yıldırım Bayezid Han’ın vefatı(1403)	x	x	x
Sultan Timur Han’ın vefatı (1405)	x	x	x
İbn-i Haldun’un vefatı (1406)	x	x	x
Sultan 1. Mehmed Han’ın vefatı (1421)	x	x	x

Selanik'in fethi (1430)	x	x	x
Emir Sultan'ın vefatı (1430)	x	x	x
Yanya Kalesi'nin fethi (1431)	x	x	x
Erdel'in fethi (1442)	x	x	x
1. Varna Zaferi (1444)	x	x	x
Sultan 2. Murad Han'ın İkinci Kosova Zaferi (1448)	x	x	x
Uluğ Bey'in şehid edilmesi (1449)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın tahta çıkışı (1451)	x	x	x
Rumeli Hisarı inşa edildi (1452)	x	x	x
Fatih'in Donanmayı Haliç'e indirmesi (1453)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u fethi ve Orta Çağın sona ermesi (1453)	x	x	x
Akşemseddin Hazretlerinin vefatı (1459)	x	x	x
Trabzon'un fethi (1461)	x	x	x
Midilli Adası'nın fethi (1462)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed'in Kırım'ı fethi (1475)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın Vefatı ve 2. Bayezid Han'ın tahta çıkması (1481)	x	x	x
Cem Sultan 2. Bayezid Hanla yaptığı savaşı kaybetti (1481)	x	x	x
Eğriboz Adası'nın Fethi (1490)	x	x	x
İnebahtı Kalesi'nin fethi (1499)	x	x	x
Burak Reis'in şehadeti (1499)	x	x	x
Yunanistan'daki Navarin Limanı'nın fethi (1500)	x	x	
İstanbul'da Büyük deprem (1509)	x	x	x
Sultan İkinci Bayezid Han'ın vefatı (1512)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın tahta çıkışı (1512)	x	x	x
Yavuz'un Çaldıran'da Şah İsmail'i yenmesi (1514)	x	x	x
Tebriiz'in fethi (1514)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Mercidabık zaferi (1516)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Halep'i fethi (1516)	x	x	
Cezayir'in Osmanlılar Tarafından fethi (1516)	x	x	
Yavuz Sultan Selim Han'ın Ridaniye zaferi (1517)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Kudüs'ü fethi (1517)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Kahire'yi fethi (1517)	x	x	x
Mukaddes Emanetlerin Yavuz Sultan Selim Han'a teslimi (1517)	x	x	x
Mısır Sultanı Tomanbay'ın idamı (1517)	x	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın vefatı (1520)	x	x	x
Kanuni'nin tahta çıkışı (1520)	x	x	x
Kanuni'nin Belgrad seferi (1521)	x	x	x
Belgrad'ın fethi (1521)	x	x	x
Rodos Adası'nın fethi (1522)	x	x	x
Fransa Kralının Kanuni'den yardım istemesi (1525)	x	x	x
Mohaç Zaferi (1526)	x	x	x
1. Viyana kuşatması (1529)	x	x	x
Şayhülislam İbn-i Kemal Paşa'nın vefatı (1534)	x	x	x
Kanuni Sultan Süleyman'ın İran seferi (1534)	x	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın Bağdat'ı fethi (1534)	x	x	x

Diyarbakır'ın fethi (1534)	x	x	x
Barbaros Hayreddin Paşa'nın Tunus'u fethi (1534)	x	x	x
Revan'ın fethi (1538)	x	x	x
Preveze Deniz Zaferi (1538)	x	x	x
Aden'in Süleyman Paşa tarafından fethi (1538)	x	x	
Barbaros'un Nice (Nis) Kalesi'ni fethi (1543)	x	x	x
Estergon Kalesi'nin fethi (1543)	x	x	x
Barbaros Hayreddin Paşa'nın vefatı(1546)	x	x	x
Trablusgarp'ın fethi (1551)			x
Turgut Reis'in Korsika'yı fethi (1552)	x	x	x
Süleymaniye Camii'nin ibadete açılışı (1557)	x	x	x
Lehistan (Polonya)'ın Osmanlı himayesini kabulü (1557)	x	x	x
Cebre Kalesi'nin fethi (1560)	x		
Turgut Reis'in vefatı (1565)	x	x	x
Piyale Paşa'nın Sakız Adası'nı fethi (1566)	x	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın vefatı (1566)	x	x	x
Kıbrıs'ın fethine başlanması (1570)	x	x	x
Magosa'nın fethi (1571)	x		
Kırım Türklerinin Moskova'yı fethi (1571)	x	x	x
Sultan 2. Selim Han'ın vefatı (1574)	x	x	x
Sultan 3. Murad Han'ın tahta çıkışı (1574)	x	x	x
Ebussuud Efendi'nin vefatı (1574)	x	x	x
Selimiye Camii'nin açılışı (1575)	x	x	x
Piyale Paşa'nın vefatı (1578)	x	x	x
Sokullu Mehmet Paşa'nın şehadeti (1579)	x	x	x
Minarelerde ilk "kandil" yakıldı (1588)	x	x	x
Mimar Sinan'ın ölümü (1588)	x	x	x
Sultan üçüncü Murad Han'ın vefatı(1595)	x	x	x
Sultan 3. Mehmet Han'ın tahta çıkması (1595)	x	x	x
Kaniye Müdafaası (1601)	x	x	x
Estergon Kalesi'nin ikinci defa fethi (1605)	x	x	x
Sultan Ahmet Camii'nin temelini atılışı (1609)	x	x	x
Sultan Ahmet Camii ibadete açıldı (1617)	x	x	x
Sultan 1. Mustafa Han'ın tahttan indirilişi (1618)	x	x	x
Sultan Genç Osman'ın şehit edilmesi (1622)	x	x	x
Sultan 4. Murad'ın tahta çıkışı (1623)	x	x	x
Revan'ın fethi (1633)	x	x	x
Sultan 4. Murat'ın Bağdat'ı fethi (1638)	x	x	x
Sultan Dördüncü Murat Han'ın vefatı (1640)	x	x	x
Şeyhülislam Yahya Efendi'nin vefatı (1644)	x	x	x
Sultan İbrahim Han'ın şehadeti (1648)		x	x
Sultan 4. Mehmet Han'ın tahta çıkışı (1648)	x	x	x
İstanbul'da yangın (1660)	x	x	x
Uyvar Kalesi'nin fethi (1663)	x	x	x
İkinci Viyana Kuşatması (1683)	x		
Köprülü Fazıl Mustafa Paşa'nın şehit olması (1691)	x	x	
Sultan dördüncü Mehmet Han'ın vefatı (1693)	x	x	x

Sultan İkinci Ahmed'in vefatı, (1695)	x	x	x
Sultan 2. Mustafa'nın tahta çıkması (1695)	x	x	x
Olaş Zaferi (1696)	x	x	x
Prut Zaferi ve (Osmanlı – Rus) PrutBarış Antlaşması (1711)	x	x	x
Osmanlı'da matbaanın kuruluşu; Vânî Mehmed Efendi'nin Sıhâh-ı Cevherî (Vankulu) Lügatının basılması (1729)	x	x	x
Mora Zaferi (1770)	x	x	x
2. Varna Zaferi (1773)	x	x	x
Deniz Harp Okulu'nun açılışı (1773)	x	x	x
Sultan Üçüncü Mustafa'nın vefatı (1774)	x	x	x
Cezayirli Gazi Hasan Paşa'nın vefatı (1790)	x	x	x
M. Ali Paşa'nın Mısır valiliği (1805)	x	x	x
3. Selim Han'ın vefatı ve Sultan İkinci Mahmud'un tahta çıkışı (1808)	x	x	x
Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması (1826)	x	x	x
Nusretiye Camii açıldı (1826)	x	x	x
Cezayir'in Fransızlar tarafından işgali (1830)	x	x	x
Sultan 2. Mahmud'un vefatı (1839)	x	x	x
Tanzimat'ın ilanı (1839)	x	x	x
Sultan Abdülmecid'in cülusu(1839)	x	x	x
Jandarma Teşkilatı'nın kuruluşu (1839)	x	x	x
Posta Nezareti (PTT)'nin kurulması (1840)	x	x	
Sultan 2. Abdülhamit Han'ın doğumu (1842)	x	x	x
Emniyet Teşkilâtı'nın kuruluşu (1845)	x	x	x
Harbiye Mektebi adı ile Harp Akademileri'nin açılışı (1846)	x	x	x
Öğretmen okullarının kuruluşu (1848)	x	x	x
Silistre Zaferi (1853)	x	x	x
Kırım Harbi'nin başlaması (1853)	x	x	x
Türkiye'de ilk telgraf haberleşmesi (1855)	x	x	
Islahat Fermanı'nın ilanı (1856)	x	x	x
Sultan Abdülmecid'in vefatı, Sultan Abdülaziz'in tahta Çıkışı (1861)	x	x	x
Kızılây'ın (Hilal-i Ahmer) kuruluşu (1868)	x	x	x
Danıştay'ın kuruluşu (1868)	x	x	x
Süveyş Kanalı'nın açılması (1869)	x	x	x
Şeyh Şamil'in Medine'de vefatı (1871)	x	x	x
Mithat Paşa, sadrazamlıktan azledildi (1872)	x	x	x
Galata Tüneli'nin açılışı (1875)	x	x	x
Sultan Abdülaziz Han'ın hal'i (1876)	x	x	x
Sultan Abdülaziz Han'ın şehit edilmesi (1876)	x	x	x
İkinci Abdülhamid Han'ın tahta çıkışı (1876)	x	x	x
Birinci Meşrutiyet'in ilanı (1876)	x	x	x
İlk Meclis-i Umumi'nin açılması (1877)	x	x	x
Plevne Muharebesi'nin başlaması (1877)	x	x	x
Gazi Osman Paşa'nın Plevne'de Huruç Harekatı (1877)	x	x	x
Plevne Zaferi (1877)	x	x	x
Erzurum Müdafaası (1877)	x	x	x

Mithat Paşa'nın vefatı (1884)	x	x	x
Namık Kemal'in vefatı (1888)	x	x	x
Türk Denizaltıcılığının başlaması (1890)	x	x	x
Ahmet Vefik Paşa'nın ölümü (1891)	x	x	x
Orhun Kitabeleri'nin okunuşu (1893)	x	x	x
Muallim Naci'nin vefatı (1893)	x	x	x
Ahmet Cevdet Paşa'nın vefatı (1895)	x	x	x
Türk-Yunan Harbi'nin başlaması (1897)	x	x	x
Gülhane Askeri Tıp Mektebi açıldı. (1898)	x	x	x
Cihan Pehlivanı Koca Yusuf'un vefatı (1898)	x	x	x
Gazi Osman Paşa'nın vefatı (1900)	x	x	x
Toplam: 174	172	170	164

Tablo 13 incelendiğinde, takvimde yer verilen; Filozof Astro'nun vefatı (MÖ.322) takvimde yer verilen milattan önce tarihli tek olaydır. Ayrıca İznik Konsili (325), Ayasofya'nın yapılışı (537) Türkler Anadolu'ya gelmeden önce meydana gelen gelişmelerden olup takvimde yer almıştır. Takvimde yer alan konuların kronolojik sıralaması takip edildiğinde aynı yıl içerisinde farklı bölgelerde ve farklı alanlarda nasıl gelişmeler yaşandığı göz önüne serilir. Birbiri ardına meydana gelen bu olayların bazılarının sonuçları da takvimde açıkça yer almıştır. Buna örnek olarak “*Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u fethi ve Orta Çağın sona ermesi (1453)*” gösterilebilir. Açıkça yer almayan bağlantılar ise çıkarımlar sonucunda elde edilebilir. Takvimden ülkeler arası ilişkiler ile ilgili bilgiler de edinilebilir; “*Yavuz'un Çaldıran'da Şah İsmail'i yenmesi (1514)*”, “*Fransa Kralının Kanuni'den yardım istemesi (1525)*” gibi. Gazneli Sultan Mahmud'un vefatı, Selçuklu Devleti'nin kuruluşu, Malazgirt Zaferi, Nizamü'l-mülk'ün şehadeti, Haçlıların Kudüs katliamı, Cengiz Han'ın vefatı Osmanlı öncesi meydana gelen konular olarak takvimde yerini almıştır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşu ile bu tarihten sonra meydana gelen gelişmeler takvimde ayrıntılı olarak yer almıştır. Zaferler, fetihler gerçekleştiği gün ve ayda yanına gerçekleştiği tarih eklenerek sunulmuştur.

“*Sırpsındığı Zaferi (1364)*”

“*1.Kosova Zaferi ve Sultan 1. Murat Han'ın şehadeti (1389)*”

“*Ankara Savaşı (1402)*”

“*Sultan 2. Murad Han'ın İkinci Kosova Zaferi (1448)*”

Denizlerdeki gelişmelere örnek olabilecek olaylar da takvimde yerini almıştır.

“*Preveze Deniz Zaferi (1538)*”

“*Aden'in Süleyman Paşa tarafından fethi (1538)*”

“Barbaros’un Nice (Nis) Kalesi’ni fethi (1543)”

“Turgut Reis’in Korsika’yı fethi (1552)”

“Piyale Paşa’nın Sakız Adası’nı fethi (1566)”

“Kıbrıs’ın fethine başlanması (1570)”

Tablo 14

Türkiye Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları

İnkılap Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
İkinci Meşrutiyet’in ilanı (1908)	x	x	x
Bosna-Hersek’in kaybı (1908)	x	x	x
Sultan İkinci Abdülhamid Han’ın Hal’i, Sultan Reşad’ın Tahta Çıkışı (1909)	x	x	x
Hava Kuvvetleri’nin kuruluşu (1911)	x	x	x
Balkan Harbi’nin başlaması (1912)	x	x	x
Türk Ocakları’nın kuruluşu (1912)	x	x	x
Selanik’in kaybı (1912)	x	x	x
İttihatçılar’ın Bab-ı Ali baskını (1913)	x	x	x
İkinci Balkan Harbi’nin başlaması (1913)	x	x	x
Edirne’nin işgali (1913)	x	x	x
Edirne’nin kurtuluşu (1913)	x	x	x
Almanya’nın Fransa’ya harp ilanı (1914)	x	x	x
Birinci Cihan Harbi başladı (1914)	x	x	x
Birinci Cihan Harbi’nde seferberlik ilanı (1914)	x	x	x
1. Dünya Harbi’ne girişimiz (1914)	x	x	x
Sarıkamış şehitleri günü (1915)	x	x	x
Osmanlı Devleti’nin Süveyş Kanalı Seferi (1915)	x	x	x
Çanakkale Savaşı’nda Kitre Zaferi (1915)	x	x	x
Anafartalar Zaferi (1915)		x	x
Çanakkale Deniz Zaferi (1915)	x	x	x
Sultan Birinci Ahmed’in vefatı ve 1. Mustafa Han’ın tahta Çıkışı (1917)	x	x	x
Yıl başının 1 Ocak’a alınması (1917)	x	x	x
Muş’un kurtuluşu (1917)	x	x	x
Kudüs’ün İngilizler tarafından işgali (1917)	x	x	x
Galiçya Zaferi (1917)	x	x	x
1. Dünya Harbi’nin sonu (1918)	x	x	x
Varto ve Gevaş’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Van’ın kurtuluşu (1918)		x	x
Trabzon kurtuluşu (1918)	x	x	x
Sultan Reşad Han’ın vefatı (1918)	x	x	x
Sultan İkinci Abdülhamid Han’ın irtihâli (1918)	x	x	x
Rize’nin kurtuluşu (1918)	x	x	x
Pazar’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Of’un kurtuluşu (1918)	x	x	x
Mondros Mütakeresi (1918)	x	x	x
Karlıova, Fındıklı ve Ilıca’nın kurtuluşu (1918)	x	x	

İttihatçıların Türkiye’den kaçıışı (1918)	x	x	x
İttihat ve Terakki partisinin iktidardan uzaklaştırılması (1918)	x	x	x
Halep’in İngilizlerce işgali (1918)	x	x	
Gümüşhane’nin kurtuluşu (1918)	x	x	x
Fevzi Çakmak’ın genel kurmay başkanı olması (1918)	x	x	x
Erzurum ve Ardeşen’in kurtuluşu (1918)	x	x	
Erzincan ve Görele’nin kurtuluşu (1918)	x	x	x
Eleşkirt’in kurtuluşu (1918)	x	x	x
Doğubeyazıt, Diyadin, Hamur, ve Patnos’un kurtuluşu (1918)	x	x	x
Bitlis’in kurtuluşu (1918)	x	x	x
Bayburt ve Ahlat’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Ardahan’ın ve Posof’un kurtuluşu (1918)	x	x	x
Araklı, Sürmene, İspir’in kurtuluşu (1918)	x	x	x
Ağrı’nın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Tekman’ın kurtuluşu (1918)	x	x	x
Yunanlıların İzmir’i işgali ve Hasan Tahsin’in şehadeti (1919)	x	x	x
Kars’ın Ermenilerce işgali (1919)	x	x	x
İngilizlerin Maraş’ı işgali (1919)	x	x	x
Gazi A. Muhtar Paşa’nın vefatı (1919)	x	x	x
Erzurum Kongresi (1919)	x	x	x
Sivas Kongresi (1919)		x	x
Zonguldak’ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Yeşilay (Hilâl-i Ahdâr)’ın kuruluşu (1920)	x	x	x
Meclisin Ankara’da toplanacağını Mustafa Kemal tarafından ilanı(1920)	x		
TBMM’nin açılışı (1920)	x	x	x
Şanlıurfa’nın kurtuluşu (1920)	x	x	
Sarıkamış’ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Osmanlı Meclis-i Mebusanı’nın İstanbul’daki son devre toplantılarının başlaması (1920)	x	x	x
Misak-ı Milli’nin Mebusan Meclisince kabulü (1920)	x	x	x
Misak-ı Milli’nin TBMM’de kabulü (1920)	x	x	x
Osmanlı Meclis-i Mebusanı’nın dağılması (1920)	x	x	x
Milletler Cemiyeti’nin ilk toplantısı (1920)	x	x	x
Mardin’in kurtuluşu (1920)	x	x	
Kozan’ın kurtuluşu (1920)	x		
Kazım Karabekir’in Ermenilere karşı harekâtı (1920)	x	x	x
Kars’ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Kahramanmaraş’ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
İzmit’in kurtuluşu(1920)	x	x	x
İngiliz ve Fransızların İstanbul’u işgali ve yağması (1920)	x	x	x
Iğdır’ın kurtuluşu (1920)	x	x	x
Gümrü’nün fethi (1920)	x	x	x
Gaziantep müdafaası (1920)	x	x	x
Feke’nin(Adana) kurtuluşu (1920)	x	x	x
Edirne ve Kırklareli’nin Yunanlılar tarafından işgali (1920)	x	x	x
Anadolu Ajansı kuruldu (1920)	x	x	x

2. İnönü Zaferi (1921)	x	x	x
Türk Rus Anlaşması (1921)	x	x	x
Sakarya Meydan Muharebesi (1921)	x	x	x
Sakarya Zaferi (1921)	x	x	x
Said Halim Paşa'nın Ermenilerce katli (1921)	x	x	x
Mihaliççık, Sivrihisar'ın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Kilis'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
İstiklal Marşı'nın TBMM'de kabulü (1921)	x	x	x
Gaziantep'in kurtuluşu (1921)	x	x	x
Çerkes Ethem Hadisesi (1921)	x	x	x
Artvin, Ardanoç ve Kadirli'nin kurtuluşu (1921)	x	x	x
Antalya'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Adapazarı'nın kurtuluşu (1921)	x	x	x
Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin kuruluşu (1921)	x	x	x
Yunan başkomutanı Trikopis'in esir edilişi (1922)	x	x	x
Uşak'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Tekirdağ'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Saltanat'ın kaldırılması (1922)	x	x	x
Son Osmanlı Sultanı Vahdettin Han'ın yurt dışına çıkarılması (1922)		x	x
Osmaniye'nin kurtuluşu (1922)		x	x
Nazilli ve Salihli'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Mudanya Konferansı ve Mudanya Mütakeresi (1922)	x	x	x
Mersin'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Meriç ve Keşan'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Manisa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Kütahya'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Kırklareli'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
İzmir'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Gelibolu ve Eceabat'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Eskişehir, Karahallı ve Ulubey'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Erdek, Biga ve Çan'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Enver Paşa'nın vefatı (1922)	x	x	x
Edirne'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Dursunbey, Ödemiş, Emet, Tavşanlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Domaniç, Alaşehir, Gördes ve Salihli'nin kurtuluşu (1922)		x	x
Dört Yol'un kurtuluşu (1922)	x	x	x
Çanakkale'nin kurtuluşu (1922)	x	x	x
Büyük Taarruz (1922)	x	x	x
Bursa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bilecik'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Bergama, Karacabey ve Mustafakemalpaşa'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Balıkesir'in kurtuluşu (1922)	x	x	x
Ayvalık'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Aydın'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Arpaçay ve Muratlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Afyon ve Sincanlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x	x

Adana'nın ve Ceyhan'ın kurtuluşu (1922)	x	x	x
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu (1923)	x	x	x
Lozan Antlaşması (1923)	x	x	x
İşgalci Fransız ve İngilizlerin İstanbul'u boşaltması (1923)	x	x	x
İstanbul'un kuruluşu (1923)	x	x	x
Gökçeada'nın kurtuluşu (1923)	x	x	x
CHP'nin kuruluşu (1923)	x	x	x
Ankara'nın başkent olması (1923)	x	x	x
Şer'iyye Mahkemeleri'nin lağvedilmesi(1924)	x	x	
Osmanlı Devleti'nde son Cuma selamlığı (1924)			x
Osmanlı hanedanının sınır dışı edilmesi (1924)	x	x	x
Hilafet'in kaldırılması (1924)	x	x	x
Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulması (1924)		x	x
Türbe ve Tekkelerin kapatılması (1925)	x	x	x
Şapka Devrimi (1925)	x	x	
Şapka Kanunu yürürlüğe girdi (1925)	x	x	x
Musul'un Irak'a verilmesi (1925)	x	x	x
İstiklal Mahkemeleri'nin kuruluşu (1925)	x	x	x
Sultan Altıncı Mehmed Vahidüddin Han'ın İtalya'da vefatı (1926)	x	x	x
Miladi Takvim kullanılmaya başlandı (1926)	x	x	x
Medeni Kanun'un kabulü (1926)	x	x	x
Cumhuriyetten sonra ilk nüfus sayımı (1927)		x	x
Lozan Antlaşması'nın ABD kongresinde reddi (1928)	x	x	x
Latin harflerinin kabulü (1928)	x	x	x
Latin harflerinin kullanılmaya başlanması (1928)	x	x	x
Camilerde hutbeler Türkçe okutturulmaya başlandı (1928)	x	x	x
Türk Tarih Kurumu'nun kuruluşu (1931)	x		x
Türk Dil Kurumu'nun kuruluşu (1932)	x	x	
Dil kurultayının ilk toplantısı (1932)	x	x	x
Balkan Antlaşması'nın kabulü (1932)	x	x	x
Kıyafet Kanunu'nun TBMM'de kabulü (1934)	x	x	x
Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi(1934)	x		x
Hafta tatilinin Cuma'dan Pazar'a alınması (1935)	x	x	x
Türk Bayrağı Kanunu'nun yürürlüğe girmesi (1936)	x	x	x
Mehmet Akif'in vefatı (1936)	x	x	x
Harp Okulu'nun İstanbul'dan Ankara'ya nakli (1936)	x	x	x
Laiklik ilkesi anayasaya konuldu (1937)	x	x	x
İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanı seçilmesi, (1938)	x	x	x
Atatürk'ün ölüm günü (1938)	x	x	x
Ankara Radyosu yayına başladı (1938)	x	x	x
İskenderun'un kurtuluşu (1938)	x	x	x
Hatay'ın anavatanına katılışı (1939)	x	x	x
Ekmeğin vesikaya bağlanması (1942)	x	x	x
Demokrat Parti'nin kuruluşu (1946)	x	x	x
Seçimlerde açık oy ve gizli tasnifin kaldırılışı (1946)			x
Rusya'nın Kars ve Ardahan'ı istemesi (1947)	x	x	
Rodos ve On iki Adalar'ın Yunanistan'a terki (1947)	x	x	x

Kazım Karabekir'in vefatı (1948)	x	x	x
Emekli Sandığı'nın kuruluşu (1949)	x	x	x
Celal Bayar'ın cumhurbaşkanı seçilmesi ve Adnan Menderes'in başbakan olması (1950)	x	x	x
Kore'de Kunuri Zaferi (1950)	x	x	x
Bulgaristan 250 bin Türk'ü sınır dışı etti (1950)	x	x	
Fevzi Çakmak'ın vefatı (1950)	x	x	x
Askerlerimizin Güney Kore'ye gidişi (1950)	x	x	x
İlk Türk tugayının Kore'ye çıkması (1950)			x
Türkiye NATO'ya girdi (1952)	x	x	x
Osmanlı hanedanı hanımlarının yurda dönüşleri için kanun (1952)			x
TCDD kuruldu (1953)	x	x	x
Kapalıçarşı yangını (1954)	x	x	x
Batman Petrol Rafinerisi'nin açılması (1954)	x	x	x
Nene Hatun'un 98 Yaşında vefatı (1955)	x	x	x
Ortaokullara din dersi konulması (1956)	x	x	x
Kıbrıs için Zürih Antlaşması (1959)	x	x	x
27 Mayıs İhtilâli (1960)	x	x	x
Kuveyt'in bağımsızlığını kazanması (1961)			x
Yassıada'da DP'li 11 devlet adamının idam kararı (1961)	x	x	x
Milletvekili ve ilk senato seçimi (1961)	x	x	x
Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın idamları (1961)	x	x	x
Adnan Menderes'in idamı (1961)	x	x	x
M.G. K.'nın kuruluşu (1962)	x	x	x
Anayasa Mahkemesi'nin kuruluşu (1962)	x	x	x
TÜBİTAK'ın kuruluşu (1963)	x	x	x
TRT'nin kuruluşu (1964)	x	x	x
Rauf Orbay'ın vefatı (1964)	x	x	x
MİT'in kuruluşu (1964)			x
Keban Barajı'nın temeli atıldı (1966)	x	x	x
Cevdet Sunay'ın cumhurbaşkanı seçilmesi (1966)	x	x	x
Türkiye Irak boru hattı hizmete girdi (1967)		x	x
Ali Fuad Başgil'in ölümü (1967)	x	x	x
TV'nin Ankara'da ilk yayını (1968)	x	x	x
Türkiye'de ilk kalp nakli ameliyatı (1968)	x	x	x
Ali Fuad Cebesoy'un vefatı (1968)	x	x	x
Kore kahramanı gn. Tahsin Yazıcı'nın vefatı (1971)		x	x
İsmet İnönü'nün CHP'den istifası (1972)	x	x	x
İsmet İnönü'nün vefatı (1973)	x	x	x
Fahri Korutürk'ün cumhurbaşkanı seçilmesi (1973)	x	x	x
Boğaziçi köprüsünün açılışı (1973)	x	x	x
Birinci Kıbrıs Harekatı (1974)	x	x	x
İkinci Kıbrıs Harekatı (1974)	x	x	x
Türkiye'de ordunun idareye el koyması (1980)	x	x	x
Papaya M. Ali Ağca tarafından suikast yapıldı (1981)	x	x	x
Anayasanın halkoyu ile kabulü (1982)	x		

Celal Bayar'ın vefatı (1986)	x	x	x
İlk montaj uçağımız F 16 (Savaşan Şahin) uçtu (1987)	x	x	x
İlk serbest bölgenin Mersin'de açılışı (1987)	x	x	
Eski cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün vefatı (1987)	x	x	x
Fatih Sultan Mehmed Köprüsü açıldı (1988)	x		
Bulgaristan 320000 Türk'ü sınır dışı etti (1989)	x	x	x
Turgut Özal'ın cumhurbaşkanı seçilmesi (1989)	x	x	x
Ermenilerin Hocalı katliamı (1992)	x	x	x
Turgut Özal'ın ölümü (1993)	x	x	x
Süleyman Demirel'in cumhurbaşkanı seçilmesi (1993)	x	x	x
Türksat 1B'nin uzaya fırlatılışı (1994)	x	x	x
Türkiye'nin Gümrük birliğine katılması (1995)	x	x	x
Türkiye'nin Avrupa Gümrük Birliğine girişi (1995)	x	x	x
TÜRKSAT 1C uzaya fırlatıldı (1996)	x	x	x
Alparslan Türkeş'in vefatı (1997)	x	x	x
Terörist başı Abdullah Öcalan Kenya'da yakalandı (1999)	x	x	x
Ahmet Necdet Sezer'in cumhurbaşkanı seçilmesi (2000)	x		
TÜRKSAT 2A'nın fırlatılışı (2001)	x	x	x
TBMM AB uyum kararlarını kabul etti (2002)	x	x	x
Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı açıldı (2005)	x	x	x
AB ile Türkiye arasında ortaklık görüşmeleri başladı (2005)	x	x	x
Bülent Ecevit'in vefatı (2006)	x	x	x
Samsun-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı'nın temeli atıldı (2007)	x	x	x
TÜRKSAT 3A uzaya gönderildi (2008)	x	x	x
Adrese dayalı ilk nüfus sayımı (2008)	x	x	x
Toplam: 245	219	224	232

Tablo 14'e bakıldığında İnkılâp Tarihi kronolojisinin, takvimde en çok yer verilen alan olduğu görülmektedir. Osmanlı Devleti'nin toprak kayıpları: Bosna-Hersek'in kaybı, Selanik'in kaybı, Edirne'nin işgali; Bağımsızlık mücadelesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş aşamaları; Yunanlıların İzmir'i işgali ve Hasan Tahsin'in şehadeti, Kars'ın Ermenilerce işgali, Erzurum Kongresi, Sivas kongresi, TBMM'nin açılışı, İngiliz ve Fransızların İstanbul'u işgali ve yağması, Sakarya Zaferi, İstiklal Marşı'nın TBMM'de kabulü, Saltanat'ın kaldırılması, Mudanya Konferansı ve Mudanya Mütakeresi, İzmir'in kurtuluşu, Büyük Taarruz, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu, Lozan Antlaşması, İşgalci Fransız ve İngilizlerin İstanbul'u boşaltması, Türbe ve Tekkelerin kapatılması, Şapka Devrimi, Hatay'ın anavatana katılışı.

Tablo 15

Türkiye Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları

Dünya Tarihi Kronolojisi	2010	2011	2012
Filozof Astro'nun vefatı (MÖ.322)	x	x	x
İznik Konsili (325)	x	x	x
İspanya'da Endülüs Devleti'nin sonu (1492)	x	x	x
Avrupa'da (halen kullanılan) Gregoryan takvimi'nin kabulü (1582)	x	x	x
ABD'nin kuruluşu (1776)	x	x	
Akka'da Napolyon'un geri çekilmesi (1799)	x	x	x
Fransız İhtilâli (1789)	x	x	x
Alexander Graham Bell tarafından telefonun bulunuşu (1886)	x	x	x
Eiffel Kulesi'nin yapılışı (1889)	x	x	x
Renkli fotoğrafın ilk basımı (1906)	x	x	x
Azerbaycan'ın istiklali (1918)	x	x	x
Televizyonun icadı (1926)	x	x	x
Dünyada ilk TV yayınlarının başlaması (1926)	x	x	x
Irak'ın istiklali (1927)	x	x	x
Suudi Arabistan Devleti'nin kuruluşu (1932)		x	x
Naylon'un ABD'de icadı (1937)	x	x	x
2. Dünya Harbi'nin başlaması (1939)	x	x	x
ABD ve İngiltere'nin Japonya'ya harp ilanı (1941)	x	x	x
Müttefiklerin Normandiya çıkarması (1944)	x	x	x
Ahıskalı Türklerin sürgünü (1944)		x	x
İlk atom bombası Hiroşima'ya atıldı (1945)	x	x	x
Nagazaki'ye ikinci atom bombası atıldı (1945)	x	x	x
İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi (1945)	x	x	x
Birleşmiş Milletler (BM) kuruldu (1945)	x	x	x
Alman diktatörü Hitler'in vefatı (1945)	x	x	x
Ürdün'ün bağımsızlığı (1946)			x
Pakistan'ın istiklali (1947)	x	x	x
Pakistan'ın kurucusu M. Ali Cinnah vefat etti (1948)	x	x	x
NATO kuruldu (1949)	x	x	x
Mısır'ın istiklali (1953)	x	x	x
Kore Savaşları'nın sona ermesi (1953)	x	x	x
NASA kuruldu (1958)	x	x	x
Berlin'de Utanç Duvarı'nın yapılması (1961)	x	x	
Uganda'nın istiklali (1962)	x	x	x
Cezayir'in istiklali (1962)	x	x	x
LUNA 9 Uzay Gemisi'nin Ay'a inişi (1966)	x	x	x
Mescid'i Aksa'nın Yahudilerce yakılması (1969)	x	x	x
İnsanoğlu'nun Ay'a ayak basması (1969)	x	x	x
Bangladeş'in istiklali (1971)	x	x	
Kuzey Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kuruluşu (1975)	x	x	x
Rusların Afganistan'ı işgali (1979)	x	x	x
Çernobil Nükleer Santrali kazası (1986)	x		
Bağımsız Filistin Devleti'nin kuruluşu (1988)		x	x

SSCB askerlerinin Bakü'yü (Azerbaycan) işgali (1990)	x	x	x
Irak'ın Kuveyt'i işgali (1990)	x	x	x
Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi (1990)	x		x
Varşova Paktı feshedildi (1991)	x	x	x
Türkmenistan'ın istiklali (1991)	x	x	x
SSCB dağıldı (1991)	x	x	x
Özbekistan'ın istiklali (1991)	x	x	x
Kırgızistan'ın istiklali (1991)	x	x	x
Kazakistan'ın istiklali (1991)	x	x	x
Azerbaycan'ın istiklali (1991)	x	x	x
(Irak) Körfez Savaşı başladı (1991)	x	x	x
Bosna-Hersek Cumhuriyeti'nin istiklali (1992)	x	x	x
Afganistan'da Mücahitlerin idareyi ele alması (1992)	x	x	x
6 yeni Türk Devleti'nin Birleşmiş Milletlere girişi (1992)	x	x	x
Rusya'nın Çeçenistan'a girmesi (1994)	x	x	x
Sırpların Srebrenista'da 8000 erkeği katletmesi (1995)	x	x	
Bosna Barış Antlaşması (1995)	x	x	x
Çeçenistan Mücahidi Cevher Dudayev'in şehit edilmesi (1996)	x	x	x
ABD ve İngiltere'nin Irak'ı bombalaması (1998)		x	x
Ürdün Emiri Hüseyin'in vefatı (1999)	x	x	x
NATO kuvvetleri Sırbistan ve Kosova'yı vurdu (1999)	x	x	x
Amerikan ve İngiliz kuvvetlerinin Afganistan'a girmesi (2001)	x	x	x
ABD'nin Irak Harekâtı (2003)	x	x	x
Uzay aracı Mars'a indi (2004)	x	x	x
Mostar Köprüsü'nün açılışı (2004)	x	x	x
ABD Başkanı Ronald Reagan'ın vefatı (2004)	x	x	x
Kosova'nın bağımsızlığı (2008)	x	x	x
İsrail'in Gazze'ye saldırması (2008)	x	x	x
Toplam:71	64	68	66

Ayrıca bu gelişmeler yaşanırken Tablo 15'e bakıldığında dünyada meydana gelen "ABD'nin kuruluşu, Fransız İhtilâli, Alexander Graham Bell tarafından telefonun bulunuşu ve Eiffel Kulesi'nin yapılışı, Azerbaycan'ın istiklali, Televizyonun icadı, Dünyada ilk TV yayınlarının başlaması, Suudi Arabistan Devleti'nin kuruluşu, 2. Dünya Harbi'nin başlaması, ABD ve İngiltere'nin Japonya'ya harp ilanı, Müttefiklerin Normandiya çıkarması, Birleşmiş Milletler (BM) kuruldu, Alman diktatörü Hitler'in vefatı, Ürdün'ün bağımsızlığı gibi Dünya Tarihi konularına da takvimde yer verildiği görülmektedir.

Tablo 16
Türkiye Takvimi İçeriği Toplam Konu Miktarı

Konular / Yıllar	2010	2011	2012
İslam Tarihi Konuları	16	15	16
Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	172	170	164
İnkılâp Tarihi Konuları	219	224	232
Dünya Tarihi konuları	64	68	66
TOPLAM	471	477	478

Türkiye Takvimi yapraklarının arkasında yer alan tarih konuları oldukça geniş yer kaplar. Hemen her gün mutlaka bir tarih bilgisi sunulmuştur. Sunulan konular yaprakların ön yüzünde yer alan konulara paraleldir. Sunumlarını çeşitli görsellerle zenginleştiren Türkiye takvimi bu özelliği ile incelenen diğre duvar takvimlerinden farklıdır. Günün Tarihi başlıklı bilgilendirme köşesinin yanında, takvim makaleler açısından da oldukça zengindir. Ele aldığı konulara ilişkin fotoğraf, resim ve çizimlere hemen her konuda rastlamak mümkündür. 2010, 2011 ve 2012 takvimlerinden birkaç sunum örnek olarak gösterilebilir.

“Günün Tarihi-Mekke’nin Fethi

Peygamber efendimiz, Medine’den 10000 kişilik bir ordu ile gelerek, harp etmeden Mekke-i Mükerrreme’yi 630 yılında teslim aldı. Düşmanlarına da; “Sizin hiçbirinizi sorguya çekecek değilim. Gidiniz, hepiniz serbestsiniz!” buyurdu.

Kâbe’yi putlardan temizledi ve Hazret-i Bilal Kâbe’nin damına çıkarak Mekke’de ilk ezanı okudu. Müslümanlar göç ederek ayrıldıkları Mekke, Kâbe ve vatanlarına böylece yeniden kavuşmuş oldular.”

(Türkiye Takvimi 01.01.2010 / 2011/2012 tarihli yaprakların arkası)

“Günün Tarihi- İstanbul’un İşgali

16 Mart 1920’de güzel İstanbul’umuz, Osmanlı Devleti’nin ve milletinin tarihî düşmanı sömürgeci İngilizler tarafından işgal edildi. Bu işgal Anadolu’da büyük tepkiler uyandırdı. Şehrin caddelerinde düşman ordularının subayları, askerleri geziyor, bazı evlerde düşman bayrakları dalgalanıyordu. Beyoğlu gibi azınlığın çoğunlukta olduğu semtlerde zafer şenlikleri düzenlenirken, Türklerin oturdukları semtlerde halk kan ağlıyordu. İngiliz askerleri şafakla beraber Şehzadebaşı’ndaki bir karakolumuzu basarak silâhsız bando erlerini süngüleriyle delik deşik etmişlerdi. İşte bugün, o acı günün yıl dönümüdür. İstiklâl Savaşı’nı kazanmamızdan sonra düşman kuvvetleri 2 Ekim 1923’te Türk bayrağını ve donanmasını selâmlayarak İstanbul’u boşalttılar.”

(Türkiye Takvimi 16.03.2010 tarihli yaprağın arkası)

“Tarih Matbaanın Bulunuşu ve Türkler

...Matbaa denilen araç, Gutenberg'in yaşadığı çağdan 6-7 yüzyıl önce biliniyordu, kullanılıyordu ve onunla sayısız kitap basılmıştı. Klasik Batı kaynaklarından yapılan aktarmalarla düzenlenmiş ansiklopedilerimize, ders kitaplarına bakarsanız, matbaa denebilecek ilk çalışmalar Çin'de başlatılmıştır. Onlardan binlerce yıl evvel, Mezopotamya kavimleri, aynı yolla hazırladıkları klişeleri yumuşak kile bastırıyor, bu kili sayfa biçiminde pişirip sertleştiriyorlardı. Çinlilerin tek üstünlüğü, kil tablet yerine kâğıt kullanmış olmalarıdır.

1900'lerin ilk 10 yılı içinde, Doğu Türkistan'ın Turfan şehrinde ve diğer bazı merkezlerde yapılan kazılar, bilim adamlarını hayretlere düşürdü. Toprağın altından, şimşir gibi sert ağaç parçalarına oyulmuş bir hayli Uygur harfi çıkarılmıştı. Sonra yüzlerce basma kitap bulundu ve Almanya, Fransa, İsveç, İngiltere, Rusya müzeleri, Uygur kültürünü, edebiyatını, sanatını yansıtan bu fevkalâde değerli kitaplarla zenginleşti.

745-940 yılları arasında Türkistan'da yüksek bir medeniyet kuran Uygur Türkleri, klişe kalıp değil, müteharrik (hareketli) harfler kullanıyorlardı. Ve bu harfleri satırlar hâlinde dizip kitap sayfalarını hazırlıyor, sonra da kâğıda basıyorlardı.

8. yüzyılda Türkistan'a gelen Arap tüccarlar, kâğıt yapımını Türklerden öğrenerek memleketlerine götürmüşlerdi. Avrupalılar ise, ancak 12. yüzyılda, Endülü's Emevîleri'nin hocalığıyla kâğıt sanayiinin temelini atabildiler. Nihayet 14. yüzyılın başlarında, Cenevizli gemiciler sayesinde, matbaa Doğu'dan Batı'ya intikal edebildi.

15. yüzyılda, Hollanda ve İtalya'da müteharrik harfler imal edip, onlarla kitap basanlar vardır. Yani Gutenberg, Avrupa'da da ilk matbaacı konumunda değildir. Onun yaptığı şey, bir sermayedar bularak bu tekniği geliştirmek ve daha hızlı baskıyı gerçekleştirmekten ibarettir.

Türk matbaacılığının gecikmesinin başlıca sebebi; matbaayı kurmak, yüz binlerce, belki milyonlarca insanın ekmek kapısını kapamak, onları fakirliğe mahkûm etmek sonucunu getirecekti. Zira 18. yüzyıl başlarında, sadece İstanbul'daki hattatların sayısı 90 bini buluyordu.

Türkiye Gazetesi”

(Türkiye Takvimi 30.05.2011 tarihli yaprağın arkası)

“Makale- Türkler ve Müslümanlık

Türklerin Müslüman oluşu, Müslümanlara çok fayda sağladığı gibi; kendileri de İslâmiyetten pek istifade etti. Sultan Alparslan'a izafe edilen şu kadirşinas söz bu hakikati ifade eder:

"Biz Türkler temiz Müslümanlarız. Bidat nedir bilmeyiz. Onun için Allah bizi aziz kıldı."

XI. asır içinde Türkler Orta Asya'dan üç büyük dalga hâlinde, üç istikamette yayıldı:

Birincisi: Gazne hükümdarları emrinde, Kalaç ve diğer Türk boylarının, Hindistan'a yayılmalarıdır. Buraya Müslüman olarak gittiler ve buralara İslâm dini ve medeniyetini de götürdüler. Bugün Hindistan ve havâlisinde 500 milyona yakın Müslüman topluluğunun varlığı, bu fetih hareketinin neticesidir.

İkincisi: Oğuz Türklerinin, İran'dan geçerek Anadolu'ya yayılmasıdır. Oğuzlar buraya Müslüman olarak gelmişti. Şimdi o sayede bu topraklarda oturmaktadırlar.

Üçüncüsü: Bu istilâ hareketi, Karadeniz'in kuzeyinden Balkanlara doğrudur. Peçenek, Bulgar, Kuman ve Avarlar Balkan yarımadasına yerleşti. Avrupa içlerine kadar akarak asırlarca halkı titrettiler. Ne çare ki bunlar Müslümanlığa girmeden

buraya gelmişti. Etraflarını saran Hristiyan devletlerin tazyiki ile kısa zamanda dinlerini, dillerini ve benliklerini unuttular; geleneklerini kaybettiler. Bunlar arasında eriyip yok oldular.

Görülüyor ki; İslâmiyet, Türk devletlerini ve milletlerini, ayakta tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet olmuştur. Macaristan, Güney Almanya, Polonya, Romanya, Sırbistan, Ukrayna ve Gürcistan'da binlerce Türk kabilesi eriyip gitti. Bugün bile buradaki Hristiyan halk %50 ilâ %80 nisbetinde Türk kanı taşır.

Türkler esasen cengâver bir millettir. İslâmiyet yardımıyla birlik ve beraberliklerini korudular. Bu dinin alevlendirdiği cihad ruhu sayesinde sağlam, büyük ve uzun ömürlü devletler kurdular. Orta Asya'da yaşayan ve Müslüman olmayan Moğollar ise, dünyayı işgal ettikleri hâlde, medeniyet bakımından geri ve maddeten fakir kaldılar.

Prof. Dr. Ekrem Buğra Ekinci (TÜRKİYE 04.05.2011)”
(Türkiye Takvimi 23.01.2012 tarihli yaprağın arkası)

4. 2. 4. Fazilet Takvimi İçerik Analizi

Fazilet Takvimi 571-2001 yıllarını içine alan kronolojisi ile geniş bir bilgi sunumu yapmaktadır.yer verdiği tarih bilgilerinin büyük bir kısmını İnkılap tarihi oluştururken, Anadolu ve Osmanlı Tarihi konularında da oldukça ayrıntılı bir içeriğe sahiptir. 2011 ve 2012 takvimlerinde yer alan konular aynıdır.

Tablo 17

Fazilet Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları

İslam Tarihi Kronolojisi	2011	2012
Peygamberimiz (s.a.s.)’in doğumu (571)	x	x
Peygamberimiz (s.a.v.)’in Mekke’den Medine’ye Hicret için yola çıkışı (622)	x	x
Peygamberimiz (s.a.v.)’in Mekke’den Hicretle Medine’ye girişi (622)	x	x
Peygamberimiz (s.a.v.)’in Hicret esnasında Kuba’ya gelişi (622)	x	x
Kuba Mescidi’nin yapılması (622)	x	x
Bedir Gazası (624)	x	x
Uhud Gazası (625)	x	x
Mekke’nin fethi (630)	x	x
Peygamberimiz’in Veda Hutbesi’ni iradı (632)	x	x
Peygamberimizin irtihali (632)	x	x
Hz. Ebu Bekir’in halife seçilmesi (632)	x	x
Hz. Ebu Bekir’in irtihali (634)	x	x
Hz. Ömer’in şehadeti (644)	x	x
Hz. Osman’ın şehadeti(656)	x	x
Hz. Ali’nin halife seçilmesi (656)	x	x
Hazreti Ali’nin Kufe Camii’nde şehit edilmesi(661)	x	x
Halid bin Zeyd Ebu Eyyubi’l Ensari ‘nin vefatı (672)	x	x
Hz. Aişe’nin vefatı (678)	x	x
Hz. Muaviye’nin vefatı (680)	x	x

Hiz. Hüsejin'in şehadeti (680)	x	x
Emevi İslam Ordusunun İspanya'ya çıkışı (711)	x	x
Tarık bin Ziyad'ın İspanya'yı fethi (711)	x	x
Halife Ömer'in vefatı(720)	x	x
İmam-ı Azam Ebu Halife'nin vefatı (767)	x	x
İmam Muhammed'in vefatı (805)	x	x
Halife Harun Reşid'in vefatı (809)	x	x
İmam Şafii Hazretleri'nin vefatı (820)	x	x
Toplam: 27	27	27

Tablo 17 incelendiğinde, Fazilet Takvimi'nde İslam Tarihi konularından genel olarak Hz. Muhammed dönemi ve Dört Halife döneminde meydana gelen olaylara değinildiği görülmüştür. Hz. Muhammed'in doğumu, Hicret, Bedir Gazası, Uhud Gazası, Veda Hutbesi, Hz. Ebu Bekir'in halife seçilmesi, Hz. Ebu Bekir'in irtihali, Hz. Ömer'in şehadeti, Hz. Osman'ın şehadeti, Hz. Ali'nin halife seçilmesi, Hazreti Ali'nin Kufe Camii'nde şehit edilmesi, Hz. Hüsejin'in şehadeti, Emevi İslam Ordusunun İspanya'ya çıkışı, Halife Ömer'in vefatı takvimde yer alan başlıca İslam Tarihi konularıdır.

“Peygamberimiz (s.a.s.)'in doğumu (571)”

“Peygamberimiz (s.a.v.)'in Mekke'den Medine'ye

Hicret için yola çıkışı (622)”

“Hazreti Ali'nin Kufe Camii'nde şehit edilmesi (661)”

“Tarık bin Ziyad'ın İspanya'yı fethi (711)” konuların sunumuna örnektir.

Tablo 18

Fazilet Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları

Anadolu ve Osmanlı Tarihi Kronolojisi	2011	2012
Gazneli Sultan Mahmud'un vefatı (1030)	x	x
Dandanakan Zaferi (1040)	x	x
Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu (1040)	x	x
Malazgirt Zaferi (1071)	x	x
Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan'ın vefatı (1072)	x	x
Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın vefatı (1086)	x	x
Türk Deniz Kuvvetleri'nin kuruluşu (1090)	x	x
Nizamü'l-mülk'ün şehadeti (1092)	x	x
Sultan Melikşah'ın vefatı (1092)	x	x
Haçlıların Kudüs katliamı (1099)	x	x
İmam-ı Gazali'nin irtihali (1111)	x	x
Sultan Sencer'in vefatı (1157)	x	x
Abdulkadir Geylani'nin vefatı (1166)	x	x
Sultan Salahaddin-i Eyyubi'nin vefatı (1193)	x	x

Nasreddin Hoca'nın vefatı (1234)	x	x
Sultan Alaeddin Keykubad'ın vefatı (1236)	x	x
Osman Gazi'nin doğumu (1258)	x	x
Hızır Mevlana'nın vefatı (1273)	x	x
Osmanlı Devleti'nin kuruluşu (1299)	x	x
Osman Bey'in vefatı, Orhan Bey'in tahta çıkışı (1326)		x
Bursa'nın fethi (1326)	x	x
Aşık Paşa'nın vefatı (1333)	x	x
Türklerin Rumeli'ye geçişi (1348)	x	x
Kara Kuvvetleri'nin kuruluşu (1363)	x	x
Sırpsındığı Zaferi (1364)	x	x
İbn-i Batuta'nın vefatı (1369)	x	x
Sofya'nın fethi (1388)	x	x
Birinci Kosova Zaferi ve Murat Hüdavendigar'ın şahadeti (1389)	x	x
Yıldırım Bayezid Han'ın cülusu (1389)	x	
Manisa'nın fethi (1390)	x	x
Uluğ Bey'in doğumu (1394)	x	x
Emir Timur'un Diyarbakır'ı alması (1394)	x	x
Yıldırım Bayezid Han'ın Niğbolu Zaferi (1396)	x	x
Emir Timur Bağdat'a girdi (1401)	x	x
Ankara Savaşı (1402)	x	x
Yıldırım Bayezid Han'ın vefatı (1403)	x	x
Emir Timur'un vefatı (1405)	x	x
Çandarlı Ali Paşa'nın vefatı (1406)	x	x
İbn-i Haldun'un vefatı (1406)	x	x
Sultan Çelebi Mehmed'in vefatı (1421)	x	x
Fatih Sultan Mehmed'in doğumu (1429)	x	x
Selanik'in fethi (1430)	x	x
Yanya Kalesi'nin fethi (1431)	x	x
Erdel'in fethi (1442)	x	x
1. Varna Zaferi (1444)	x	x
Sultan 2. Murad Han'ın İkinci Kosova Zaferi (1448)	x	x
Uluğ Bey'in şehid edilmesi (1449)	x	
Sultan İkinci Murad Han'ın vefatı (1451)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın tahta çıkışı (1451)	x	x
Rumeli Hisarı inşa edildi (1452)	x	x
Fatih'in donanmayı Haliç'e indirmesi (1453)	x	x
Fatih Sultan Mehmed'in donanması İstanbul sularına girdi (1453)	x	x
Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul adalarını fethi (1453)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u fethi (1453)	x	x
Hızır Bey'in İstanbul'a ilk kadı ve reis oluşu (1453)	x	x
Ayasofya'da ilk cuma namazı kılındı (1453)	x	x
Akşemseddin Hazretlerinin vefatı (1459)	x	x
Trabzon'un fethi (1461)	x	x
Midilli Adası'nın fethi (1462)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın Otlukbeli Zaferi (1473)	x	x
Ali Kuşçu'nun vefatı (1474)	x	x

Fatih Sultan Mehmed'in Kırım'ı fethi (1475)	x	x
Boğdan'ın fethi (1476)	x	x
Otranto'nun fethi (1480)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın vefatı (1481)	x	x
Sultan 2. Bayezid'in tahta çıkışı (1481)	x	x
Eğriboz Adası'nın fethi (1490)	x	x
Cem Sultan'ın vefatı (1495)	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın doğumu (1495)	x	x
İnebahtı Kalesi'nin fethi (1499)	x	x
İstanbul'da büyük deprem (1509)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın tahta çıkışı (1512)	x	x
Sultan İkinci Bayezid Han'ın vefatı (1512)	x	x
Yavuz'un Çaldıran'da Şah İsmail'i yenmesi (1514)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Çaldıran Zaferi'nden sonra Tebriz'e hareketi (1514)	x	x
Tebriz'in fethi (1514)	x	x
Büyük İstanbul yangını (1515)	x	x
Cezayir'in Osmanlılar tarafından fethi (1516)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Mercidabık Zaferi (1516)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Ridaniye Zaferi (1517)	x	x
Sinan Paşa'nın şehit edilmesi (1517)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Mısır'ı zaptı (1517)	x	x
Mısır'da Melik Müeyyed Camii'nde Hutbe Yavuz Sultan Selim adına okundu (1517)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın Kudüs'ü fethi (1517)	x	x
Hicaz'ın Osmanlı topraklarına katılması ve Mukaddes Emanetlerin Yavuz Sultan Selim Han'a teslimi (1517)	x	x
Yavuz Sultan Selim Han'ın vefatı (1520)	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın tahta çıkışı (1520)	x	x
Belgrad'ın fethi (1521)	x	x
Piri Mehmed Paşa'nın vefatı (1522)	x	x
Rodos'un fethinden sonra Rodos'ta ilk cuma namazı (1523)	x	x
Fransa Kralının Kanuni'den yardım istemesi (1525)	x	x
Mohaç Zaferi (1526)	x	x
Budin (Budapeşte)'nin fethi (1526)	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın 1. Viyana muhasarası (1529)	x	x
Graz'ın fethi (1532)	x	x
Şayhülislam İbn-i Kemal Paşa'nın vefatı (1534)	x	x
Kanuni Sultan Süleyman'ın İran Seferi (1534)	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın Tebriz'i fethi (1534)	x	x
Barbaros Hayreddin Paşa'nın Tunus'u fethi (1534)	x	x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın Bağdat'ı fethi (1534)	x	x
Aden'in Süleyman Paşa Tarafından fethi (1538)	x	x
Revan'ın fethi (1538)	x	x
Preveze Deniz Zaferi (1538)	x	x
Barbaros'un Nice (Nis) Kalesi'ni fethi (1543)	x	x
Estergon Kalesi'nin fethi (1545)	x	x
San'a (Yemen)'nin fethi (1546)	x	x

Barbaros Hayreddin Paşa'nın vefatı(1546)	x	
Süleymaniye Camii'nin temeli atıldı (1550)	x	x
Trablusgarp'ın fethi (1551)	x	x
Tameşvar Kalesi'nin fethi (1552)	x	x
Turgut Reis'in Ponza Zaferi (1552)	x	x
Piri Reis'in vefatı (1554)	x	x
Süleymaniye Camii'nin ibadete açılışı (1557)	x	x
Lehistan (Polonya)'ın Osmanlı himayesi'ni kabulü (1557)	x	x
Cebre Deniz Zaferi (1560)	x	x
Cebre Kalesi'nin fethi (1560)	x	x
Turgut Reis'in şehadeti (1565)	x	x
Sokullu Mehmet Paşa sadrazam oldu (1565)		x
Kanuni Sultan Süleyman Han'ın vefatı (1566)	x	x
2. Selim Han'ın tahta çıkışı (1566)	x	x
Piyale Paşa'nın Sakız Adası'nı fethi (1566)	x	x
Kırım Türklerinin Moskova'yı fethi (1571)	x	
Kıbrıs'ın fethi (1571)	x	x
Magosa'nın fethi (1571)	x	x
İnebahtı Deniz Savaşı ve donanmamızın yakılması (1571)	x	x
Sultan 2. Selim Han'ın vefatı (1574)	x	x
Sultan 3. Murad Han'ın tahta çıkışı (1574)	x	x
Ebussuud Efendi'nin vefatı (1574)	x	x
Selimiye Camii'nin açılışı (1575)	x	x
İstanbul Rasathanesi kuruldu (1576)	x	x
Osmanlı Beylerbeyi Ramazan Paşa'nın Portekizlilere karşı Vadi's Seyl (Fas) Zaferi (1578)	x	x
Sokullu Mehmet Paşa'nın şehadeti (1579)	x	x
Kıbrıs Fatihi Lala Mustafa Paşa'nın vefatı (1580)	x	x
Avrupa'da (halen kullanılan) Gregoryan Takvimi'nin kabulü (1582)	x	x
Minarelerde ilk "kandil" yakıldı (1588)	x	x
Mimar Sinan'ın ölümü (1588)	x	x
Sultan üçüncü Murad Han'ın vefatı(1595)	x	x
Üçüncü Mehmed'in tahta çıkışı (1595)	x	x
Eğri Kalesi'nin fethi (1596)	x	x
Haçova Zaferi (1596)	x	x
Şair Baki'nin vefatı (1600)	x	x
Kaniye Müdafaası (1601)	x	x
Sultan 3. Mehmed'in vefatı, Sultan Ahmed'in tahta çıkışı (1603)	x	x
Estergon Kalesi'nin ikinci defa fethi (1605)	x	x
Sultan Ahmet Camii'nin temeli atıldı (1610)	x	x
Sultan Ahmet Camii ibadete açıldı (1617)	x	x
Sultan Birinci Ahmed'in vefatı ve 1.Mustafa Han'ın tahta çıkışı (1617)	x	x
Sultan İkinci (Genç) Osman'ın tahta çıkışı (1618)	x	x
Haliç'in donması (1621)	x	x
Boğaziçi dondu (1621)	x	x
Sultan Genç Osman'ın şehid edilmesi (1622)	x	x

Sultan 4. Murad'ın tahta çıkışı (1623)	x	x
Büyük İstanbul yangını (1633)	x	x
Sultan 4. Murad'ın Bağdat'ı fethi (1638)	x	x
Sultan Birinci Mustafa Han'ın vefatı (1639)	x	x
Kasr-ı Şirin Andlaşması'nın akdi (1639)	x	x
Sultan Dördüncü Murad Han'ın vefatı (1640)	x	x
Sultan İbrahim'in tahta çıkışı (1640)	x	x
Şeyhülislam Yahya Efendi'nin vefatı (1644)	x	x
Hanya'nın fethi (1645)	x	x
Sultan 4. Mehmed Han'ın tahta çıkışı (1648)	x	x
Katip Çelebi'nin vefatı (1658)	x	x
İstanbul'da yangın (1660)	x	x
Uyvar Kalesi'nin fethi (1663)	x	x
Yeni Cami ibadete açıldı (1664)	x	x
İkinci Viyana kuşatması (1683)	x	x
Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın idamı (1683)	x	x
Belgrad'ın ikinci defa fethi (1690)	x	x
Sultan 2. Süleyman'ın vefatı (1691)	x	x
Köprülü Fazıl Mustafa Paşa'nın şehid olması (1691)	x	
Sultan Dördüncü Mehmet Han'ın vefatı (1693)	x	x
Sultan İkinci Ahmed'in vefatı, Sultan İkinci Mustafa'nın tahta çıkışı (1695)	x	x
Karlofça Antlaşması (1699)	x	x
Sultan İkinci Mustafa Han'ın vefatı (1703)	x	x
Sultan 3. Mustafa Hal' edildi, 3. Ahmed tahta çıktı (1703)	x	x
Ruslar'ın Osmanlılara karşı savaş ilan etmesi (1711)	x	x
Prut Zaferi ve (Osmanlı – Rus) Prut Barış Antlaşması (1711)	x	x
Şair Nabi'nin vefatı (1712)	x	x
Osmanlı'da matbaanın kuruluşu; Vânî Mehmed Efendi'nin sıhâh-ı Cevherî (Vankulu) Lügatının basılması (1729)	x	x
Sultan 1. Mahmud'un tahta çıkışı (1730)	x	x
Patrona Halil isyanı (1730)	x	x
Sultan 3. Ahmed'in vefatı (1736)	x	x
Sultan 1. Mahmud'un vefatı ve Üçüncü Osman'ın tahta çıkışı (1754)	x	x
Haliç'in donması (1755)	x	x
Nuruosmaniye Camii ibadete açıldı (1755)	x	x
Büyük İstanbul yangını (1756)	x	x
3. Osman'ın Vefatı, 3. Mustafa'nın tahta çıkışı (1757)	x	x
Koca Ragıp Paşa'nın vefatı (1763)	x	x
Laleli Camii ibadete açıldı (1764)	x	x
Mora Zaferi (1770)	x	x
Silistre Zaferi (1773)	x	x
Deniz Harp Okulu'nun açılışı (1773)	x	x
Sultan Üçüncü Mustafa'nın vefatı, Birinci Abdülhamid Han'ın tahta çıkışı (1774)	x	x
Büyük İstanbul zelzelesi (1776)	x	x
Dördüncü Abdühhamid Han'ın vefatı ve		

Üçüncü Selim'in tahta çıkışı (1789)	x	x
Osmanlı –Rus “Yaş” antlaşması (1792)	x	x
Hattat Yesari'nin vefatı (1798)	x	x
Osmanlı İngiliz İttifak Antlaşması imzalandı (1799)	x	x
Akka'da Cezzar Ahmet Paşa'nın Napolyon'u mağlup etmesi (1799)	x	x
Sultan 3.Selim'in tahttan indirilmesi, 4. Mustafa'nın cülusu (1807)	x	x
Sultan İkinci Mahmud'un tahta çıkışı (1808)	x	x
Alemdar Mustafa Paşa'nın vefatı (1808)	x	x
İlk lokomotif'in çalıştırılması (1814)	x	x
Ahmet Cevdet Paşa'nın doğumu (1822)	x	x
Yeniçeri Ocağının kaldırılması (1826)	x	
Zabıta Teşkilatı'nın kuruluşu (1826)	x	x
Osmanlı Amerikan Ticaret ve Dostluk Antlaşması (1830)	x	x
Fransa'nın Cezayir'i işgali (1830)	x	x
Padişah fermanı ile başlık parasının yasaklanması (1831)	x	x
Osmanlı Resmi Gazetesi Takvim-i Vekayi ismiyle basıldı (1831)	x	x
Eser-i Hayr isimli Osmanlı yapımı buharlı gemi denize indirildi (1837)	x	x
Sultan 2. Mahmud'un vefatı (1839)	x	x
Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane açıldı (1839)	x	x
Jandarma Teşkilatının kuruluşu (1839)	x	x
Sultan Abdülmecid'in cülusu(1839)	x	x
Tanzimat'ın ilanı (1839)	x	x
Rumî Takvim kullanılmaya başlandı (1840)	x	x
Posta Nezareti (PTT)'nin kurulması (1840)	x	x
Sultan 2. Abdülhamit Han'ın doğumu (1842)	x	x
Baytar Mektebi'nin açılışı (1842)	x	x
Emniyet Teşkilâtı'nın kuruluşu (1845)	x	x
Harbiye Mektebi Adı İle Harp Akademileri'nin açılışı (1846)	x	x
Kırım Harbi'nin başlaması (1853)	x	x
Mülkiye Mektebi'nin açılışı (1854)	x	x
Silistre Müdafaası (1854)	x	x
Osmanlı'da ilk telgraf hattı açıldı (1855)	x	x
Sivastopol'un geri alınışı (1855)	x	x
Islahat Fermanı'nın ilanı (1856)	x	x
Devlet Demir Yolları'nın kuruluşu (1856)	x	x
İlk hususi gazete Tercüman-ı Ahval'in çıkması (1860)	x	x
Sultan Abdülmecid'in vefatı, Sultan Abdülaziz'in tahta çıkışı (1861)	x	x
Divan-ı Muhasebat (Sayıştay)'ın kuruluşu (1862)	x	x
İstanbul'da Darülfünun açıldı (1863)	x	x
Galatasaray Lisesi'nin kurtuluşu (1868)	x	x
Kızılay'ın (Hilal-i Ahmer) kuruluşu (1868)	x	x
Süveyş Kanalı'nın açılması (1869)	x	x
Şeyh Şamil'in Medine'de vefatı (1871)	x	x
Sultan Abdülmecid'in vefatı,		

Sultan Abdülaziz'in tahta çıkışı (1861)	x	x
İstanbul Galata Tüneli'nin açılışı (1875)	x	x
Sultan Abdülaziz Han'ın hal'i (1876)	x	x
Sultan Abdülaziz Han'ın şehit edilmesi (1876)	x	x
5. Murad'ın hal' edilip ikinci Abdülhamid Han'ın tahta çıkışı (1876)	x	x
Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın açılması ve İlk Kanun-i Esasi'nin (Anayasa) ilanı (1877)	x	x
Osmanlı Rus (93) Harbi (1877)	x	x
Erzurum Müdafaası (1877)	x	x
Ziya Paşa'nın vefatı (1880)	x	x
Fransa'nın Tunus'u işgali (1881)	x	x
Abdurrahman Nureddin Paşa sadrazam oldu (1882)	x	x
Mısır'ın İngiltere tarafından işgali (1882)	x	x
Türk Denizaltıcılığının Başlaması (1890)	x	x
Ertuğrul Firkateyni Japon Sularında Battı (1890)	x	x
Ahmet Vefik Paşa'nın ölümü (1891)	x	x
Muallim Naci'nin Vefatı (1893)	x	x
İstanbul Zelzelesi (1894)	x	x
Darülaceze'nin Kuruluşu (1895)	x	x
Ahmet Cevdet Paşa'nın Vefatı (1895)	x	x
Türk-Yunan Harbi'nin başlaması (1897)	x	x
Cihan Pehlivanı Koca Yusuf'un vefatı (1898)	x	
Gülhane Askeri Tıp Mektebi açıldı (1898)	x	x
Gazi Osman Paşa'nın Vefatı (1900)	x	x
Şemseddin Sami'nin vefatı (1904)	x	x
Ermenilerin Sultan İkinci Abdulhamid'e Yıldız suikastı (1905)	x	x
İkinci Meşrutiyet'in İlanı (1908)	x	x
Haydarpaşa – Şam – Medine Demiryolu'nun açılışı (1908)	x	x
Bosna-Hersek'in kaybı (1908)	x	x
Sultan İkinci Abdülhamid Han'ın Hal'i, Sultan Reşad'ın tahta çıkışı (1909)	x	x
Toplam: 266	264	259

Tablo 18 incelendiğinde, 1030-1909 yılları arasını kapsayan Anadolu ve Osmanlı Tarihi ile ilgili olan konular takvimde oldukça ayrıntılı olarak ele alınmış ayrıca yer verilen bu olayların meydana geldiği tarihlerde dünyada meydana gelen olaylar da takvimdeki yerini almıştır.

Takvimde Osmanlı Tarihinden önce Gazneli Sultan Mahmud'un vefatı, Dandanakan Zaferi, Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu ve Malazgirt Zaferi'ne yer verilmiştir. Ardından Osmanlı Devleti'nin kuruluşu ile başlayan Osmanlı Tarihi ayrıntılı şekilde ele alınmıştır. Osman Bey'in vefatı, Orhan Bey'in tahta çıkışı, Bursa'nın Fethi, Türklerin Rumeli'ye geçişi, Sırpındığı Zaferi, Birinci Kosova Zaferi ve Murat Hüdavendigar'ın şahadeti, Ankara Savaşı, Fatih Sultan Mehmed'in doğumu, Fatih

Sultan Mehmed Han'ın tahta çıkışı, Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u fethi, Ayasofya'da ilk cuma namazı kılındı, Otlukbeli Zaferi, Fatih Sultan Mehmed Han'ın vefatı, Sultan 2. Bayezid'in tahta çıkışı, Cem Sultan'ın vefatı, Yavuz Sultan Selim Han'ın Mercidabık Zaferi, Yavuz Sultan Selim Han'ın Ridaniye Zaferi, Hicaz'ın Osmanlı topraklarına katılması ve Mukaddes Emanetlerin Yavuz Sultan Selim Han'a teslimi, Mohaç Zaferi, 1.Viyana muhasarası Türk-Yunan Harbi'nin başlaması, Ermenilerin Sultan İkinci Abdulhamid'e Yıldız suikastı, İkinci Meşrutiyet'in ilanı, Bosna-Hersek'in kaybı, Sultan İkinci Abdülhamid Han'ın Hal'i, Sultan Reşad'ın Tahta çıkışı Osmanlı Tarihi içeriğinde değinilen konulardan bazılarıdır.

Bu konuların yanında tarih derslerinde adı geçen Nizamü'l-mülk, Ali Kuşçu, Uluğ Bey, Âşık Paşa, Nasreddin Hoca, Barbaros Hayreddin Paşa ve Turgut Reis de unutulmamıştır. Nizamü'l-mülk'ün şehadeti, Ali Kuşçu'nun vefatı, Uluğ Bey'in Doğumu, Uluğ Bey'in şehid edilmesi, Âşık Paşa'nın vefatı, Nasreddin Hoca'nın vefatı, Barbaros Hayreddin Paşa'nın vefatı, Turgut Reis'in şehadeti takvimde yer almıştır.

Takvimde denizlerdeki gelişmelere de yer verilmiştir; Barbaros Hayrattin Paşa'nın Tunus'u fethi, Preveze Deniz Zaferi, Turgut Reis'in Ponza Zaferi, Piri Reis'in vefatı, Kıbrıs'ın fethi, İnebahtı Deniz Savaşı ve donanmamızın yakılması gibi.

Takvimde yer verilen olayların sunumları aşağıdaki gibidir.

“Dandanakan Zaferi (1040)”

“Malazgirt Zaferi (1071)”

“Osman Bey'in vefatı, Orhan Bey'in tahta çıkışı (1326)”

“Türklerin Rumeli'ye geçişi (1348)”

“Mohaç Zaferi (1526)”

“Budin (Budapeşte) 'nin fethi (1526)”

“Piri Reis'in vefatı (1554)”

“Cebre Deniz Zaferi (1560)”

“Kıbrıs'ın fethi (1571)”

Tablo 19

Fazilet Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları

İnkılap Tarihi Kronolojisi	2011	2012
31 Mart Vak'ası (1909)	x	x
Yıldız Sarayı'nın ittihatçılarca yağmalanması (1909)	x	x
Çırağan Sarayı yandı (1910)	x	x
İstanbul'da ilk trafik kazası, bir kişi yaralandı (1910)	x	x
Hava Kuvvetleri'nin kuruluşu (1911)	x	x

Kandilli Rasathanesi kuruldu (1911)	x	x
Yeşilköy’de ilk Havacılık Okulu (tayyare mektebi) açıldı (1912)	x	x
Balkan Harbi’nin başlaması (1912)	x	x
Selanik’in kaybı (1912)	x	x
İttihatçılar’ın Bab-ı Ali baskını (1913)	x	x
İkinci Balkan Harbi’nin başlaması (1913)	x	x
Kırklareli’nin Bulgar işgalinden kurtuluşu (1913)	x	x
Edirne’nin kurtuluşu (1913)	x	x
İngiltere’nin Almanya’ya harp ilanı (1914)	x	x
Birinci Cihan Harbi başladı (1914)	x	x
İki Alman Zırhlısı Goben (Yavuz) ve Breslav (Midilli)’ın Osmanlı’ya sığınması (1914)	x	x
1. Dünya Harbi’ne girişimiz (1914)	x	x
Birinci Cihan Harbinde seferberlik ilanı (1914)	x	x
Birinci Dünya Harbinde Cihad’ı Ekber ilanı (1914)	x	x
Çanakkale Deniz Zaferi (1915)	x	x
Çanakkale Savaşı’nda Kitre Zaferi (1915)	x	x
Çanakkale’de birinci Anafartalar Zaferi (1915)	x	x
Düşman Çanakkale’den çekildi (1916)	x	x
Kiğı’nın kurtuluşu (1916)	x	x
Muş’un kurtuluşu (1917)	x	x
Kudüs’ün İngilizler tarafından işgali (1917)	x	x
1. Dünya Harbi’nin sonu (1918)	x	x
Medine-i Münevvere’yi sel basması (1918)	x	x
Gazi Ahmet Muhtar Paşa’nın vefatı (1918)	x	x
Sultan İkinci Abdulhamid Han’ın irtihâli (1918)	x	x
Erzincan ve Görele’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Vakıfkebir ve Beşikdüzü’nün kurtuluşu (1918)	x	x
Gümüşhane ve Maçka’nın kurtuluşu (1918)	x	x
Tatvan’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Kelkit, Tonya, Akçaabat ve Tercan’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Erzincan /Çayırılı’nın kurtuluşu (1918)	x	x
Bayburt ve Ahlat’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Ardahan’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Trabzon ve Yomra’nın kurtuluşu (1918)	x	x
Araklı, Sürmene ve İspir’in kurtuluşu (1918)	x	x
Çaykara’nın kurtuluşu (1918)	x	x
Of’un kurtuluşu (1918)	x	x
Rize’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Aşkale, Pazaryolu’nun kurtuluşu (1918)	x	x
Çat ve Çayeli’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Ardeşen ve Pazar’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Karlıova, Fındıklı ve Ilıca’nın kurtuluşu (1918)	x	x
Erzurum ve Arhavi’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Pasinler’in kurtuluşu (1918)	x	x
Hopa, Hınıs ve Köprü Köy’ün kurtuluşu (1918)	x	x
Horasan’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Tekman, Karayazı ve Narman’ın kurtuluşu (1918)	x	x

Tortum'un kurtuluşu (1918)	x	x
Oltu'nun kurtuluşu (1918)	x	x
Olur'un kurtuluşu (1918)	x	x
Varto ve Gevaş'ın kurtuluşu (1918)	x	x
Van- Erciş ve Gürpınar'ın kurtuluşu (1918)	x	x
Van ve Muradiye'nin kurtuluşu (1918)	x	x
Van- Çaldıran, Özalp ve Saray'ın kurtuluşu (1918)	x	x
Şenkaya'nın kurtuluşu (1918)	x	x
Ağrı'nın kuruluşu (1918)	x	x
Eleşkirt'in kurtuluşu (1918)	x	x
Doğubeyazıt, Diyadin, Hamur, Taşlıçay ve Patnos'un kurtuluşu (1918)	x	x
Hakkâri ve Başkale'nin kurtuluşu (1918)	x	x
Sultan Reşad Han'ın vefatı (1918)	x	x
Sultan Vahdettin tahta çıktı (1918)	x	x
Solhan'ın kurtuluşu (1918)	x	x
Mondros Mütakeresi (1918)	x	x
İttihatçıların Türkiye'den kaçışı (1918)	x	x
Medine Müdafii Fahreddin Paşa'nın teslim olması (1919)	x	x
Kars'ın Ermenilerce işgali (1919)	x	x
Yunanlıların İzmir'i işgali (1919)	x	x
Erzurum Kongresi (1919)	x	x
Sivas Kongresi (1919)	x	x
Kahramanmaraş'ta Sütçü İmam hadisesi (1919)	x	x
Kahramanmaraş'ın kurtuluşu (1920)	x	x
Yeşilay (Hilâl-i Ahdâr)'ın kuruluşu (1920)	x	x
İngiliz ve Fransızların İstanbul'u işgali ve yağması (1920)	x	x
Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın İstanbul'daki son devre toplantılarının başlaması (1920)	x	x
Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın İstanbul'daki son toplantısı (1920)	x	x
Feke'nin(Adana) kurtuluşu (1920)	x	x
Anadolu Ajansı kuruldu (1920)	x	x
Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın dağılması (1920)	x	x
Şanlıurfa'nın kurtuluşu (1920)	x	x
TBMM'nin açılışı (1920)	x	x
Pozantı'nın kurtuluşu(1920)	x	x
Kozan'ın kurtuluşu (1920)	x	x
Misak-ı Milli'nin TBMM'de kabulü (1920)	x	x
Serv Antlaşması (1920)	x	x
Kazım Karabekir'in Ermenilere karşı harekâtı (1920)	x	x
Sarıkamış'ın kurtuluşu (1920)	x	x
Selim ve Göle'nin kurtuluşu (1920)	x	x
Saimbeyli'nin kurtuluşu (1920)	x	x
Kars'ın kurtuluşu (1920)	x	x
Arpaçay ve Susuz'un kurtuluşu (1920)	x	x
İslâhiye'nin kurtuluşu (1920)	x	x
Mardin'in kurtuluşu (1920)	x	x
Himaye-i Etfal Cemiyeti		

(çocuk esirgeme kurumu)'nin kuruluşu (1921)	x	x
Antep'e "Gazi" Unvanı'nın verilmesi (1921)	x	x
Çıldır'ın kurtuluşu (1921)	x	x
Şavşat'ın kurtuluşu (1921)	x	x
Türk – Afgan Dostluk Anlaşması (1921)	x	x
Posof'un kurtuluşu (1921)	x	x
Artvin, Ardanoç, Borçka ve Kadirli'nin kurtuluşu (1921)	x	x
İstiklal Marşı'nın TBMM'de kabulü (1921)	x	x
Türk Rus Anlaşması (1921)	x	x
Kaynarca'nın kurtuluşu(1921)	x	x
Karadeniz Ereğlisi'nin kurtuluşu (1921)	x	x
Zonguldak, Kandıra ve Adapazarı'nın kurtuluşu (1921)	x	x
Sapanca'nın kurtuluşu(1921)	x	x
Kocaeli'nin kurtuluşu (1921)	x	x
Karamürsel'in kurtuluşu (1921)	x	x
Sakarya Meydan Muharebesi (1921)	x	x
Sakarya Zaferi (1921)	x	x
Fransızların Anadolu'dan çekilmesi (1921)	x	x
Hassa'nın (Hatay) kurtuluşu (1921)	x	x
Gaziantep'in kurtuluşu (1921)	x	x
Tarsus'un kurtuluşu (1921)	x	x
Çerkes Ethem hadisesi (1921)	x	x
Mersin'in kurtuluşu (1922)	x	x
Adana'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Ceyhan'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Erzin'in kurtuluşu (1922)	x	x
Dört Yol'un kurtuluşu (1922)	x	x
İzmit'in kurtuluşu (1922)	x	x
Yalova'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Afyon ve Sincanlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Uşak, Gediz, Kiraz, Aliaga ve Seyitgazi'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Eskişehir, Karahallı ve Ulubey'in kurtuluşu (1922)	x	x
Aydın'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Burhaniye, Kemalpaşa, Selçuk ve Manisa'nın kurtuluşu (1922)	x	x
İzmir, Bornova, Menemen, Edremit ve Orhanlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Mudanya, Urla ve Kırkağaç'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Kınık, Karacabey ve Soma'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Bergama, Dikili, Manyas ve Mustafakemalpaşa'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Ayvalık'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Çeşme'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bandırma'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Erdek, Biga, Yenice ve Mahmudiye'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bozcaada, Bayramiç, Mihaliççık, Sivrihisar'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Emirdağ ve Ezine'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Çan'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Bolvadin'in kurtuluşu (1922)	x	x
Lâpseki'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Çatalca'nın kurtuluşu (1922)	x	x

Mudanya Konferansı ve Mudanya Mütakeresi (1922)	x	x
Muratlı'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Kofçaz Ve Demirköy'ün kurtuluşu (1922)	x	x
Tekirdağ'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Malkara ve Hayrabolu'nun kurtuluşu (1922)	x	x
Şarköy ve Mürefte'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Uzunköprü'nün kurtuluşu (1922)	x	x
Lozan Konferansı'nın başlaması (1922)	x	x
İpsala'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Enez ve Havsa'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Edirne'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Keşan'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Kırklareli'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Osmaniye'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bigadiç, Bozüyük, Söğüt, Buldan, Tire, Simav, Kula ve Sarıgöl'ün kurtuluşu (1922)	x	x
Kuyucak Nazilli Sultanhisar, Susurluk, Pazaryeri, Alaşehir, Gördes ve Salihli'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bilecik, Balıkesir, Gönen, Savaştepe, İnegöl, Yenişehir, Akhisar, Bayındır, Köşk ve Söke'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bursa, Gemlik, Umurbey, Foça, Seferihisar, Güzelbahçe'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Son Osmanlı Sultanı Vahdettin Han'ın yurt dışına çıkarılması (1922)	x	x
Dursunbey, Sındırgı, Güney Ödemiş, Emet, Tavşanlı, Selendi, Eşme ve Buharkent 'in kurtuluşu (1922)	x	x
Saltanat'ın Kaldırılması ve Abdülmecid Efendi'nin TBMM Tarafından halife seçilmesi (1922)	x	x
Lozan Antlaşması (1923)	x	x
İşgalci Fransız ve İngilizlerin İstanbul'u boşaltması (1923)	x	x
İstanbul'un kurtuluşu (1923)	x	x
Ankara'nın başkent olması (1923)	x	x
Gökçeada'nın kurtuluşu (1923)	x	x
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu (1923)	x	x
Osmanlı Devleti'nin Son Cuma Selamlık Merasimi yapıldı(1924)		x
Abdülmecid Efendi'nin sürgün edilmesi (1924)	x	x
Şer'iyye Mahkemeleri'nin lağvedilmesi (1924)	x	x
Hilafet'in kaldırılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü(1924)	x	x
Vakıfla Umum Müdürlüğü ve Diyanet İşleri Reisliği'nin kuruluşu (1924)	x	x
Şapka Kanunu yürürlüğe girdi (1925)	x	x
Türbe ve Tekkelerin kapatılması (1925)	x	x
Türkiye'de Vasati Saatin kabulü (1925)	x	x
Musul'un Cemiyet-i Akvam (BM) tarafından Irak'a verilmesi (1925)	x	x
Milletlerarası Saat ve Takvimin kabulü (1925)	x	x

Miladi Takvim kullanılmaya başlandı (1926)	x	x
İskilipli Atıf Hoca idam edildi (1926)	x	x
Sultan Altıncı Mehmed Vahidüddin Han'ın İtalya'da vefatı (1926)	x	x
Medeni Kanun yürürlüğe girdi (1926)	x	x
İzmir Eski Eserler Müzesi'nin açılışı (1927)		x
Latin Harflerinin kabulü (1928)	x	x
Menemen hadisesi (1930)	x	x
Türkçe Ezan'ın ilk defa Fatih Camii'nde okutulması (1932)	x	x
Balkan Antlaşması'nın kabulü (1932)	x	x
Balkan Paktı'nın imzalanması (1934)	x	x
Soyadı Kanunu'nun kabulü (1934)	x	x
Soyadı Kanunu'nun kabulü; Lakap ve unvanların kaldırılması (1934)	x	x
Kıyafet Kanunu'nun TBMM'de kabulü (1934)	x	x
Ayasofya Camii'nin müzeye çevrilmesi (1935)	x	x
Hafta tatilinin cumadan pazara alınması (1935)	x	x
Montreux Boğazlar Antlaşması'nın imzalanması (1936)	x	x
İskenderun'un kurtuluşu (1938)	x	x
Ankara Radyosu yayına başladı (1938)	x	
Atatürk'ün ölüm günü (1938)	x	x
Hatay'ın anavatana katılışı (1939)	x	x
Türkiye'de ekmeğin karneye bağlanması (1941)	x	x
Ankara'da ekmek vesikaya bağlandı (1942)	x	x
Elmalılı Hamdi Yazır'ın vefatı (1942)	x	x
İnönü, Churchill ve Roosevelt'in Kahire Konferansı (1943)	x	x
İstanbul Teknik Üniversitesi'nin açılışı (1944)	x	x
Türkiye'nin Birleşmiş Milletlere katılışı (1945)	x	x
Rodos ve On iki Adalar'ın Yunanistan'a terki (1947)	x	x
Milli Kütüphane açıldı (1948)	x	x
İstanbul Radyosu'nun yayına başlaması (1949)	x	x
Askerlerimizin Güney Kore'ye gidişi (1950)	x	x
İlk Türk Tugayı'nın Kore'ye çıkması (1950)	x	x
Bulgaristan 250 bin Türk'ü sınır dışı etti (1950)	x	x
Kore'de Kunuri zaferimiz (1950)	x	x
Ezan-ı Muhammedi'nin tekrar asli lafızlarıyla okunmasının TBMM'ce serbest bırakılması (1950)	x	x
Hava Harp okulunun Eskişehir'de açılması (1951)	x	
Dumlupınar Denizaltısı'nın batışı (1953)	x	x
Yeni Balkan Paktı Ankara'da imzalandı (1953)		x
Nene Hatun'un 98 yaşında vefatı (1955)	x	x
Ortaokullara din dersi konulması (1956)	x	x
Hirfanlı Barajının hizmete girmesi (1960)	x	x
Demirköprü Barajı ve Hidroelektrik Santrali hizmete girdi (1960)	x	x
Adnan Menderes'in idamı (1961)	x	x
Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin açılışı (1962)	x	x

M.G.K.'nin kuruluşu (1962)	x	x
TÜBİTAK'ın kuruluşu (1963)	x	x
TRT'nin kuruluşu (1964)	x	x
Keban Barajı'nın temeli atıldı (1966)	x	x
Varto (Muş) depremi (1966)	x	x
Ali Fuat Başgil'in ölümü (1967)		x
Adapazarı zelzelesi (1967)	x	x
Türkiye'de ilk kalp nakli ameliyatı (1968)	x	x
Gediz depremi /1087 ölü (1970)	x	x
Maraş'a "Kahraman" unvanı'nın verilmesi (1973)	x	x
Boğaziçi Köprüsü'nün açılışı (1973)	x	x
Birinci Kıbrıs Harekatı (1974)	x	x
İkinci Kıbrıs Harekatı (1974)	x	x
Keban Barajı'nın hizmete girmesi (1974)	x	x
İskenderun Demir-Çelik Fabrikası'nın açılışı (1975)	x	x
Türkiye'de ordunun idareye el koyması (1980)	x	x
İstanbul-İzmit Anadolu Otoyolu'nun açılışı (1984)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Köprüsü açıldı (1988)	x	x
Turgut Özal'ın ölümü (1993)	x	x
Türksat 1B'nin uzaya fırlatılışı (1994)	x	x
Türkiye'nin Avrupa Gümrük Birliğine girişi (1995)	x	x
GAP'ta Urfa tüneli açıldı (1995)	x	x
Türkiye'nin Gümrük birliğine katılması (1995)	x	x
8 Yıllık Kesintisiz Eğitimin TBMM 'de kabul (1997)	x	x
7,4 şiddetindeki Marmara depremi (1999)	x	x
7,2 şiddetindeki Düzce Depremi (1999)	x	x
Toplam: 254	251	242

Tablo 19'teki Fazilet Takvimi'nde yer verilen İnkılap Tarihi konuları incelendiğinde Osmanlı Devleti'nin toprak kayıpları; Selanik'in kaybı gibi, bağımsızlık mücadelesi ve il ve ilçelerin kurtuluşları; Rize'nin kurtuluşu, Van- Erciş ve Gürpınar'ın kurtuluşu, Mondros Mütakeresi, Yunanlıların İzmir'i işgali, Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi, Kahramanmaraş'ta Sütçü İmam hadisesi, Kahramanmaraş'ın kurtuluşu, İstiklal Marşı'nın TBMM'de kabulü, Zonguldak, Kandıra ve Adapazarı'nın kurtuluşu, Saltanat'ın Kaldırılması ve Abdülmecid Efendi'nin TBMM tarafından halife seçilmesi, Lozan Antlaşması, İstanbul'un kurtuluşu, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu gibi, Türkiye Cumhuriyeti'nde meydana gelen gelişmeler; Ankara'nın başkent olması, Hilafet'in kaldırılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü, Menemen hadisesi, Soyadı Kanunu'nun kabulü, Montreux Boğazlar Antlaşması'nın imzalanması, Bulgaristan 250 bin Türk'ü sınır dışı etti, Türkiye NATO'ya girdi gibi, yer alır.

Tablo 20
Fazilet Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları

Dünya Tarihi Kronolojisi	2011	2012
Amerika'nın keşfi (1492)	x	x
Avustralya'nın keşfi (1634)	x	x
ABD'nin kuruluşu (1776)	x	
Fransız İhtilâli (1789)	x	x
Telefon'un icadı (1876)	x	x
Dünyada ilk telefon İngiliz sarayına çekildi (1878)	x	x
Ampul'ün icadı (1878)	x	x
Eiffel Kulesi'nin Yapılışı (1889)	x	x
Bismark'ın ölümü (1898)	x	x
Amundsen'in Güney Kutbu'nu keşfi (1911)	x	x
Titanik'in batışı (1912)	x	x
Panama Kanalı'nın açılışı (1915)	x	x
Rus Çarlığı çöktü (1917)		x
Rusya'da Komünist ihtilâli (1917)	x	
Televizyonun icadı (1926)	x	x
Naylon'un ABD'de icadı (1937)	x	x
2. Dünya Harbi'nin başlaması (1939)	x	x
Rusların Polonya'yı işgali (1939)	x	x
Türkiye'nin Yunanistan'a gıda yardımı (1940)	x	x
Japonya'nın ABD'ye Pearl Harbour baskını (1941)	x	x
ABD ve İngiltere'nin Japonya'ya harp ilanı (1941)	x	x
İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi (1945)	x	x
İlk atom bombası Hiroşima'ya atıldı (1945)	x	x
Nagazaki'ye ikinci atom bombası atıldı (1945)	x	x
Birleşmiş Milletler (BM) kuruldu (1945)	x	x
Fransa'nın Cezayir katliamı / 45 bin insan katledildi (1945)	x	x
UNESCO'nun kuruluşu (1946)	x	x
Pakistan'ın istiklali (1947)	x	x
İsrail'in kuruluşu (1948)	x	x
İnsan Hakları Beyannamesi'nin yayınlanması (1948)	x	x
NATO kuruldu (1949)	x	x
Avrupa Konseyi'nin kuruluşu (1949)	x	x
Kore Savaşı'nın başlaması (1950)	x	x
ABD'de ilk renkli TV kullanımı başladı (1951)	x	
Türkiye NATO'ya girdi (1952)	x	x
Kore Savaşları'nın sona ermesi (1953)	x	x
Fas'ın istiklali (1956)	x	x
Avrupa Topluluğu'nun (AT) kuruluşu (1957)	x	x
Cezayir'in istiklali (1962)	x	x
İlk Uzay Gemisi'nin Ay'a inişi (1966)	x	x
Rusya'nın Çekoslovakya'yı işgali (1968)	x	x
İnsanoğlu'nun Ay'a ayak basması (1969)	x	x
Mescid'i Aksa'nın Yahudilerce yakılması (1969)	x	x
Bangladeş'in istiklali (1971)	x	x
Mars'a ilk vasıta indi (1974)	x	x

Kuzey Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kuruluşu (1975)	x	x
İran'da şahlığın yıkılması(1979)	x	x
Rusların Afganistan'ı işgali (1979)	x	x
İran-Irak Savaşı başladı (1980)	x	x
İlk Uzay mekiği Colombia'nın fırlatılışı (1981)	x	x
KKTC'nin kuruluşu (1983)	x	x
Çernobil Nükleer Santrali kazası (1986)	x	x
Filistin Devleti kuruldu (1988)	x	
SSCB Askerleri'nin Bakü'yu (Azerbaycan) işgali (1990)	x	x
Irak'ın Kuveyt'i işgali (1990)	x	x
Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi (1990)	x	x
Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) Paris Sözleşmesi (1990)	x	x
(Irak) Körfez Savaşı başladı (1991)	x	x
Varşova Paktı feshedildi (1991)	x	x
Özbekistan'ın istiklali (1991)	x	x
Azerbaycan'ın istiklali (1991)	x	x
Türkmenistan'ın istiklali (1991)	x	x
Kazakistan'ın istiklali (1991)	x	x
SSCB dağıldı (1991)	x	x
Bosna-Hersek Cumhuriyeti'nin istiklali (1992)	x	x
Rusya'nın Çeçenistan' girmesi (1994)	x	x
ABD Dünya Ticaret Merkezi'ne saldırı (2001)	x	x
Amerikan ve İngiliz Kuvvetlerinin Afganistan'a girmesi (2001)	x	x
Toplam: 68	67	64

Dünya Tarihi ile ilgili konular ise Tablo 20'de görüldüğü üzere, eş zamanlı olarak, daha az olmakla beraber takvimde takip edilebilir. Amerika'nın keşfi, Avustralya'nın keşfi, ABD'nin kuruluşu, Fransız İhtilâli, Dünyada ilk telefon İngiliz sarayına çekildi, Ampul'ün icadı, Eiffel Kulesi'nin yapılışı, Bismark'ın ölümü, Amundsen'in Güney Kutbu'nu keşfi, Titanik'in batışı, Panama Kanalı'nın açılışı, UNESCO'nun kuruluşu, İnsan Hakları Beyannamesi'nin yayınlanması, NATO kuruldu, Avrupa Topluluğu'nun (AT) kuruluşu, İnsanoğlu'nun Ay'a ayak basması, Çernobil Nükleer Santrali kazası, Amerikan ve İngiliz Kuvvetlerinin Afganistan'a girmesi gibi, takvimden takip edilebilir.

Konuların sunumu işe aşağıda örneklenmiştir.

“Amundsen'in Güney Kutbu'nu keşfi (1911)”

“Selanik'in Kaybı (1912)”

“Rize'nin kurtuluşu (1918)”

“Mondros Mütakeresi (1918)”

“Erzurum Kongresi (1919)”

- “Kahramanmaraş’ta Sütçü İmam hadisesi (1919)”
- “İstiklal Marşı’nın TBMM’de kabulü (1921)”
- “Saltanat’ın Kaldırılması ve Abdülmecid Efendi’nin TBMM Tarafından halife seçilmesi (1922)”
- “Lozan Antlaşması (1923)”
- “Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu (1923)”
- “Menemen hadisesi (1930)”
- “Soyadı Kanunu’nun kabulü (1934)”
- “İnsan Hakları Beyannamesi’nin yayınlanması (1948)”

Tablo 21

Fazilet Takvimi İçeriği Konu Miktarı

Konular / Yıllar	2011	2012
İslam Tarihi Konuları	27	27
Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	264	259
İnkılâp Tarihi Konuları	251	242
Dünya Tarihi konuları	67	64
TOPLAM	609	592

Fazilet Takvimlerinde yaprakların arkasında yer alan konular incelendiğinde daha çok dini ve ahlaki bilgilerin varlığı göze çarpar. Tarih konuları ise azdır.

2011 yılında, Sultan Dördüncü Murad Han, Yedikule, Yavuz Sultan Selim Hân, Sultan İkinci Abdülhamid Han, Sultan Bâyezid-i Velî, Huneyn Muhârebesi, Osmanlı’da Çocuklar Mektebe Nasıl Başlardı?, Tebük Seferi, Fâtih Sultan Mehmed ve Akşemseddîn Hz, İstanbul’un fethinden sonraki imar ve iskânı, Hz. Ebû Bekir (r.a.), Hicret, Hicri tarihin kabul edilişi, Hicrî Takvim Nedir? başlıkları altında tarih bilgileri sunulmuştur.

“Sultan Dördüncü Murad Han

Osmanlı sultanlarının on yedincisi ve Sultan Birinci Ahmed Han’ın oğludur. 1612 yılında doğdu. Saltanatı 1623-1640 yılları arasına tesadüf eder.

Çocuk yaşta tahta çıktığı için saltanatının ilk yıllarında annesi Kösem sultan’ın ve devlet adamlarının yardımıyla idare etti. Bu sırada Bağdat Safevilerin eline geçti. Bağdat’ı geri almak için gönderilen paşalar muvaffak olamadılar.

Merkezde ise zaman zaman çıkan yeniçeri isyanları sebebiyle durum pekiyi değildi.

Sultan Dördüncü Murad Han 1632 yılında idareyi tam olarak eline aldı ve işe isyancıları tepelemekle başladı. Huzuru sağladı, işleri düzene koydu.

1634'te Lehistan meselesini halletti.

1635'te İran üzerine sefere çıkarak Revan'ı (Erivan) fethetti.

1938 yılında da Bağdat'ı Şii Safevilerden geri aldı.

1640 yılında 28 yaşında iken vefat etti. İstanbul Sultanahmet'te bulunan babası Sultan Birinci Ahmed'in türbesine defnedildi.

17 yıl süren hükümdarlığında esas saltanatı, büyük dedesi Yavuz Sultan Selim gibi 8 senedir.

Çok kuvvetli idi. Atıcılığı, biniciliği, silahşorluğu takdir edilirdi. Kurşungeçirmez denilen bir kalkanı attığı okla delmiştir.

Kâtip Çelebi ve Evliya Çelebi Sultan Dördüncü Murad Han devrinin meşhurlarındandır."

(Fazilet Takvimi 08.02.2011 tarihli yaprağın arkası)

2012 yılı takviminde yer verilen bilgiler ise; Osmanlılarda Hayır Eserleri, Akşemseddîn Hazretleri, Tarih İlminin Ehemmiyeti, Yavuz Sultan Selim Ve Mukaddes Emanetler, Ertuğrul Gâzî'nin Söğüt'e Yerleşmesi, Hendek Muharebesi, Sultan İkinci Murad Han'ın Hayır Eserleri, Yermük Muhârebesi (M. 634), Fatih Kanunnâmesi, Kanunî Devrinde Ordumuz, Kosova Savaşı'ndan Önce Sultan Murad'ın İstişaresi, Şehzade Bayezid Ve Mustafa'nın Sünnet Merasimi, Sultanın Siyâseti, Kanunî Devrinde Devlet İdaresi, Vakıf Müessesesi, Osmanlılar Nasıl Vakit Geçirirler, Osmanlı'da Adâlet, Sultan Abdülmecid Han'ın Cevabı, Orhan Gâzî'nin Sultan Olması, Sultan Murâd'ın Sağlık Tavsiyeleri başlıkları altında sunulmuştur.

“Vakıf Müessesesi

Vakıflar manevî yakınlığa, Allâh'ın rızâsına nail olmak gibi hâlis niyet ile yapılır. Vakıfların en fazîletlisi; en çok ihtiyaç duyulan, devamlı ve en faydalı olanıdır.

Yardımlaşma ve dayanışma dîni olan İslâm'da vakıfların gayesi beşeriyetin ihtiyaçlarını kolaylaştırmak, insanlığa ve umumun refâhına hizmettir. Hastalar için hastahaneler, fakirler, yolcular için aşhaneler, ilim talebeleri için ikâmetgahlar bina edilmiş, âlimler, talebeler, hacılar, yolda kalmışlar, evlenecekler için nakdî yardımlarda bulunan vakıflar ve daha niceleri kurulmuş; hâsılı cemiyetin zayıf haldeki her unsuru için bir devâ vücûda getirilmeye çalışılmıştır.

Geçmiş kavimler arasında pek az da olsa bazı vakıflar vücûda getirilmiştir. Husûsiyle İbrahim aleyhisselâma aid olub “Halilürrahman evkaflı” adı verilen vakıflar, hâlâ Arabistanda mevcuttur. Fakat vakıfların asıl mükemmel hâle gelmesi ancak İslâm ile mümkün olmuştur. Resûlullâh Efendimiz (s.a.v.), Medine-i Münevvere'deki yedi adet akarını vasiyet yoluyla mü'minlerin fakirlerine vakıf buyurmuşlardı.

Ashâb-ı Kirâm da birçok vakıflar vücûda getirmişlerdir. Hz. Câbir (r.a.), demiştir ki: “Ben muhacirlerden ve Ensar'dan mal sahibi ve gücü yettiği halde vakıf yaparak sadaka vermeyen hiç bir zat bilmiyorum.”

Bilhassa Hz. Ömer (r.a.), Hayberde mâlik olduğu Kasım adındaki pek kıymetli bir hurmalığını, Resûlullâh'ın tavsiyeleri üzerine vakfetmişlerdi. Hazret-i Ebûbekr'in, Hz. Osman ile Hz. Ali'nin de vakıfları vardır. Radyallahu anhüm. Hulefâ-i Râsîdin'den sonra Emevîler, Abbasîler, Selçuklular ve diğer İslâm sultanları ve bilhassa Osmanlılar tarafından pek çok, pek mühim şeyler vakfedilmiş, pek muazzam hayır müesseseleri vücûda getirilmiştir.

Müslümanlar, yapmış oldukları bu hayırlı müesseseler ile sırf Hak Tealâ'nın rızasını gözetmişler medeniyetin yükseltilmesini, insanların ihtiyaçlarını azaltmaya çalışmayı mukaddes bir vazife bilmişlerdir. Bu da mensub oldukları kudsî dinin kendilerine vermiş olduğu yüce bir itikadın neticesidir.”
(Fazilet Takvimi 14.05.2012 tarihli yaprağın arkası)

4. 2. 5. Saatli Maarif Takvimi İçerik Analizi

Saatli Maarif Takvimi incelendiğinde İslam Tarihinin oldukça az, İnkılap tarihi konularının ise çok geniş yer kapladığı görülüyor. Takvimde yer verilen konular 2011 ve 2012 yıllarında değişim göstermemiştir. 632-1993 yılları arasında meydana gelen gelişmeler takvimde yer almıştır.

Tablo 22

Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki İslam Tarihi Konuları

İslam Tarihi Kronolojisi	2011	2012
Peygamberimizin vefatı (632)	x	x
Hz. Ebu Bekir'in halife seçilmesi (632)	x	x
Hz. Ali'nin vefatı (661)	x	x
Toplam: 3	3	3

Tablo 22'de görüldüğü gibi Saatli Maarif Takviminde İslam Tarihi sadece Peygamberimizin vefatı , Hz. Ebu Bekir'in halife seçilmesi, Hz. Ali'nin vefatı olmak üzere üç gün yer almıştır.

“Peygamberimizin vefatı (632)”

“Hz. Ebu Bekir'in halife seçilmesi (632)”

“Hz. Ali'nin vefatı (661)”

Tablo 23

Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları

Anadolu ve Osmanlı Tarihi	2011	2012
İbn-i Sina'nın doğumu (980-1037)	x	x
Malazgirt Zaferi (1071)	x	x
Türk Deniz Kuvvetleri'nin kuruluşu (1090)	x	x
Mevlana'nın doğumu (1207)	x	x

Hız. Mevlana'nın vefatı (1273)	x	x
Bursa'nın fethi (1326)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u fethi (1453)	x	x
İstanbul'da belediyeçilik tarihi başladı (1453)	x	x
İstanbul üniversitesi Darülfünun kuruldu (1453)	x	x
Fatih Sultan Mehmed Han'ın vefatı (1481)	x	x
Musevilerin Türkiye'ye gelişi (1492)	x	x
Preveze zaferi (1538)	x	x
Kıbrıs'ın fethi (1571)	x	x
Mimar Sinan'ın ölümü (1588)	x	x
Sultanahmed Camii ibadete açıldı (1617)	x	x
Şair Nefi'nin vefatı(1635)	x	x
Türkiye'de ilk kitabın basılması (1727)	x	x
Matbaanın Türkiye'ye girişi (1729)	x	x
Uzun Mehmed'in kömürü bulması (1829)	x	x
Jandarma Teşkilatının kuruluşu (1839)	x	x
Posta Nezareti (PTT)'nin kurulması (1840)	x	x
Emniyet Teşkilâtı'nın kuruluşu (1845)	x	x
Türkiye'de zirai eğitim (1846)	x	x
Öğretmen okullarının ilk kuruluşu (1848)	x	x
Türkiye'de ilk telgraf haberleşmesi (1855)	x	x
Sayıştay'ın kuruluşu (1862)	x	x
İstanbul Galata Tüneli'nin açılışı (1875)	x	x
Atatürk'ün doğum günü (1881)	x	x
Türk Denizaltı Filosu'nun kuruluşu (1886)	x	x
Atatürk İstanbul'da Harp Okulu'na girdi (1899)	x	x
Atatürk Kurmay yüzbaşı olarak okulu bitirdi (1905)	x	x
Toplam: 31	31	31

Tablo 23'te görüldüğü gibi, Anadolu ve Osmanlı Tarihi ile alakalı konulara ayrıntıya girilmeden genel bir yaklaşımla değinilmiştir. Malazgirt Zaferi, Bursa'nın Fethi, Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u Fethi, Preveze Zaferi, Kıbrıs'ın fethi, Posta Nezareti (PTT)'nin kurulması gibi.

“Fatih Sultan Mehmed Han'ın İstanbul'u fethi (1453)”

“Mimar Sinan'ın ölümü (1588)”

“Matbaanın Türkiye'ye girişi (1729)”

Tablo 24

Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki İnkılap Tarihi Konuları

İnkılap Tarihi Kronolojisi	2011	2012
31 Mart Vak'ası (1909)	x	x
Hava Kuvvetleri'nin kuruluşu (1911)	x	x
Edirne'nin kurtuluşu (1913)	x	x

Atatürk, Bükreş, Belgrad, Çetine ateşemiliteri ve yarbay oldu (1914)	x	x
Birinci Dünya Savaşı (1914)	x	x
Çanakkale Zaferi (1915)	x	x
Müttefiklerin Çanakkale çıkarması (1915)	x	x
Atatürk Kocaçimentepe’de düşman taarruzunu durdurdu (1915)	x	x
Anafartalar çıkarması (1915)	x	x
Çanakkale’de birinci Anafartalar Zaferi (1915)	x	x
Conk Bayırı Zaferi (1915)	x	x
Atatürk Edirne’den Diyarbakır’a hareket etti (1916)	x	x
Bitlis’in kurtuluşu (1916)	x	x
Muş’un kurtuluşu (1917)	x	x
Erzincan’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Gümüşhane’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Bayburt ve Ahlat’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Trabzon’un kurtuluşu (1918)	x	x
Sürmene ve İspir’in kurtuluşları (1918)	x	x
Of’un kurtuluşu (1918)	x	x
Rize’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Erzurum’un kurtuluşu (1918)	x	x
Oltu’nun kurtuluşu (1918)	x	x
Erciş’in kurtuluşu (1918)	x	x
Van’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Hakkari’nin kurtuluşu (1918)	x	x
Muş’un kurtuluşu (1918)	x	x
Ağrı’nın kuruluşu (1918)	x	x
Kars ve Ardahan’ın kurtuluşu (1918)	x	x
Atatürk Halep’in kuzeyindeki düşman taarruzunu durdurdu (1918)	x	x
Hakkari’nin kurtuluşu (1919)	x	x
Atatürk, Bandırma vapuru ile İstanbul’dan Samsun’a hareket etti (1919)	x	x
Atatürk’ün Samsun’a çıkışı (1919)	x	x
Atatürk’ün Havza’ya gidişinin yıldönümü (1919)	x	x
Atatürk’ün Amasya’ya gidişi (1919)	x	x
Amasya Genelgesi’nin yayınlanması (1919)	x	x
Atatürk askerlikten ve müfettişlikten istifa etti (1919)	x	x
Atatürk’ün Erzurum’a gidişi (1919)	x	x
Erzurum kongresi (1919)	x	x
Sivas kongresi (1919)	x	x
Atatürk’ün Ankara’ya gelişi (1919)	x	x
Kahramanmaraş’ın kurtuluşu (1920)	x	x
İstanbul’un işgali (1920)	x	x
Atatürk Türkiye yurtseverlerini Ankara’ya çağırdı (1920)	x	x
Anadolu Ajansı kuruldu (1920)	x	x
Şanlıurfa’nın kurtuluşu (1920)	x	x
TBMM’nin açılışı (1920)	x	x
Kozan’ın kurtuluşu (1920)	x	x

Birecik'in kurtuluşu (1920)	X	X
Kars'ın kurtuluşu (1920)	X	X
Mardin'in kurtuluşu (1920)	X	X
Birinci İnönü Zaferi (1921)	X	X
Antep'e "Gazi" Unvanı'nın verilmesi (1921)	X	X
Posof'un kurtuluşu (1921)	X	X
Artvin'in kurtuluşu (1921)	X	X
İstiklal Marşı'nın TBMM'de kabulü (1921)	X	X
İkinci İnönü Zaferi (1921)	X	X
Zonguldak ve Karadeniz Ereğlisi'nin kurtuluşu (1921)	X	X
Adapazarı'nın kurtuluşu (1921)	X	X
Sapanca'nın kurtuluşu (1921)	X	X
Karamürsel'in kurtuluşu (1921)	X	X
Atatürk'ün başkomutan olması (1921)	X	X
Sakarya Meydan Muharebesi (1921)	X	X
Sakarya Zaferi (1921)	X	X
Kars Antlaşması (1921)	X	X
Kilis'in kurtuluşu (1921)	X	X
Gaziantep'in kurtuluşu (1921)	X	X
Tarsus'un kurtuluşu (1921)	X	X
Himaye-i Etfal Cemiyeti (çocuk esirgeme kurumu)'nin kuruluşu (1921)	X	X
Atatürk Polatlı'da Başkomutan sıfatıyla ordunun başına geçti (1921)	X	X
Mustafa Kemal Paşaya Mareşallik ve Gazilik rütbesinin verilmesi (1921)	X	X
Adana, Ceyhan ve İçel'in kurtuluşu (1922)	X	X
Osmaniye'nin kurtuluşu (1922)	X	X
Dört Yol'un kurtuluşu (1922)	X	X
İzmit'in kurtuluşu (1922)	X	X
Yalova'nın kurtuluşu (1922)	X	X
Büyük Taarruz'un başlaması (1922)	X	X
Afyon'un kurtuluşu (1922)	X	X
Kütahya'nın kurtuluşu (1922)	X	X
Mersin'in kurtuluşu (1922)	X	X
Uşak'ın kurtuluşu (1922)	X	X
Eskişehir'in kurtuluşu (1922)	X	X
Aydın'ın kurtuluşu (1922)	X	X
Burhaniye, Kemalpaşa, Selçuk ve Manisa'nın kurtuluşu (1922)	X	X
İzmir, Bornova, Menemen, Edremit ve Orhaneli'nin kurtuluşu (1922)	X	X
Mudanya, Urla ve Kırkağaç'ın kurtuluşu (1922)	X	X
Soma'nın kurtuluşu (1922)	X	X
Bergama, Dikili, Manyas ve Mustafakemalpaşa'nın kurtuluşu (1922)	X	X
Ayvalık'ın kurtuluşu (1922)	X	X
Çeşme'nin kurtuluşu (1922)	X	X

Bandırma'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Erdek, Biga'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Bozcaada, Bayramiç, Mihalıççık, Sivrihisar'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Ezine'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bolvadin'in kurtuluşu (1922)	x	x
Mudanya Konferansı (1922)	x	x
Şile'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Çatalca'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Mudanya Konferansı ve Mudanya Mütakeresi (1922)	x	x
Çorlu ve Silivri'nin kurtuluşları (1922)	x	x
Lüleburgaz ve Pınarhisar'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Kırklareli ve Babaeski'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Tekirdağ'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Hayrabolu ve Kozan'ın kurtuluşu (1922)	x	x
Mürefte'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Şarköy ve Uzunköprü'nün kurtuluşu (1922)	x	x
Kavaklı ve Keşan'ın kurtuluşu (1922)	x	x
İpsala'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Havsa'nın kurtuluşu (1922)	x	x
Edirne'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Maydosun kurtuluşu (1922)	x	x
Dursunbey, Sındırgı, Ödemiş, Emet Tavşanlı, Eşme'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bigadiç, Bozüyük, Söğüt, Buldan, Tire, Simav, Kula ve Sarıgöl'ün kurtuluşu (1922)	x	x
Kuyucak Nazilli Sultanhisar, Susurluk, Pazaryeri, Alaşehir, Gördes ve Salihli'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bilecik, Balıkesir, Gönen, Savaştepe, İnegöl, Yenişehir, Akhisar, Bayındır, Köşk ve Söke'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Bursa, Gemlik, Umurbey, Foça, Seferihisar, Güzelbahçe'nin kurtuluşu (1922)	x	x
Lozan Antlaşması (1923)	x	x
İşgalci Fransız ve İngilizlerin İstanbul'u boşaltması (1923)	x	x
Ordumuz Üsküdar'a girdi (1923)	x	x
İstanbul ve Çanakkale'nin kurtuluşu (1923)	x	x
Ankara'nın başkent olması (1923)	x	x
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu (1923)	x	x
Atatürk'ün Mersin'e gidişi (1923)	x	x
Atatürk'ün Balıkesir'e gelişi (1923)	x	x
Atatürk'ün Adana'ya gidişi (1923)	x	x
Ziya Gökalp'in ölümü (1924)	x	x
Hilafet'in kaldırılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü (1924)	x	x
Türk Hava Kurumunun kuruluşu (1925)	x	x
Kahramanmaraş'a İstiklal madalyası verildi (1925)	x	x
Şapka devrimi (1925)	x	x
Atatürk'ün Manisa'ya gidişi (1926)	x	x
Türk Medeni Kanunu'nun kabulü (1926)	x	x

Kabotaj hakkının kazanılması (1926)	x	x
Atatürk'ün Nutuk eserini okumaya başlaması (1927)	x	x
Atatürk'ün Kurtuluş savaşından sonra İstanbul'a ilk gelişi (1927)	x	x
Sivil Savunma kuruldu (1928)	x	x
Latin Harflerinin kabulü (1928)	x	x
Anayasa'dan Laiklikle bağdaşmayan bazı terimlerin çıkarılması (1928)	x	x
Atatürk 3. kez cumhurbaşkanı seçildi (1931)	x	x
Atatürk'ün Denizli'ye gidişi (1931)	x	x
Atatürk Ankara'da 1. Türk tarih kongresini topladı (1932)	x	x
Türkiye milletler cemiyetine üye oldu (1932)	x	x
Türk Dil Kurumunun kuruluşu (1932)	x	x
Türk Dil Kurultayı toplandı (1932)	x	x
Türk Hava Yollarının kuruluşu (1933)	x	x
Atatürk'ün Bolu'ya gidişi (1934)	x	x
Soyadı Kanunu çıktı (1934)	x	x
Türk kadınının siyasi hakları (1935)	x	x
Montreux Boğazlar Antlaşması'nın imzalanması (1936)	x	x
Mehmet Akif Ersoy'un vefatı (1936)	x	x
Atatürk'ün Elazığ'a gelişi (1937)	x	x
İskenderun'un kurtuluşu (1938)	x	x
Atatürk'ün ölüm günü (1938)	x	x
Atatürk'ün naaşının Etnografya Müzesi'ne gelişi (1938)	x	x
Hatay'ın anavatanına katılması (1939)	x	x
Köy Enstitüleri Kanunu kabul edildi (1940)	x	x
General Kazım Karabekir'in vefatı (1948)	x	x
Mareşal Fevzi Çakmak'ın vefatı (1950)	x	x
Kunuri Savaşı (1950)	x	x
Türkiye NATO'ya girdi (1952)	x	x
Anayasa mahkemesinin kuruluşunun 50. yıldönümü (1961)	x	x
Cemal Gürsel'in vefatı (1966)	x	x
Maraş'a "Kahraman" unvanı'nın verilmesi (1973)	x	x
İsmet İnönü'nün vefatı (1973)	x	x
İkinci Kıbrıs Harekatı (1974)	x	x
İkinci Türkiye İktisat Kongresi (1981)	x	x
5. cumhurbaşkanı Cevdet Sunay vefat etti (1899-1982)	x	x
Urfa'ya Şanlıurfa adı verildi (1984)	x	x
FSM köprüsü temeli atıldı (1985)	x	x
Celal Bayar vefat etti (1986)	x	x
Doğu-Batı Almanya'nın birleşmesi (1990)	x	x
Uğur Mumcu vefat etti (Suikaste uğradı) (1993)	x	x
Turgut Özal'ın ölümü (1993)	x	x
Toplam: 173	173	173

Tablo 24'de yer verilen, Saatli Maarif Takvimi'nin İnkılap Tarihi ile alakalı değindiği konular daha çok Atatürk kronolojisi şeklinde sunulmuştur.

- “Atatürk, Bükreş, Belgrad, Çetine ateşemiliteri ve yarbay oldu (1914)”
- “Atatürk Kocaçimentepe’de düşman taarruzunu durdurdu (1915)”
- “Conk Bayırı Zaferi (1915)”
- “Atatürk Edirne’den Diyarbakır’a hareket etti (1916)”
- “Atatürk Halepin kuzeyindeki düşman taarruzunu durdurdu (1918)”
- “Atatürk, Bandırma vapuru ile İstanbul’dan Samsun’a hareket etti (1919)”
- “Atatürk’ün Havza’ya gidişinin yıldönümü (1919)”
- “Amasya Genelgesi’nin yayınlanması (1919)”
- “Atatürk’ün Ankara’ya gelişi (1919)”
- “TBMM’nin açılışı (1920)”
- “Atatürk’ün başkomutan olması (1921)”
- “Atatürk Polatlı’da Başkomutan sıfatıyla ordunun başına geçti (1921)”
- “Büyük Taarruz’un başlaması (1922)”
- “Hilafet’in kaldırılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu’nun kabulü(1924)”
- “Atatürk Ankara’da 1. Türk tarih kongresini topladı (1932)”
- “Atatürk’ün ölüm günü (1938)”
- “Atatürk’ün naşının Etnografya Müzesi’ne gelişi (1938)”

Takvimde yer verilen Atatürk sonrası gelişmelerden bazıları ise;

- “Hatay’ın anavatana katılması (1939)”
- “Köy Enstitüleri kanunu kabul edildi (1940)”
- “General Kazım Karabekir’in vefatı (1948)”
- “Maraş’a “Kahraman” unvanı’nın verilmesi (1973)”
- “İkinci Kıbrıs Harekâtı (1974)” şeklinde sunulmuştur.

Tablo 25

Saatli Maarif Takvimi İçeriğindeki Dünya Tarihi Konuları

Dünya Tarihi Kronolojisi	2011	2012
Amerika’nın Keşfi (1492)	x	x
ABD’nin kuruluşu (1776)	x	x
Fransız İhtilali (1789)	x	x
2. Dünya Harbi’nin başlaması (1939)	x	x
İlk atom bombası Hiroşima’ya atıldı (1945)	x	x
Birleşmiş Milletler (BM) kuruldu (1945)	x	x
İnsan Hakları Beyannamesi’nin yayınlanması (1948)	x	x
NATO kuruldu (1949)	x	x

Kore Savaşı'nın başlaması (1950)	x	x
Avrupa Ekonomi Topluluğunun kuruluşu (1957)	x	x
İnsanoğlu'nun Ay'a ayak basması (1969)	x	x
Kuzey Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kuruluşu (1975)	x	x
KKTC'nin kuruluşu (1983)	x	x
(Irak) Körfez Savaşı başladı (1991)	x	x
Toplam:14	14	14

Tablo 25'te ise takvimde yer verilen Dünya Tarihi konuları görülmektedir, Amerika'nın keşfi, ABD'nin kuruluşu, Fransız İhtilâli, İnsan Hakları Beyannamesi'nin yayınlanması, Avrupa Ekonomi Topluluğunun kuruluşu, (Irak) Körfez Savaşı başlaması bu konulardan bazılarıdır. Konuların sunumu ise aşağıdaki gibidir.

“ABD'nin kuruluşu (1776)”

“Fransız İhtilâli (1789)”

“2. Dünya Harbi'nin başlaması (1939) ”

“Kore Savaşı'nın başlaması (1950) ”

“Avrupa Ekonomi Topluluğunun kuruluşu (1957) ”

“İnsanoğlu'nun Ay'a ayak basması (1969) ”

Tablo 26

Saatli Maarif Takvimi İçeriği Konu Miktarı

Konular / Yıllar	2011	2012
İslam Tarihi Konuları	3	3
Anadolu ve Osmanlı Tarihi Konuları	31	31
İnkılâp Tarihi Konuları	173	173
Dünya Tarihi konuları	14	14
TOPLAM	221	221

2011 ve 2012 takvimlerinin yapraklarının arkasında yer alan konular ise genellikle aynı olmakla beraber, her gün yaprağın önünde yer alan konuyla ilgili açıklamalar şeklindedir.

“Erzurum Kongresi

7 Ağustos 1919'da 14 gün önce başlamış olan Erzurum Kongresi, vatanın bölünmezliği işgale karşı İstanbul hükümetinin işlevsizliği dolayısıyla geçici olarak hükümet kurulması ve her türlü mandacılığın reddedilmesi gibi kararlar alınarak bitirilmiş oldu.

Günün Tarihi: 6 yıl önce bugün (7 Ağustos 2005)Dünyaca ünlü Küba'lı müzisyen İbrahim Ferrer son yolculuğuna uğurlandı.

Günün Tarihi: 47 yıl önce bugün (7 Ağustos 1964) A.B.D. Kongresi, Kuzey Vietnam gemilerinin iki A.B.D. destroyerine ateş açması üzerine Vietnem'a harekât düzenleme kararı aldı. Böylece Vietnam Savaşı başladı.

Günün Tarihi: 70 yıl önce bugün (7 Ağustos 1941) Nobel ödüllü Hintli şair Rabindranath Tagor öldü.”
(Saatli Maarif Takvimi 07.08.2011 tarihli yaprağın arkası)

“Ankara Antlaşması

91 yıl önce bugün (20 Ekim 1927) Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk, CHP'nin ikinci kurultayında 15 Ekim günü okumaya başladığı tarihi nutkunu bitirmişti. Gazi bu nutkunda Türk Gençlerine şöyle seslenmişti

“Ey Türk İstikbalinin evladı! İşte bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen: Türk İstiklal ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.”

Günün Tarihi: 72 yıl önce bugün (20 Ekim 1940) Türkiye’de üçüncü kez nüfus sayımı yapılmıştı. Sonuç 17 milyon, 895 bin, 901.

Günün Tarihi: 50 yıl önce bugün (20 Ekim 1962) Kastamonu Şeker Fabrikası törenle açılıp üretime başladı.”
(Saatli Maarif Takvimi 20.10.2012 tarihli yaprağın arkası)

4. 3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Bulgu ve Yorumlar

4.3.1. Duvar Takvimi Kullanan Kişilerin Duvar Takvimi İle İlgili Görüş ve Düşünceleri

Duvar takvimi kullanıcılarına yönelik hazırlanan ankette öncelikle cinsiyet, yaş eğitim durumu ve meslek olmak üzere katılımcıların kişisel özelliklerini öğrenmeye yönelik sorular, ardından duvar takvimi kullanımına yönelik açık uçlu sorular kullanılmıştır. Anketler yorulmanırken katılımcıların verdiği cevapların örnek olarak doğrudan kullanılması uygun görülmüştür.

Ankete katılan kişilerin yaşları 16-82 yaş arasındadır. Katılımcıların cinsiyeti hususunda bir denge sağlanmaya çalışılmıştır. Anketin uygulanması sonucunda 16-19 yaş, 20-40 yaş, 41 ve üstü yaş olmak üzere üç grup katılımcı oluşmuştur. Bu kişilerin

eğitim seviyeleri okuryazar, ilköğretim, lise, üniversite, lisansüstü yelpazesinde dağılım gösterir. Henüz lise öğrencisi olan 10 katılımcı dışında 20-39 yaş arası katılımcıların çoğu üniversite mezunu, 40 yaş ve üstü katılımcıların ise daha çok lise mezunu olduğu görülmüştür. Duvar takvimi kullanımında katılımcıların; öğrenci, ev hanımı, esnaf, öğretmen, mühendis, diş hekimi ya da emekli olmalarının farklılık yaratacak bir etkisinin olmadığı görülmüştür.

1. soru olan Duvar takvimi kullanıyor musunuz? sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu “Evet” yanıtını vermiştir.

2. soru olan Hangi duvar takvimini kullanıyorsunuz? sorusuna katılımcıların verdiği cevaplar farklı olmakla beraber takvimlere göre verilen cevaplar aşağıdaki gibidir:

Diyanet Takvimi: 15 kişi

Semerkand Takvimi: 10 kişi

Türkiye Takvimi: 3 kişi

Fazilet Takvimi: 3 kişi

Saatli Maarif Takvimi: 3 kişi

Diğer takvimler: 2 kişi

Katılımcı sayısı ile tercih edilen takvim sayısının eşit çıkmamasının sebebi birden fazla takvimin kullanılmasıdır.

3. soru olan Duvar takvimini nereden edindiniz? sorusuna çoğunlukla verilen yanıt; “çeşitli iş yeri ve firmaların hediyesi” şeklindedir. Daha sonra “camiden”, “gazeteden”, “kırtasiyeden” cevapları verilmiş, iş yeri sahibi bir katılımcı ise “kendim bastırdım” cevabını vermiştir.

4. soru olan Duvar takvimini evinizde/iş yerinizde nereye asıyorsunuz? sorusuna ev ve işyerinde sürekli göz önünde bulunan yerler cevap olarak verilmiştir. Bayan katılımcıların takvimi en çok duvarda, bay katılımcıların ise iş yerlerinde ve çalışma masalarının üzerinde bulundurdıkları, ayrıca evin oturma salonunda da duvar takvimi bulundurdıkları cevap olarak alınmıştır.

5. soru olan Duvar takvimini her gün tekip ediyor musunuz? sorusuna 16-19 yaş grubu katılımcıların 4’ü “hayır”, 2’si “arasıra”, 1’i “genelde”, 2’si “evet”, 1’i “kesinlikle” cevabını vermiştir. 20-40 yaş arası katılımcıların cevapları; “her gün”, “sıklıkla”, “toplu halde koparıp okuyorum” şeklinde olmuştur. 20-40 yaş arası katılımcıların verdikleri cevaplardan en ilgi çeken “Merakımdan her gün bakarım.” Şeklindedir. 40 yaş ve üstü katılımcıların cevapları ise çoğunlukla “her gün” ve

“sıklıkla” olurken, özellikle bir katılımcının cevabı “Evet, o benim günlük gazetem. Her gün okumadan güne başlamam.” Şeklinde olup oldukça dikkat çekicidir.

6. soru olan Duvar takviminin yapraklarını kim koparıyor? sorusuna “kendim”, “eşim ve ben”, “ailedeki herkes”, “aile büyüklerimiz” şeklinde cevaplar verilmiştir.

7. soru olan Takvim yapraklarında en çok hangi alanı okuyorsunuz? sorusuna hemen tüm katılımcılar “o gün ne olmuş kısmı” şeklinde cevap vermişlerdir. Bu cevabun yanında dini bilgiler, belirli gün ve haftalar, fıkralar, günün yemeği, bilmece ve bulmacalar cevapları da eklenmiştir.

8. soru olan Takvimden edindiğiniz bilgileri günlük yaşamınızda kullanıyor musunuz? sorusuna verilen cevaplarla katılımcıların takvimlerden edindikleri bilgileri başkalarıyla pek paylaşmadıklarını fakat yeri geldiğinde faydalı olacak şekilde öğrendikleri bilgileri kullandıkları sonucuna varılmıştır. 16-19 yaş grubu katılımcıların 5’i “hayır” cevabını verirken, diğerleri “Tarih dersinde bazen aklıma geliyor”, Belirli günler ve haftaları okulda kutladık. Tören yaptık”, “İhtiyaç oldukça kullanıyorum” cevaplarını vermişlerdir. 20-40 yaş grubu ve 40 yaş ve üzeri grubu katılımcılar yaralı buldukları bilgileri yeri geldiği zaman kullandıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların bazı cevapları ise “Bazı kıssaları günlük hayatımda benzer olaylarda anlatarak değerlendiriyorum. Tarihkonularında kendimi bilgilenmiş hissediyorum.”, “Günün tarihini okuduğumda o güne gidiyorum, gözümde canlandırmaya çalışıyorum, acaba o gün hava bugünkü gibi miydi?, İnsanların kıyafetleri nasıldı? diye düşünüyorum” şeklindedir.

9. soru olan Sizce duvar takvimlerinin diğer takvimlerden farkı nedir? sorusuna verilen cevaplara göre, diğer takvimlerden farklı ve nostaljik olmasının kullanımında etkili olduğunu görüyoruz. Katılımcıların büyük çoğunluğunun hemfikir olduğu konu ise duvar takvimlerinin bilgilendirici yönü ve verilen bilgilerin daha güvenilir olması. Ayrıca geçmişte yaşanan olayların günü gününe öğrenebilme imkanı da duvar takvimi kullanıcılarının tercihini bu yönde kullanmasında etkili.

10. soru olan Duvar takvimlerinde yer almasını istediğiniz başka bölümler ve bilgiler var mı? sorusuna ise 16-19 yaş arası katılımcılar, çeşitli derslerle ilgili formülleri takvimde görmek isterken, yetişkinler genellikle “yeterli” cevabını vermiştir. Fıkralar, pratik ve ilginç bilgiler, rekorlar, bilim ve sağlıkla ilgili bölümlerin genişletilmesini isteyen katılımcılar da olmuştur. Ayrıca katılımcılardan bazıları bilgisayar ve cep telefonlarında da internet bağlantısı olmaksızın takvimleri kullanabilmek istediklerini belirtmişlerdir.

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma bulguları doğrultusunda elde edilen sonuçlar ve öneriler üzerinde durulmuştur.

5. 1. SONUÇ

Bu tez çalışmasında “Yaygın tarih eğitimi aracı olarak duvar takvimleri nasıl üretilmektedir, içerikleri değişkenlik gösterir mi ve kullanım biçimleri nelerdir? problemine cevap aranmıştır. Araştırmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada Saatli Maarif Takvimi, Semerkant Takvimi, Diyanet Takvimi, Fazilet Takvimi ve Türkiye Takvimi incelenmiş, ayrıca duvar takvimi kullanımı ile ilgili alt probleme yönelik yönelik Balıkesir ili Edremit ilçesi ve Çankırı ili Merkez ilçesinde toplam 30 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre;

- Duvar takvimlerinin üretim sürecine yönelik takvim üreticileri ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda, duvar takvimlerinin üretiminin aşamalar halinde gerçekleştiği görülmüştür. Fakat verilen bilgilerde çeşitli zaman, kavram ve ifade hataları dikkat çekmiştir.
- Yapılan içerik analizi sonucunda duvar takvimlerinde yer verilen tarih bilgilerinde yıllar arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmemiştir.
- İncelenen takvimler arasında, yer verilen konular bakımından, genelde belli başlı konulara, her takvimde eşit şekilde yer verilmesinin yanında, her takvim kendi tarih görüşüne göre farklı alanlarda ayrıntılara değinmişlerdir.
- Ankete katılan takvim kullanıcılarının görüşleri doğrultusunda; takvimlerin elde edilmesinin kolaylığı, uygun fiyatı ve çoğu zaman firmalar tarafından ücretsiz olarak halka sunulması bir yaygın eğitim aracı olarak duvar takvimlerinin her evde bulunmasını mümkün kılmaktadır.
- Duvar takvimlerinde yer alan tarih bilgilerinin, kısa fakat açıklayıcı şekilde sunumu ve takvim yaprağını okuyan kişinin ilgisine göre çeşitli bölümlerin bulunması duvar takvimi kullananların bilgiye kolayca erişmesini sağlamaktadır.

- Duvar takvimleri için günler baz alınarak hazırlanmış ve farklı şekilde dizayn edilmiş tarih şeritleri denebilir. Bu sayede duvar takvimi olayları günlük olarak okuyucuya sunduğundan, kişinin tarih bilgilerini yaşadığı gün ile bağlantı kurarak anlamlandırmasının kolaylaştığı sonucuna varılmıştır.

Bu araştırma ile elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda yaygın tarih eğitiminde, tarih bilgilerinin kişilere sunumu konusunda duvar takvimlerinin kullanışlılığı ve önemi ortaya çıkmıştır.

5. 2. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında ileri sürülebilecek öneriler aşağıdaki gibidir:

Duvar takvimlerindeki çeşitli hataların ortaya çıkarılmasına yönelik araştırmalar yapılması ve hataların düzeltilmesine yönelik çalışmalar yapılması önerilir. Bu hatalardan birkaç örnek vermek gerekirse “Osmanlı’da matbaanın kuruluşu; Vâî Mehmed Efendi’nin Sıhâh-ı Cevherî (Vankulu) Lügatı’nın basılması (1729)” şeklinde verilen bilgi de “Vani Mehmed’in, İsmail Cevheri’nin Sıhah-ı Cevheri adlı lugatının çevirisi olan “Van Kulu Lagatı” nı bastığı söylenmelidir. İllerimizin kurtuluş tarihleri tekrar incelenerek hatalar düzeltilmelidir. “Uğur Mumcu vefat etti” ifadesi yerine “Uğur Mumcu suikaste uğradı”, “Uğur Mumcu uğradığı suikast sonucu hayatını kaybetti” şeklinde ifadeler kullanılmalıdır. Takvimlerde özellikle “fetih” kavramının kullanımında hatalara rastlanmaktadır.

Duvar takvimleri sadece yaygın tarih eğitiminde değil örgün eğitimde de eğitime yardımcı bir araç olarak kullanılabilir. Örgün eğitime uygun halde hazırlandığında öğrencilerin geçmiş ve bugün arasında bağ kurmasına ve tarih üzerine düşünmesine yardımcı olabilir.

Duvar takvimleri her ne kadar yaygın olarak kullanılsa da genç kuşağın da bilgiye ulaşma aracı olarak duvar takvimi kullanımına yönlendirilmesi, bu sebeple duvar takvimi üreticilerinin gençlere hitap edecek şekilde düzenlemeler yapmaları önerilir.

Duvar takvimi kullanımı ile ilgili ankete katılan kişilerin, duvar takvimlerinin teknolojiye ayak uydurmasına yönelik önerileri olmuştur. Kişilerin, duvar takvimlerini,

cep telefonlarında ve bilgisayarlarında kullanabilmelerini sağlayacak şekilde gerekli teknolojilerin kullanılması önerilir.

Duvar takvimlerinde yer alan konular yalnızca tarihle ilgili değildir. Takvimlerin zengin içeriği sebebi ile başka alanlarda çalışmalar yapacak araştırmacılar tarafından incelenmeye değerdir.

KAYNAKÇA

Akgür, A.N.(2000).Takvimler. *Cogito.S.22.95-100*

Arat, R.R.(1937).Türklerde tarih zaptı.İstanbul:Devlet Basımevi

Aydüz, S.(2000).Müneccim başı takvimleri ve tarihi kaynak olarak değerleri.*Cogito.22.132-144*

Aydüz, S.(1995).Osmanlı devletinde müneccimbaşılık.*İstanbul Üniversitesi Osmanlı Bilimi Araştırmaları.1.159-207).* Web: <http://www.iudergi.com/tr/index.php/oba/article/viewFile/11596/10857> adresinden 26.05.2012’de alınmıştır.

Baltacı, C.(2007). Editörden.*Tarih Bilinci Tarih ve Kültür Dergisi.1.3*

Bektaş, D.(2000).Zamanın tasarımı.*Cogito.22.192-201*

Biray, N.(2009).12 Hayvanlı Türk takvimi-zamana ve insana hükmetmek-..*Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi TAED 39 Prof. Dr. Hüseyin Ayan Özel Sayısı.671-682.* Web: <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/taed/article/view/2160/2159> adresinden 24.09.2011’de alınmıştır.

Burçak, B.(1953). Takvim ve takvimcilik.Haber Gazetesi Neşriyatı

Çakıroğlu, E.(1970).Takvim nedir?.İstanbul:Milli Eğitim Basımevi

Furat, A.Z.(2009).Yaygın din eğitiminde kitle iletişim araçlarının yeri: televizyon örneği. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi. 19.37-62

Günay, Ü.(2006).Türk dünyasında kronolojik sistemler.*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 20/1.239-272*

- Kalkan, H.(2007).Tarih bilinci ve milli tarih şuurı. *Tarih Bilinci Tarih ve Kültür Dergisi.1.27-28*
- Karasar, N.(2004).Bilimsel araştırma yöntemi.13.baskı.Ankara:Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L.(2008).Öğretimde planlama ve değerlendirme.22.baskı.Ankara:Nobel Yayın Dağıtım
- Korkmaz, S.1999.Selçuklular'da Nevruz kutlamaları.*Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.8.253-256*
- Köksal, Ü.A.1975.Kitle iletişim araçlarının yaygın eğitim açısından kullanılması konusunda bazı görüşler.*Türkiye'de Yaygın Eğitim (Seminer Tebliğleri).151-198*
- MEB, (1988).Eğitim yardımcı araçları.Çıraklık ve yaygın eğitim genel müdürlüğü-monitör geliştirme kursu ders notu.Ankara:MEB
- MEB, (2008).İlköğretim 4-8. sınıf öğretim programlarının öğrenme-öğretme süreçlerinde gazete kupürlerinden yararlanma.Ankara:MEB
- Memiş, E.(2005).Tarih metodolojisi.4.baskı.Konya:Çizgi Yayınevi
- Nizam, F.(2004).Eğitim-öğretimde kitle iletişim araçlarının kullanım olanakları ve avantajları. Akademik Bilişim Konferansı'04. Web: <http://ab.org.tr/ab04/tammetin/> adresinden 19.05.2012'de alınmıştır.
- Öngören, M.T.1975.Kamu iletişim araçlarının yaygın eğitimde kullanılması. *Türkiye'de Yaygın Eğitim (Seminer Tebliğleri).125-150*
- Sezgin, F.(2008).İslam'da Bilim ve Teknik. 2.basım. İstanbul:İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ. Yayınları

Şerifoğlu, Ö.F.(2000).Unutulmaz efsane! “1873-1969” ebüzziya takvimleri. *Cogito*.22.145-152

Türker, Ş. (1940).Takvim ve tarihi.Kayseri:Sümer Basımevi

Tezcan, M.(1972).Toplumsal yaşantımızda sinema ve halk eğitimindeki rolü.*Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*.5/3.171-204.Web: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/492/5774.pdf> adresinden 24.09.2012’de alınmıştır.

Tunç, M.(2006). Sanat eğitiminde kitle iletişim araçlarının rolü ve önemi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara

Turan, O.(2004).On iki hayvanlı türk takvimi.İstanbul:Ötüken Neşriyat

Unat, Y.(2004)İslam ve Türklerde zaman ve takvim. *Türk Dünyası, Nevruz Ansiklopedisi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.15–24.

Uras, G.2003.Milliyet.01.01.2003

Üçer, C.(2000).Türk-İslam-Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi takvimleri.*Cogito*.22.117-131

Ünsal, A.2000.Saatli maarif takvimi:gelenekçi, laik, modern... *Cogito*.22.153-159

Yüksel, A.(2010).Osmanlı’da zamanı anlamak:“Duvar takvimlerinin basım ve yayımı üzerine bazı bilgiler”.*Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 3/12.502-516. Web:http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt3/sayi12pdf/yuksel_ahmet.pdf adresinden 26.05.2012’de alınmıştır.

EKLER

EK-1

TAKVİM ÜRETİCİLERİ İÇİN HAZIRLANAN MÜLAKAT SORULARI

TAKVİM ÜRETİCİLERİ BİLGİ EDİNME SORULARI

- 1-..... Takvimi hangi tarihte basılmaya başlandı?
- 2-Takvim hazırlanırken kaç farklı aşamadan geçiliyor? Bu aşamaları ayrıntısıyla anlatır mısınız?
- 3-Takvim yapraklarında yer alan bölümler nelerdir?
- 4-Takvimdeki bilgileri hazırlarken hangi kaynakları kullanıyorsunuz?
- 5-Takvimde yer alacak bilgileri kimler, neye göre seçiyor?
- 6-Bu bilgileri kullanırken belirli bir düzen takip ediyor musunuz?
- 7-Müşteri profilinizi tarif eder misiniz?
- 8-2010 ve 2011 tirajınız kaçtır? 2012’de kaç adet takvim basmayı planlıyorsunuz?
- 9-Türkiye dışında Takvimi nerelerde basılıyor?
- 10-Takvimlerinizin fiyatı nedir?
- 11-Takvim kullanımı ile ilgili yapmış olduğunuz anketler var mı? Varsa içeriğini ve sonuçlarını bizimle paylaşır mısınız?
- 12-Size göre duvar takvimlerinin diğer takvimlerden farkı nedir?

EK-2

TAKVİM KULLANICILARI İÇİN HAZIRLANAN ANKET

ANKET FORMU

Bu anketin amacı, duvar takvimi kullanıcılarının takvimler hakkındaki görüşlerini anlamaktır.

Araştırma sayesinde elde edilecek veriler sadece akademik amaç için kullanılacak ve tamamen anonim olarak kalacaktır.

Yüksek Lisans Tezi kapsamında yapılmakta olan bu çalışmaya cevaplarınızla vereceğiniz destek için şimdiden teşekkür ederiz.

Cinsiyet : Bay ____ Bayan ____
Yaş : ____
Eğitim Durumu : ____ (okuryazar, ilköğretim, lise, üniversite, lisansüstü)
Meslek : ____

1. Duvar takvimi kullanıyor musunuz?

Evet ____

Hayır ____

2. Hangi duvar takvimini kullanıyorsunuz?

Diyanet Takvimi	____	Semerikand Takvimi	____
Fazilet Takvimi	____	Türkiye Takvimi	____
Saatli Maarif Takvimi	____	Diğerleri	____

3. Duvar takvimini nereden edindiniz?

4. Duvar takvimini evinizde/işyerinizde nereye asıyorsunuz?

5. Duvar takvimini her gün takip ediyor musunuz?

6. Duvar takviminin yapraklarını kim koparıyor?

7. Takvim yapraklarında en çok hangi alanı okuyorsunuz?

8. Takvimden edindiğiniz bilgileri günlük yaşamınızda kullanıyor musunuz?

9. Sizce duvar takvimlerinin diğer takvimlerden farkı nedir?

10. Duvar takvimlerinde yer almasını istediğiniz başka bölümler ve bilgiler var mı?

EK-3
TAKVİM YAPRAKLARINDAN ÖRNEKLER

Diyabet Takvimi Ön Yüz

DİYANET TAKVİMİ

www.diyaret.gov.tr

Hicri:

7 Safer 1433

Rumi:

19 Kânûn-ı Evvel 1427

Kasım: 85

Ay Doğuş: 11:15

Ay Batış: 0:22

1. Ay • 31 Gün • Yılın 1. Günü • Kalan Gün 365

• Yılbaşı

• Mekke'nin Fethi (M. 630)

1

OCAK 2012
PAZAR
Januar/Sonntag

"Her kim pan ve şeref istiyorsa bilsin ki, pan ve şeref bütünüyle Allah'a aittir. Güzel sözler (Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet) ancak O'na yükselir. Salih ameli de güzel sözler yükseltir. Köhükleri tuzak yapanlar var ya, onlar için şetin bir azap vardır. İşte onların tuzakı boşa çıkar."
(Fatiha, 35/10)

Şehirler	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	Şehirler	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
Şehir	Fakih: Samsun/Şang	Şehir	Fakih: Samsun/Şang	Şehir	Fakih: Samsun/Şang	Şehir	Fakih: Samsun/Şang	Şehir	Fakih: Samsun/Şang	Şehir	Fakih: Samsun/Şang	Şehir	Fakih: Samsun/Şang
Berlin	06 05	08 12	12 17	13 50	16 09	17 29	Hamburg	06 20	08 32	12 30	13 58	16 16	17 36
Braunschweig	06 16	08 23	12 28	14 03	16 21	17 41	Hannover	06 20	08 26	12 31	14 05	16 24	17 44
Bremen	06 25	08 34	12 35	14 06	16 24	17 44	Itzehoe	06 23	08 36	12 32	13 59	16 16	17 36
Chemnitz	06 04	08 06	12 19	14 00	16 19	17 39	Kiel	06 21	08 35	12 30	13 54	16 12	17 32
Cottbus	06 00	08 05	12 13	13 50	16 09	17 29	Leipzig	06 07	08 11	12 21	13 59	16 18	17 38
Dresden	06 01	08 04	12 15	13 55	16 14	17 34	Lübeck	06 19	08 31	12 28	13 54	16 12	17 32
Erfurt	06 12	08 14	12 26	14 03	16 25	17 46	Magdeburg	06 12	08 17	12 24	13 59	16 18	17 38
Flensburg	06 25	08 41	12 32	13 55	16 12	17 32	Oldenburg	06 27	08 37	12 37	14 08	16 26	17 46
Frankfurt/Oder	06 00	08 07	12 12	13 46	16 05	17 25	Osnabrück	06 26	08 33	12 38	14 12	16 31	17 51
Göttingen	06 17	08 21	12 30	14 08	16 27	17 47	Postdam	06 06	08 13	12 18	13 52	16 10	17 30

Diyanet Takvimi Arka Yüz

BESMELE

Besmele olarak adlandırılan 'Bismillahirrahmanirrahim' cümlesi, 'Esirgeyen ve bağrılayın Allah'ın adıyla başlıyorum.' demektir. Müslüman, yapacağı bütün meşru işlere bu cümleyle başlamalıdır.

Besmele, Allah'a güvenmenin, O'na teslim olmanın, O'ndan yardım dilemenin, O'na sığınmanın ifadesidir. Mü'min her hayırlı işinde sadece Allah'ın yardımına güvenir, O'nun rahmetini umar. Çünkü her şeye hayat veren Allah'tır. Her şey O'nun iradesiyle başlar ve yine O'nun iradesiyle son bulur. Her başlangıç, her hareket, her yöneliş O'nun dilemesi ve takdiriyle meydana gelir. Bu sebeple her meşru işe O'nun adını anarak başlamak, Müslümanın temel hedefi olmalıdır.

Müslüman kişi mabedine, evine, işyerine, girerken; sözüne, konuşmasına, dersine başlarken, bağında bahçesinde, bürosunda ve işyerinde çalışırken besmele-yi tetennüm etmeli, onu bir hayat tarzı haline getirmelidir.

Allah, işine besmeleyle başlayanların işini kolaylaştırır. Besmelesiz başlanan iş-ten beklenen sonucu elde etmek zorlaşır. Sevgili Peygamberimiz, 'Besmele ile başlanmayan her önemli iş sonuçsuz kalır.' (Feyzu'l-Kadı, V/13) buyurmakla bizle-ri bu konuda uyarmıştır.

ÖZLÜ SÖZ

*Şefkat ve merhamette güneş gibi ol, başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol, cömertlikte ve yardım etmede akarsu gibi ol, biddet ve asabiyette ölü gibi ol, tevazu ve alçak gönüllü-
lükte toprak gibi ol, ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol. (Mevlana)*

Sevgi-Mahmut Kaya'nın Kuvvetli Yür. ve Ben. A.Ş. T.C. 0112) 527 26 90

FÂTİHA SÜRESİ

Mekke döneminde inmiştir. Yedi ayettir. Kur'an-ı Kerim'in ilk süresi olduğu için "başlan-gıç" anlamına gelen "Fâtiha" adını almıştır.

Kur'an'ın içerdigi esaslar öz olarak Fâtiha'da vardır. Zira övgü ve yüceltmeye layık bir tek Allah'ın varlığı, onun haki-miyeti, tek mabut oluşu, kulbu-ğun ancak ona yapıp ondan yardım isteneceği, bu sürede özlü bir şekilde ifade edilir.

Fâtiha süresi aynı zamanda baştan sona eşsiz güzellikte bir dua, bir yakarıştır.

Semerkand Takvimi Ön Yüz

1

OCAK

Micri:
7 Safer 1433
Rumi:
13 K. Evvel 1427
Nasim: 55
1. Ay / 31 Gün
Yılın 1. Günü
Kalan 365 Gün

PAZAR

SEMERKAND 2012

- Milâdî Yılbaşı
- Mekke-i Mükerrreme'nin Fethi (630)

*İlme çalışınız. Ezber zorunuza
gidiyorsa yazınız ve evinize
gönderiniz.*

Hz. Hasan (r.a)

VAKİT	İSTANBUL	BALIKESİR	BİLECİK
İMSAK	05 48	05 51	05 43
GÜNEŞ	07 22	07 22	07 15
ÖĞLE	12 14	12 19	12 10
İKİNDİ	14 32	14 40	14 30
AKŞAM	16 54	17 03	16 53
YATSI	18 21	18 27	18 18

İller	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
Adıyaman	05 06	06 35	11 37	14 04	16 27	17 48
Bandırma	05 50	07 21	12 18	14 39	17 02	18 26
Bolayık	05 42	07 14	12 10	14 31	16 53	18 18
Edremit	05 54	07 25	12 22	14 43	17 06	18 30
Bigadiç	05 50	07 21	12 18	14 39	17 02	18 26
Dursunbey	05 48	07 19	12 16	14 37	17 00	18 24
İvrindi	05 53	07 24	12 21	14 42	17 05	18 29
Savaştepe	05 52	07 23	12 20	14 41	17 04	18 28
Sındırgı	05 50	07 21	12 18	14 39	17 02	18 26
Gölpazarı	05 42	07 14	12 09	14 29	16 51	18 16
Osmanlı	05 43	07 15	12 10	14 30	16 53	18 18
Yenişehir	05 41	07 13	12 08	14 28	16 51	18 16

İstanbul
1433
Balıkesir
1427
Bilecik

www.semerkand.tv

Semerkand Takvimi Arka Yüz

En Değerli Şey

Ubâde b. Sâmit (r.a) anlatır: Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Kim Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şehadet ederse Allah ona ateşi haram kılar" (Müslim).

Bu hakikate şehadet denir. Şehadet yani iman, hayatımızdaki her şeyden kıymetlidir. Her an kalbimizde olmalıdır. Hayat bununla başlamalıdır. Yavrularımız akıllanıp bir şeyleri anlamaya başladığında ilk olarak bunları öğretmeli. Her çocuk İslâm fitratı üzere doğar. Bunları idrak etmeye müsaittir. Önce sözle-
rimizi tekrar ile başlayan bu eğitim

kısa bir zaman içerisinde imana dönüşür.

Dikkat edelim! Dünya koşuşturması bizi yavrularımızla ilgilenmekten alıkoymasın.

Buyurdular

"Suçludan öç almak adalet, onu bağışlamak ise fazilettir."

Molla Câmi (k.s)

Şiir

-Çocuk sordu:

- Dünya nedir?

"Aldatıcı sevda belki
Görülmüş bir rûya belki..."

Ahmet Efe

Kız: Saliha

Erkek: Rahmi

Lütfen takvim yapraklarını yere atmayınız !

Türkiye Takvimi Ön Yüz

7 SAFER 1433

Hicri Şemsî: 1390 Rûmî: 19 Kânûn-ı Evvel 1427 Kasım: 55

1

2012

OCAK

1. ay, 31 gün, 52. hafta

Yılın 1. günü

Kalan gün: 365

PAZAR

2012

OCAK

1. ay, 31 gün, 52. hafta

Yılın 1. günü

Kalan gün: 365

PAZAR

Gündüzün uzaması 0 dakika
Ezânî saat 1 dakika geri alınır.

Peygamberimizin Mekke-i Mükerrreme'yi fethi (630)
Mîlâdî Yılbaşı - Mîlâdî Takvim kullanılmaya başlandı (1926)

Şehirler	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Aksam	Yatsı	Kible sa.
Adapazarı	5.27	7.15	12.13	14.34	16.49	18.25	10.20
Balıkesir	5.36	7.22	12.23	14.48	17.03	18.37	9.58
Bartın	5.21	7.10	12.05	14.24	16.39	18.16	10.35
Bilecik	5.28	7.15	12.14	14.38	16.53	18.28	10.14
Bolu	5.22	7.10	12.08	14.30	16.45	18.20	10.27
Bursa	5.32	7.19	12.18	14.41	16.56	18.31	10.08
Çanakkale	5.42	7.30	12.29	14.52	17.07	18.42	9.51
Düzce	5.24	7.13	12.10	14.31	16.46	18.22	10.25
Edirne	5.44	7.33	12.28	14.47	17.02	18.39	10.00
Eskişehir	5.26	7.12	12.12	14.37	16.52	18.28	10.16
İzmit	5.29	7.17	12.15	14.36	16.51	18.27	10.17
Karabük	5.19	7.08	12.04	14.24	16.39	18.16	10.36
Kırkareli	5.41	7.31	12.26	14.44	16.59	18.37	10.04
Tekirdağ	5.39	7.28	12.25	14.45	17.00	18.37	10.02
Yalova	5.32	7.20	12.17	14.39	16.54	18.30	10.12
Zonguldak	5.22	7.12	12.07	14.27	16.42	18.19	10.31
Gümüşine	5.49	7.38	12.31	14.52	17.06	18.43	9.50

★ ★ ★ Türkiye Takvimi ★ ★ ★

GÜNÜN SÖZÜ

★ Kıymetli gün, teraziye konan şeylerin en ağırlıdır.

Hadis-i şerif

★ Bir insan için en hayırlı beş üs: tünlök şunlardır: İman, mal, utanma, güzel ahlak, cömertlik.

Hadis-i şerif

GÜNÜN SÖZÜ

★ Kıymetli gün, teraziye konan şeylerin en ağırlıdır.

Hadis-i şerif

★ Bir insan için en hayırlı beş üs: tünlök şunlardır: İman, mal, utanma, güzel ahlak, cömertlik.

Hadis-i şerif

Türkiye Takvimi Arka Yüz

SOHBET EL ELE VERELİM

Allahın; iyi iklim, bol su, zengin maden kaynaklarıyla, her türlü dünya nimetlerine nail olmuş olan ve eşi bulunmayan vatanımız, hakiki Müslümanlara muhtaçtır. Ancak bu hakiki Müslümanlar el ele vererek, birbirini sayarak, severek ve durmadan çalışarak, Batı'nın ilim ve fen düzeyine varıp ve hatta onu da geçerek, bu kutsal vatani, layık olduğu düzeye eristirebilirler.

İslâm dininde kötü düşünceler ve zararlı hareketler yoktur. İslâm dinini, özel çıkarlarına, politikalarına, kötü ideolojilerine âlet etmek isteyen münafıklar ve sapık fırkaların propagandasını yapan kimseler vardır. Cenâb-ı Hak, böyle münafıkları ve sapıkları ağır surette cezalandıracaktır.

Hakiki Müslüman, ancak dininin, vatanının hayrını ve milletinin menfaatini düşünen, tertemiz bir kimsedir.

Hakiki Müslüman, hiçbir kötü propagandanın esiri olmadan, diğer kardeşleri ile el ele vererek, dinine ve milletine hizmet eder. Böylece hem dünya, hem de ahirette Cenâb-ı Hakkın lûtf ve inayetine nail olur.

Müslümanlar; millî birlik ve beraberliğe çok önem vermeli, memleketlerinin kalkınması için maddî, mânevî seferber olmalı, din bilgilerini iyi öğrenmeli, Allaha ve kullara karşı olan vazifelerini, borçlarını yerine getirmelidir. İslâmın güzel ahlâkı ile bezenmeli, kimseye zarar vermemelidir. Fitne çıkarmamalıdır. Dinimiz böyle olmamızı emrediyor.

GÜNÜN TARİHİ MEKKE'NİN FETHİ

Peygamber efendimiz, Medine'den 10 000 kişilik bir ordu ile gelerek, harp etmeden Mekke-i Mükerrreme'yi 630 yılında teslim aldı. Düşmanlarına da: "Sizin hiçbirinizi, sorguya çekecek değilim. Gidin, hepiniz serbestsiniz!" buyurdu. Kâbe'yi putlardan temizledi ve Hazret-i Bîlâl, Kâbe'nin damına çıkarak Mekke'de ilk ezanı okudu. Müslümanlar; önceden göç ederek ayrıldıkları Mekke, Kâbe ve vatanlarına, böylece yeniden kavuşmuş oldular.

Erkek: Lâtf - Kız: Zeynep - Yemek: Düşün çorbası, Karamahar kızartması, Pilav, Sütlü.

Fazilet Takvimi Ön Yüz

[illegible]

Fazilet Takvimi Arka Yüz

BESMELENİN FAZİLETİ

Allâhü Teâlâ'nın ilk yarattığı Levh-i Mahtuz ve Kalem'dir. Kalem'e emretti ve kalem kıyamete kadar olacağını yazdı. Kalem'in Levh-i Mahtuz'a ilk yazdığı "Bismillâhırahmânırahîm"dir. Allâhü Teâlâ besmeleyi mahlûkât için okumaya devam ettikleri sürece emniyet kılmaştır. Besmeleyi yedi kat göktekiler de okurlar. Besmele ilk defa Hz. Âdem'e nâzil olunca, "Besmeleyi okumaya devam ettikleri sürece zürriyetim azabdan emin olurlar," dedi.

Sonra besmele Hz. İbrâhîm (a.s.)'a nâzil oldu. Nemrud onu ateşe atmak üzere mancınağa koyunca besmeleyi okudu, Allâhü Teâlâ ateşi ona serin ve selâmet kıldı.

Sonra besmele Mûsâ (a.s.)'a indirildi. Hz. Mûsâ, Fir'avn'ı ve sihirbazları besmele ile kahrretti.

Sonra besmele Süleyman (a.s.)'a indirildi. Melekler ona "Ey Süleyman, bugün mülkün tamamlandı," dediler. Allâhü Teâlâ, Hz. Süleyman'a besmeleyi inzâl buyurunca, "Ümmetine duyur ki kim Allâh'ın emân âyetini duymak isterse Süleyman'ın yanına gelsin," buyurdu. Hepsî geldikleri zaman Hz. Süleyman, Hz. İbrâhîm'in minberine çıkarak emân (emniyet) âyetini okudu: "Bismillâhırahmânırahîm". Bunu duyan herkes terahladı. "Biz şehâdet ederiz ki sen Allâh'ın Rasûlüsün," dediler. Hz. Süleyman onu neye okusa emrine âmâde olurdu. Süleyman (a.s.) besmele ile diğer milletlere gölp geldi.

Besmele Hz. Süleyman'dan sonra Hz. İsâ (a.s.)'a indirildi. Hz. İsâ (a.s.) ve Havârîler besmele ile terahladılar.

Allâhü Teâlâ "Yâ İsâ, biliyor musun, sana hangi âyet indirildi. Bismillâhırahmânırahîm emân (emniyet) âyetidir, her hâlinde onu çok oku; okumanın ve namazının başı besmele olsun. Kim onu namazdan evvel ve (birşey) okumadan evvel söylemeye devam ederse kabirde Münker ve Nekir onu korkutmaz, ölümü kolay olur, kabir onu sıkmaz, rahmetime kavuşur. Kabri nurlanır, kabirden onu vücûdu ve yüzü beyaz olarak haşrederim. Mizânı ağır gelir, sirat üzerinde onun nûrunu tamamlanır; böylece cennete girer. 'Saâdet ve mağfirete kavuştun,' diye kendisine nidâ olunur."

Hız. İsâ (a.s.) "Bu yalnız bana mı mahsustur, yâ Rabbi?" diye sordu.

Allâhü Teâlâ, "Senden sonra Ahmed aleyhisselâma ve ümmetine mahsustur," buyurdu.

Saatli Maarif Takvimi Ön Yüz

1433 Hicri
SEFER
7

Günün
uzaması
0 dakika

1427 Rumi
ARALIK
19

Yıl: 2012 Ay: 1 Gün: 1 Kasım: 55

OCAK

1

Istanbul Ankara

7 22	Güneş	7 03
12 14	Öğle	11 59
14 32	İkinci	14 20
16 54	Akşam	16 42
18 21	Yatsı	18 07
5 48	İmsak	5 31

PAZAR

(Yılbaşı - Tatil) - (İtiraflı yılı başlangıcı)
(Saatli Maarif Takvimi; aziz okuyucuların yeni yıllarını kutlar, sağlık, mutluluk ve başarılar diler.)

Bir millet, savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin, o zaferlerin yaşayacak neticeler vermesi, ancak irtifa (kültür) ordusuyla kalmıdır. (1936) — Atatürk

Saatli Maarif Takvimi

Saatli Maarif Takvimi Arka Yüz

